

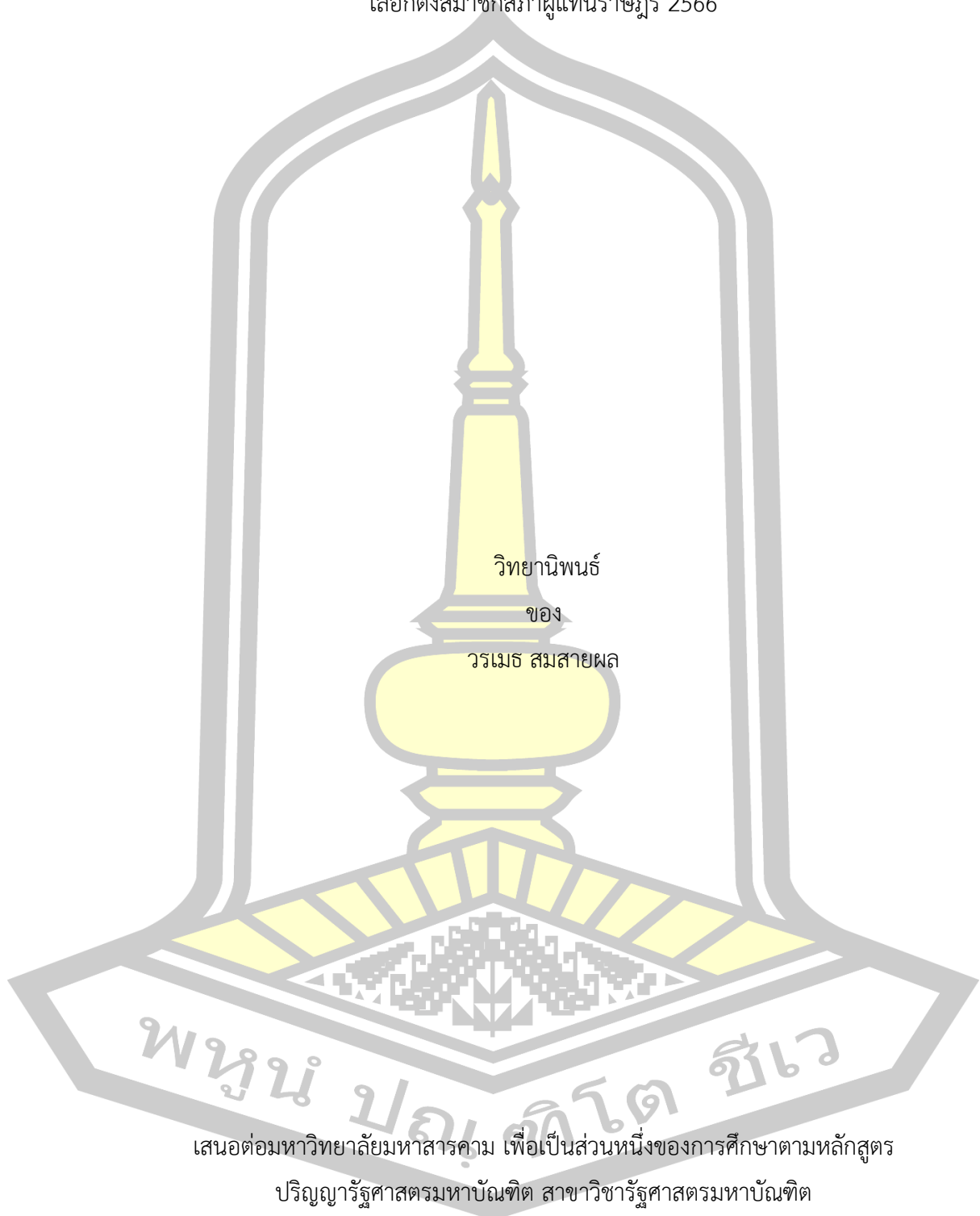
การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร : กรณีศึกษาการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566

วิทยานิพนธ์
ของ
วรเมธ สมสายผล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ธันวาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

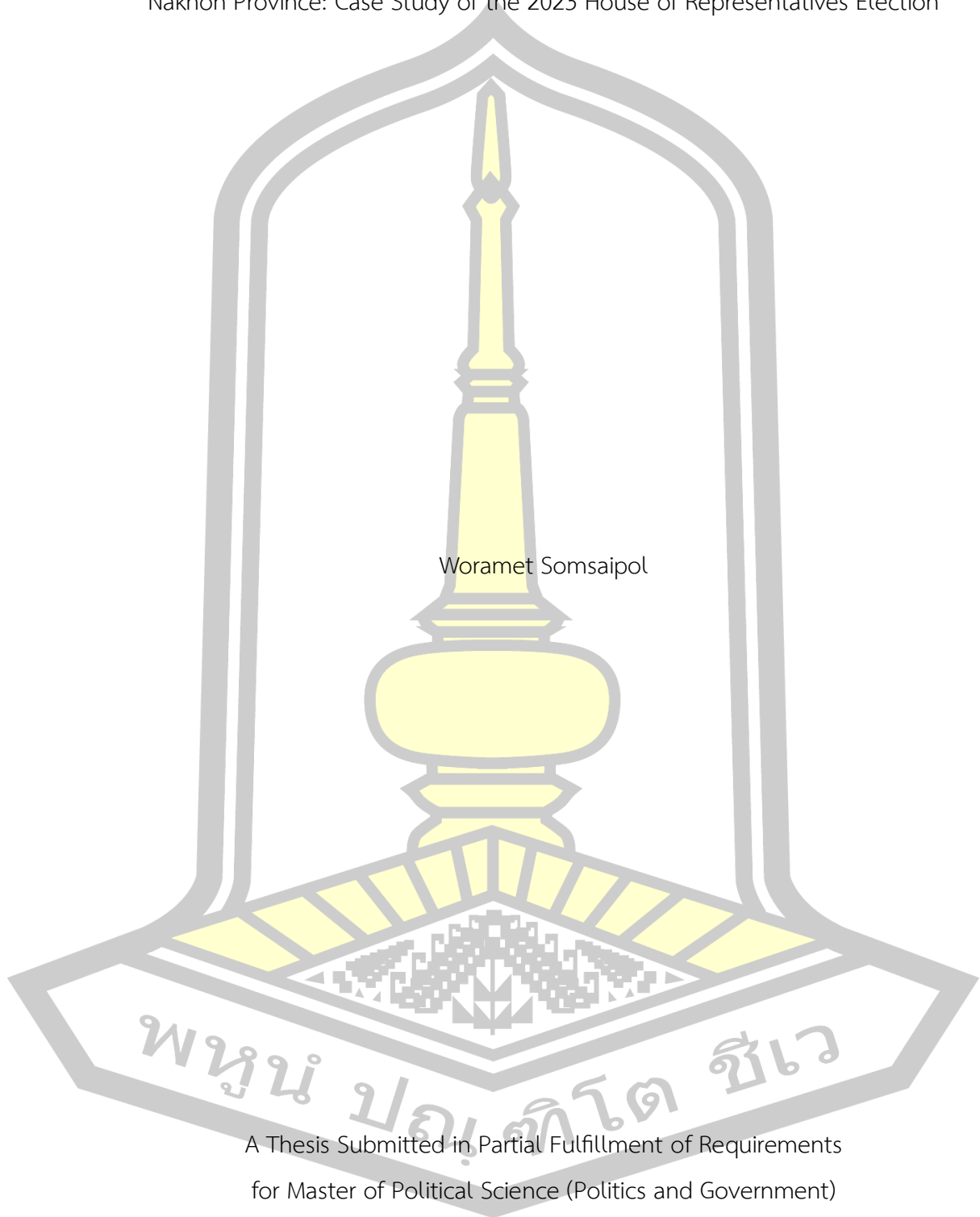
การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร : กรณีศึกษาการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ธันวาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The political awakening of the people in Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province: Case Study of the 2023 House of Representatives Election

Woramet Somsai-pol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Political Science (Politics and Government)

December 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของพระมหาพรเมธ สมสายผล
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. วินัย ผลเจริญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. วนิตา พรหมหล้า)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. จิตรลดา ไชยะ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ดร. ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. เข็มชาญ จงสมชัย)

คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พุทธ บัณฑิต ชีวา

ชื่อเรื่อง	การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร : กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566		
ผู้วิจัย	วรเมธ สมสายผล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วนิตา พรหมหล้า		
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

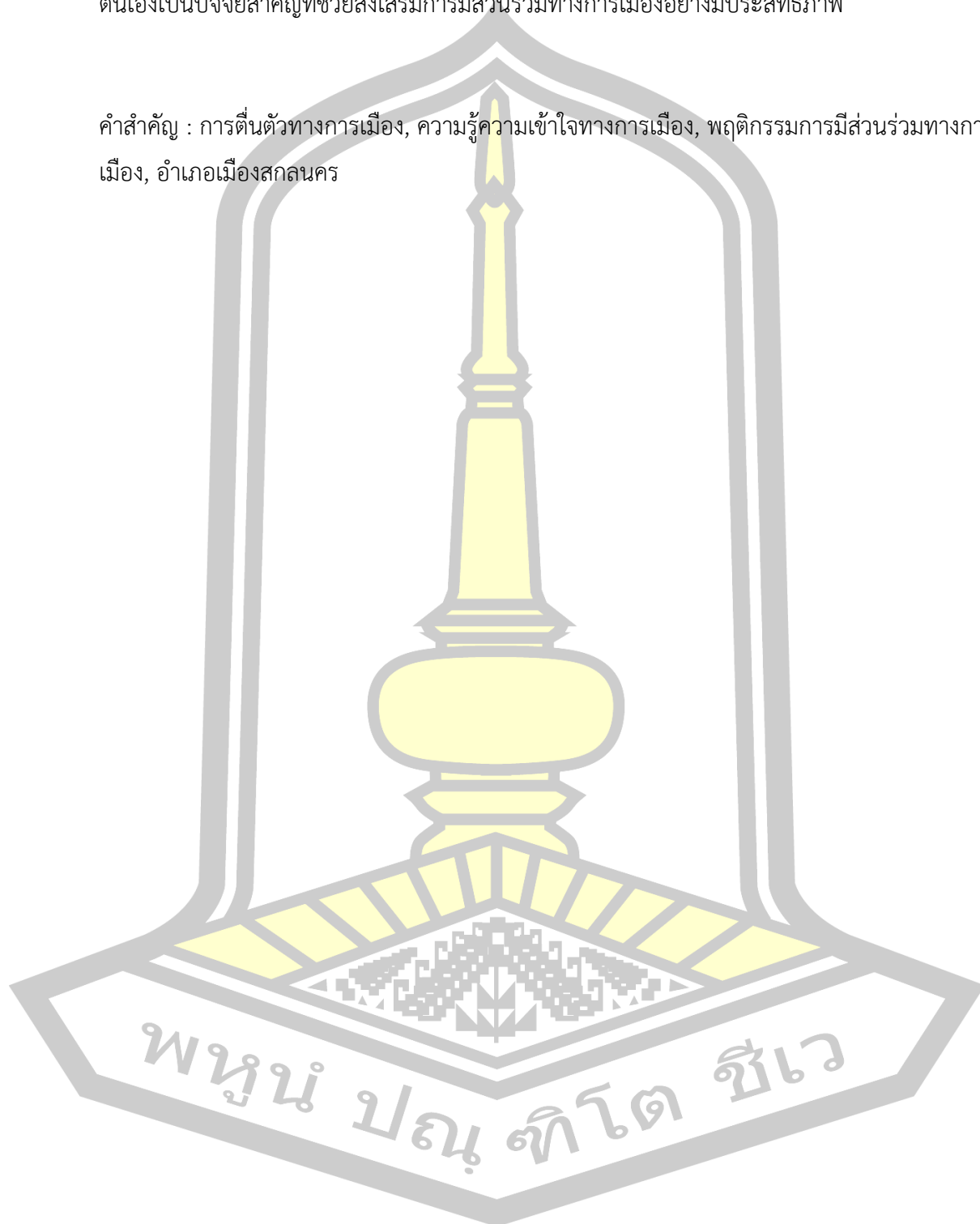
บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เพื่อวิเคราะห์ทั้งความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณจากสูตรที่รู้จำนวนประชากรของ Krejcie & Morgan และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ซึ่งประกอบด้วย นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมืองและการเลือกตั้ง ผู้นำและนักเคลื่อนไหวทางการเมือง และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($X = 4.05$, $S.D = .869$) โดยการมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีระดับสูงสุด ($X = 4.24$, $S.D = .953$) รองลงมาคือการมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร ($X = 4.21$, $S.D = .894$) และสุดท้ายคือการมีสิทธิเรียกร้องและต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง ($X = 3.85$, $S.D = .793$) ในส่วนของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก ($X = 3.50$, $S.D = .765$) โดยการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งมีระดับสูงสุด ($X = 4.52$, $S.D = .739$) รองลงมาคือการริเริ่มพูดคุยทางการเมือง ($X = 4.20$, $S.D = .727$) และการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($X = 2.04$, $S.D = .636$) และประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครมีความรู้และความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และสิทธิในการเรียกร้อง นอกจากนี้พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียงและการพูดคุยประเด็นทางการเมือง พบว่าประชาชนมีการมีส่วนร่วมในระดับสูง สะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวทาง

การเมืองที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการและการตระหนักถึงสิทธิของตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การตื่นตัวทางการเมือง, ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง, พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง, อำเภอเมืองสกลนคร

TITLE	The political awakening of the people in Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province: Case Study of the 2023 House of Representatives Election		
AUTHOR	Woramet Somsaipol		
ADVISORS	Assistant Professor Wanida Phomlha , Ph.D.		
DEGREE	Master of Political Science	MAJOR	Politics and Government
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

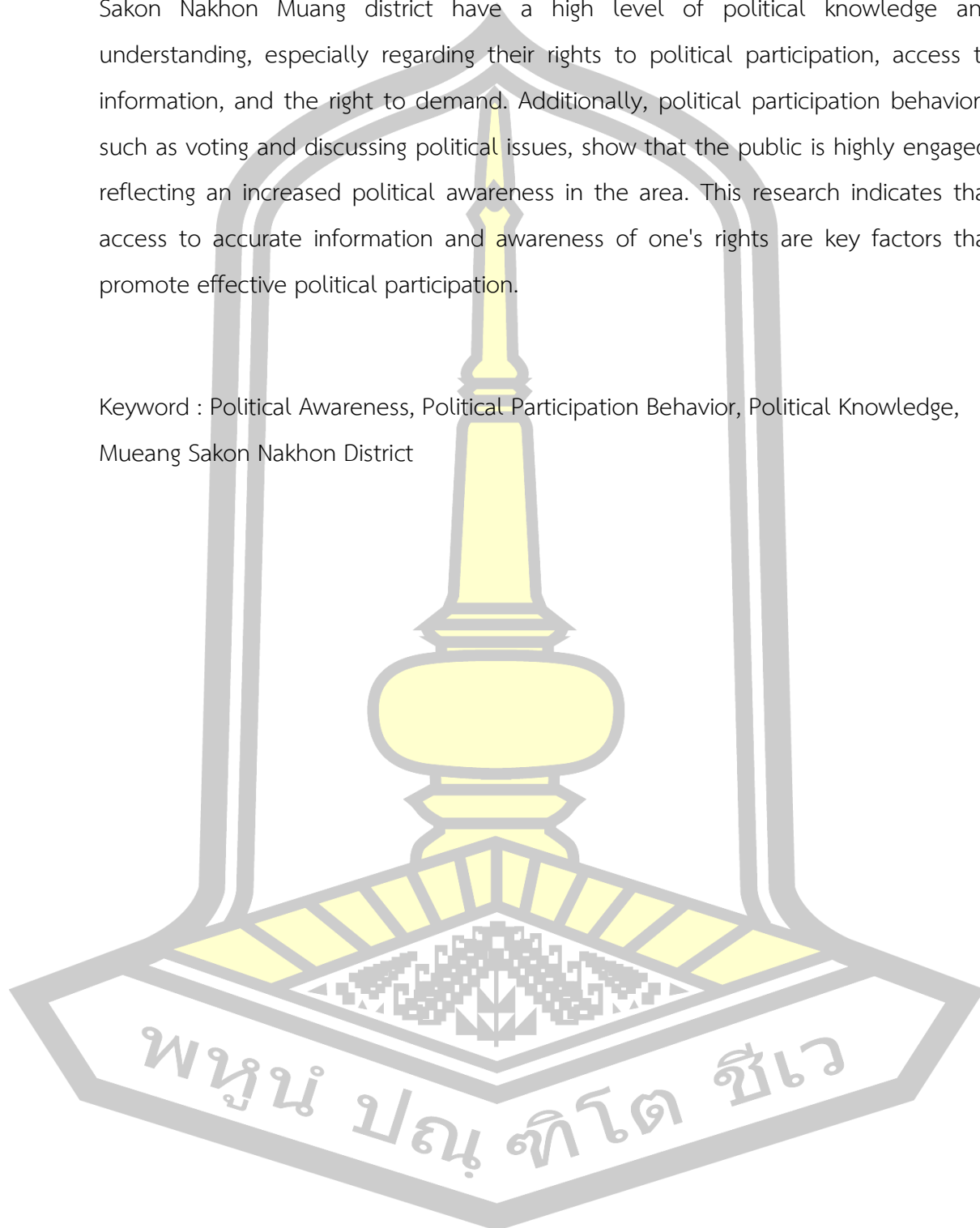
ABSTRACT

This research is to examine The political awakening of the people in Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province: Case Study of the 2023 House of Representatives Election. A mixed-methods research technique was employed to examine both political knowledge and participation behavior. The sample group included 400 people of Mueang Sakon Nakhon District, as determined by the Krejcie & Morgan formula, as well as 20 key informants, including national and local politicians, local authorities, political and electoral specialists, political leaders and activists, and registered voters.

The study found that respondents had a high level of opinion regarding The political awakening of the people in Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province: Case Study of the 2023 House of Representatives Election. The level of political knowledge and understanding was high ($X = 4.05$, $S.D = .869$), with the right to participate in politics being the highest ($X = 4.24$, $S.D = .953$), followed by the right to receive information ($X = 4.21$, $S.D = .894$), and lastly, the right to demand and fight for their own rights ($X = 3.85$, $S.D = .793$). In terms of political participation behavior, respondents had an overall high level of opinion ($X = 3.50$, $S.D = .765$), with the highest level being the exercise of voting rights ($X = 4.52$, $S.D = .739$). Next is the initiation of political discussions ($X = 4.20$, $S.D = .727$), and the participation in

political movements is at the lowest level ($X = 2.04$, $S.D = .636$). The residents of Sakon Nakhon Muang district have a high level of political knowledge and understanding, especially regarding their rights to political participation, access to information, and the right to demand. Additionally, political participation behaviors, such as voting and discussing political issues, show that the public is highly engaged, reflecting an increased political awareness in the area. This research indicates that access to accurate information and awareness of one's rights are key factors that promote effective political participation.

Keyword : Political Awareness, Political Participation Behavior, Political Knowledge, Mueang Sakon Nakhon District

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วนิตา พรหมหล้า ในการแนะนำตรวจแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ประธานกรรมการ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และให้แนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณคณาจารย์ที่เสียสละอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ขอขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กรุณาให้ความรู้ และประสบการณ์ในการเรียนที่ดี

ขอขอบคุณ ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือ และกำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อน ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมด ในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

วรเมธ สมสายผล

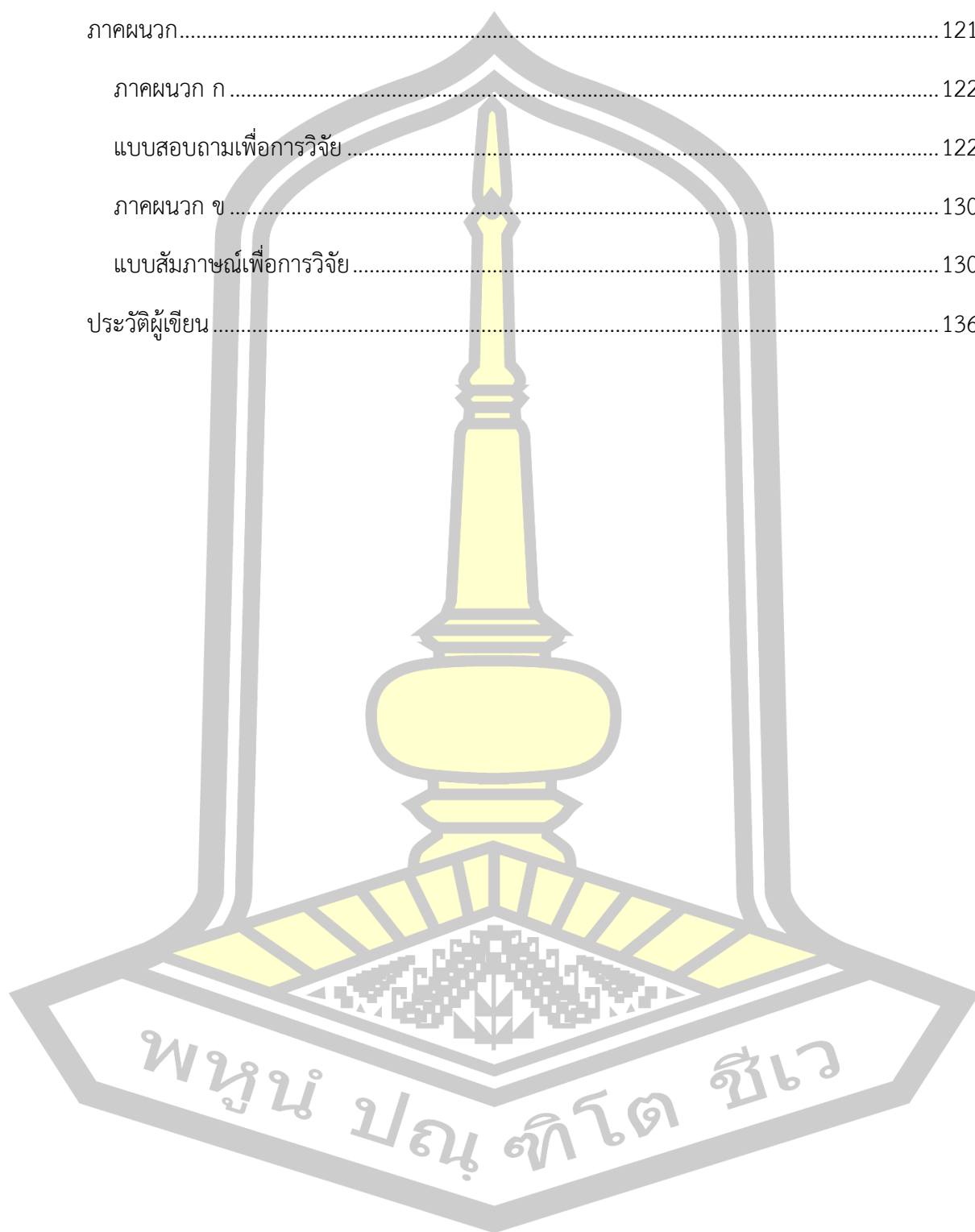
พูน ปรณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
บทที่ 2.....	10
การทบทวนวรรณกรรม.....	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมือง.....	10
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	14
2.3 การเลือกตั้งทั่วไปจังหวัดสกลนคร.....	24
2.4 ข้อมูลพื้นฐาน และบริบทการเลือกตั้งทั่วไปอำเภอเมืองสกลนคร.....	36
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51

2.7 ตารางสังเคราะห์วรรณกรรมตามตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและพฤติกรรม	
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	52
บทที่ 3.....	55
วิธีดำเนินการวิจัย	55
3.1 การออกแบบการวิจัย	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
3.3 การสร้างเครื่องมือการวิจัย	60
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	63
บทที่ 4.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.2 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	68
4.3 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	75
4.4 ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง สกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จากการ สอบถามและการสัมภาษณ์	81
บทที่ 5.....	101
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	101
5.1 สรุป	102
5.2 อภิปรายผล	109
5.3 ข้อเสนอแนะ	113

บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.....	122
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ข.....	130
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 : การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร ในระหว่างปีพ.ศ.2476-2562....	24
ตารางที่ 2 : จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร.....	33
ตารางที่ 3 : การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสกลนคร....	33
ตารางที่ 4 : ผลคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 อันดับแรกในแต่ละเขตเลือกตั้งของจังหวัดสกลนคร ในเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร	35
ตารางที่ 5 : จำนวนประชากร พื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร.....	40
ตารางที่ 6 : ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร.....	42
ตารางที่ 7 : ตารางสังเคราะห์วรรณกรรมตามตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	52
ตารางที่ 8 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมือง สกลนคร จังหวัดสกลนคร	57
ตารางที่ 9 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร.....	58
ตารางที่ 10 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	65
ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ	65
ตารางที่ 12 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา.....	66
ตารางที่ 13 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	66
ตารางที่ 14 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	67
ตารางที่ 15 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน	67
ตารางที่ 16 : ผลวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทาง การเมือง.....	68

ตารางที่ 17 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน.....	69
ตารางที่ 18 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง.....	70
ตารางที่ 19 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	70
ตารางที่ 20 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง.....	71
ตารางที่ 21 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง.....	72
ตารางที่ 22 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง.....	73
ตารางที่ 23 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง.....	74
ตารางที่ 24 : ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด สกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง.....	75
ตารางที่ 25 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง.....	76

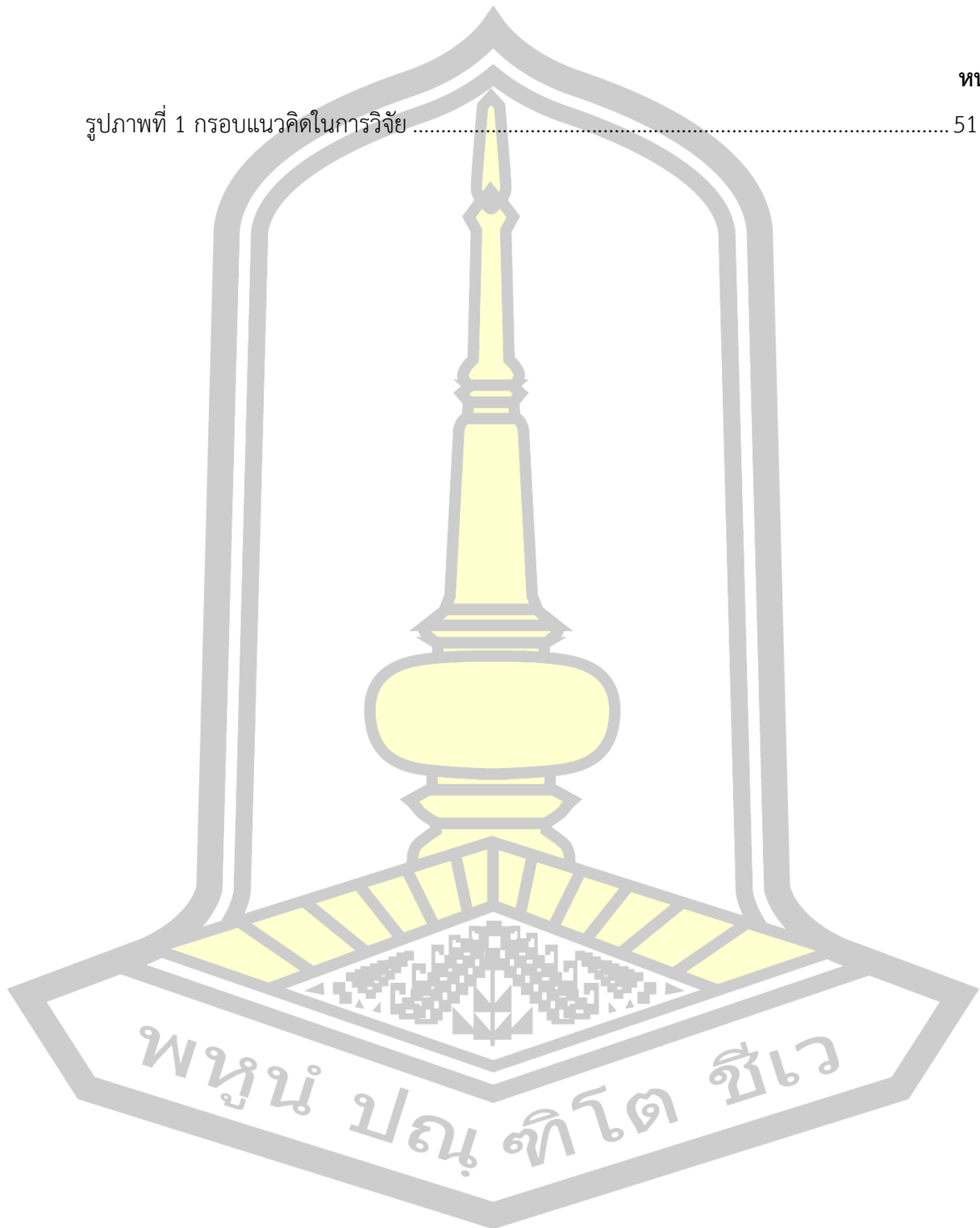
ตารางที่ 26 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชน	77
ตารางที่ 27 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล	78
ตารางที่ 28 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล	79
ตารางที่ 29 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน	80

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยนั้น นอกจากปัญหาในด้านโครงสร้าง และสถาบันทางการเมืองแล้วยังมีอุปสรรคในด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อาจกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอด เพื่อที่จะให้ได้มีระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ประชาชนต้องสนใจติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อประชาชน เนื่องจากว่าในสังคมมนุษย์การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจที่จัดสรรประโยชน์ให้มิในสังคมนั้น ๆ การเมืองจึงเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของสังคมในทุกแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบใด หรือจะมีการศึกษาในรูปแบบใด หรือจะมีศาสนาประจำชาติหรือไม่ ไปจนถึงการสร้างเขื่อน การขุดถนนวางท่อที่อาจเอื้อประโยชน์หรืออาจทำความเดือดร้อนแก่มนุษย์ (เทิดศักดิ์ ยอแสงรัตน์ และวรภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร, 2560 : 41) การปฏิรูปการเมืองของไทยเกิดขึ้นอีกเป็นครั้งที่สองและครั้งที่สามในปัจจุบันโดยครั้งที่สองเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 เกิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2550 ที่มุ่งปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง ได้แก่ ระบบพรรคการเมือง ระบบเลือกตั้ง ระบบการตรวจสอบอำนาจรัฐ ระบบความสัมพันธ์และการสร้างดุลยภาพทางอำนาจ การตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการปฏิรูปการเมืองที่มีขึ้นเป็นครั้งที่สาม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เกิดขึ้นภายใต้แผนปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การปฏิรูปการเมืองครั้งที่สามครั้งนี้ มุ่งปฏิรูปโครงสร้างควบคู่ไปกับการพัฒนาพลเมืองให้เหมาะสมกับระบอบและโครงสร้างที่พัฒนาขึ้น และกำหนดกิจกรรม การส่งเสริมความเป็นพลเมือง เป้าหมาย และตัวชี้วัด เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติได้ไวชัดเจน โดยเฉพาะพลเมืองที่มีความรู้ และมีส่วนร่วมในทางการเมือง คือ พลเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พลเมืองที่มีส่วนร่วมทางการเมือง และในกระบวนการนโยบายสาธารณะ (แผนปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง 23 กุมภาพันธ์ 2564 : 11) เป็นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของการปฏิรูปการเมือง อาจกล่าวได้ว่า ความเป็นพลเมืองของปวงชนชาวไทยเป็นทั้งเป้าหมายของการปฏิรูป และเป็นทั้งวิธีการทำให้การเมืองปฏิรูปด้วยความมุ่งหมายของการแผนปฏิรูปด้านการเมืองในครั้งนี้ จึงมีพลเมืองเป็นจุดศูนย์กลางของ

การพัฒนา และการปฏิรูป และเพื่อให้พลเมืองสามารถเหนี่ยวนำไปสู่การพัฒนาการเมืองได้ตาม ประสงค์คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 ปรับปรุงแผนปฏิรูปประเทศซึ่งรวมแผนปฏิรูป ด้านการเมือง โดยให้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดระดับแผน และให้มีกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2564 : 1-2) และให้ดำเนินการปฏิรูปด้านการเมืองให้เกิดผลตามมาตรา 258 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรซึ่งประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ ธิปไตยจะเป็นผู้เลือกผู้แทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจแทนตน อย่างไรก็ตาม การที่จะได้ผู้แทนที่ดี และเหมาะสมมีวิสัยทัศน์ (Vision) ที่จะสามารถเข้าไปใช้อำนาจธิปไตยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของประชาชนซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องเริ่มต้นจาก การมีกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนที่ดี เป็นสากลและสอดคล้องกับหลักการและปรัชญาทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยในหลักการที่สำคัญของการเลือกตั้งดังกล่าว ได้แก่ หลักอิสระในการเลือกตั้ง กล่าวคือ ทุกคนย่อมใช้สิทธิของตนโดยอิสระปราศจากการบังคับความ กดดันทางจิตใจหรือการกระทำใด ๆ รวมไปถึงการมีเสรีภาพบริบูรณ์ที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครคน ใดคนหนึ่ง หรือบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีใดบัญชีหนึ่งด้วย (บุญศรี มิวังษ์อุโฆษ, 2542) นอกจากนี้ การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อเทียบกับพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองประเภทอื่นแล้ว ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยถือว่า การเลือกตั้ง เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญอันหนึ่งว่าในช่วงเวลาหนึ่ง ว่าคณะบุคคลใดได้ทำหน้าที่บริหารประเทศไป ในทิศทางใด โดยคณะบุคคลนั้นได้รับความเห็นชอบจากประชาชนผู้ไปเลือกตั้งในจำนวนที่มากน้อย เพียงใด การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มีการปฏิบัติในระบบการเมือง ระบบการเลือกตั้งภายใต้ ระบบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จึงเน้นในเรื่องการปฏิรูปการเมือง ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อการแก้ไขปัญหา การเมืองทั้งระบบ ขจัดการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างเสถียรภาพทางการเมือง และส่งเสริมประสิทธิภาพ ความเข้มแข็งขององค์กรทางการเมือง และสร้างองค์กรตรวจสอบ และด้านตุลาการใช้อำนาจของรัฐ การเลือกตั้งระบบใหม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจของประชาชนต่อระบบการเลือกตั้ง (กาญจนา พันธ ะเยี่ยม และคณะ, 2556 : 1)

วัฒนา เสงี่ยมพร กล่าวไว้ว่า ในขณะที่เดียวกัน ประชาธิปไตยจะพัฒนาไปในทิศทางก้าวหน้า และยั่งยืนมากน้อยเพียงใด เงื่อนไขสำคัญขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ที่จะเข้าใจ ในสาระสำคัญ และตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกิดจาก การมีสำนึกทางการเมืองและการตื่นตัวทางการเมืองเป็นลำดับแรกก่อน เนื่องจากการตื่นตัวทาง การเมืองไม่เพียงแต่เป็นวิธีการในการพัฒนาทางการเมืองเท่านั้น (วัฒนา เสงี่ยมพร, 2556 : 30-31)

หากแต่เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นไปได้ในทิศทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับประชาธิปไตยสมัยใหม่ ทั้งนี้หากประชาชนในสังคมมีสำนึก และมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอย่างต่อเนื่องย่อมส่งผลให้ประชาธิปไตย มีคุณภาพอย่างที่เราคาดหวังได้ กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้แสดงทางการเมืองมากกว่าจะเป็นผู้ชมทางการเมือง ดังนั้น การตื่นตัวทางการเมือง จึงต้องมีลักษณะที่ต่อเนื่อง และมีความเป็นเหตุเป็นผลอันเกิดจากมโนสำนึกของประชาชนที่เข้าใจสภาพการเมืองอย่างถูกต้อง แต่มิใช่เป็นการตื่นตัวที่เกิดจากการปลุกเร้าเพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น

จะเห็นได้ว่า การตื่นตัวทางการเมืองที่ผ่านมาบ่อยครั้ง พบว่า เกิดจากการปลุกเร้าหรือปลุกกระดมให้เกิดการตื่นทางการเมืองเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มการเมืองบางกลุ่มมากกว่าจะเกิดจากการปลุกจิตสำนึกประชาชนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในนโยบายรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลได้รู้ถึงความต้องการของประชาชนผ่านข้อเรียกร้องและข้อเสนอที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ การตื่นตัวทางการเมืองที่ดีต้องคำนึงถึงเหมาะสม กล่าวคือ ไม่เป็นการตื่นตัวไปตามกระแสจนเกินไป จนทำให้กลายเป็นการปลุกกระดมทางการเมือง และก่อให้เกิดวิกฤติความวุ่นวายทางการเมืองของประเทศชาติ ซึ่งพบเห็นได้ในหลายเหตุการณ์ที่ผ่านมา เพราะการตื่นตัวทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งได้ หากดำเนินการอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎกติกาที่ร่วมกันกำหนดไว้ แต่หากการตื่นตัวทางการเมืองมีสูงจนเกินไป จนไม่อยู่ในกรอบกติกาและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองได้ทั้งหมด อาจจะนำไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด (Huntington, 1971)

จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง ศาสนา และวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ถือเป็นพื้นที่ที่ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญทางการเมืองของพรรคการเมืองใหญ่คือ พรรคเพื่อไทย ที่ครองความนิยมในพื้นที่มาอย่างยาวนานนับตั้งแต่การเลือกตั้งในปี 2544 ในนามของพรรคไทยรักไทย จังหวัดสกลนครซึ่งถือเป็นจังหวัดที่พรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้งทั้ง 6 เขตในการเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม 2562 อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ถือเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจประชาชนต่างให้ความสนใจ และตื่นตัวกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ และการเติบโตของสื่อโซเชียลมีเดีย และโทรทัศน์ดิจิทัลทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

หลังจากรัฐประหารปี 2557 โดยเฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งการปกครองเป็น 16 ตำบล มีประชากร 181,060 คน มีประชากรมากที่สุดของจังหวัด เป็นศูนย์กลางการบริหาร การศึกษา ความเจริญศูนย์กลางธุรกิจ และวัฒนธรรมของจังหวัดสกลนคร นับเป็นอำเภอที่มีความเจริญ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2567) และมีการแข่งขันทางการเมืองสูง ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ก่อให้เกิดกระแสประชาชนให้ความสนใจในตัวผู้สมัครจากหลายพรรคการเมือง ทั้งนักการเมืองที่เคยเป็นอดีตรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมือง อีกทั้งอิทธิพลของสื่อออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทำให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เกิดปรากฏการณ์ การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนทั้งในโลกออนไลน์ และในพื้นที่สาธารณะ โดยอำเภอเมืองสกลนครจากประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2566 เรื่อง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดสกลนคร โดยอำเภอเมืองสกลนคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 171,508 คน แบ่งเป็นเขตได้ 3 เขต ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อ และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย และอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อ) เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภออากาศอำนวย อำเภอพรรณานิคม อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) และอำเภอวานรนิวาส (เฉพาะตำบลนาซอ) จากการเลือกตั้งที่ผ่านมาวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 171,508 คน ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 123,400 ร้อยละ 71.95 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร, 2566) และผลการเลือกตั้งสะท้อนให้เห็นว่า ในเขตการเลือกตั้งครั้งนี้ เขตการเลือกตั้งที่ 1 และเขตการเลือกตั้งที่ 2 ผลคะแนนไม่ห่างกันมากนัก จะพบว่า พรรคก้าวไกล ซึ่งเป็นพรรคใหม่ในการเลือกตั้งครั้งนี้ คะแนนเสียงติดอันดับ 1 ใน 3 ทุกเขตการเลือกตั้งซึ่งสะท้อนชัดเจนว่า การตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้พรรคก้าวไกล เพราะหัวหน้าพรรคและการนำเสนอความคิด และแนวทางเชิงอุดมการณ์ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงและมีภาพลักษณ์ของการเป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่ จึงบ่งชี้ว่าประชาชนมีความตื่นตัว และต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางทางการเมืองของประเทศใหม่ การมีส่วนร่วมนี้ถูกผลักดันโดยปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนไหวทางสังคมผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย และอินเทอร์เน็ต การที่ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร มีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการเลือกตั้งอาจมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในระบบการเมือง

ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความไม่พอใจกับสถานการณ์ทางการเมืองก่อนหน้านี้ และความต้องการเรียกร้องความยุติธรรมทางสังคม การเลือกตั้งครั้งนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงการเลือกผู้แทนแต่ยังเป็นสัญญาณที่ชัดเจนถึงการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่อีสาน จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองไทยที่ดีขึ้น จึงนับเป็นตัวแปรสำคัญที่จะผลักดันให้สังคมตื่นตัวทางการเมือง เพื่อนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยแห่งอนาคตอย่างแท้จริง (แสงทอง, ศิริสุดา, 2564)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 เพื่อเป็นแนวทางอันนำไปสู่การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2529)

- 1.1 การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน
- 1.2 การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง
- 1.3 การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- 1.4 การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

1.5 การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง

1.6 การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง

1.7 การมีสิทธิเรียกร้อง คาคหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิดของ Lester W. Milbrath, (1965) และสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2549 : 583-595)

2.1 การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง

2.2 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

2.3 การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล

2.4 การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

2.5 การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2.1 ประชากรในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566 มีประชากรทั้งหมด 181,060 คน เพศชาย 88,710 คน เพศหญิง 92,350 คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 181 คนต่อตารางกิโลเมตร (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567)

1.3.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งเป็น 3 เขตการเลือกตั้ง ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร เฉพาะตำบลหนองลาด มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 171,508 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร, 2566) ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 0.05 เท่ากับ 1,462.75 คน โดยผู้วิจัยขอเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับตามลำดับ คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan

1.3.2.3 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 16 ตำบล แบ่งเป็น 3 เขตการเลือกตั้ง ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร เฉพาะตำบลหนองลาด โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive) โดยเลือก ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่

มีลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา คือ กลุ่มสัมภวชนเชิงลึก จากประชาชนอำเภอเมืองสกลนคร จำนวน 20 คน ประกอบไปด้วย นักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น จำนวน 3 คน ข้าราชการท้องถิ่นที่มีความเข้าใจการเมืองจังหวัดสกลนคร จำนวน 3 คน นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมืองและการเลือกตั้ง จำนวน 3 คน ผู้นำและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองจังหวัดสกลนคร จำนวน 3 คน และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวน 8 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ เดือน มกราคม 2567 ถึง ตุลาคม 2567 รวมเป็นระยะเวลา 10 เดือน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” ผู้วิจัยกำหนดความหมายต่าง ๆ ของการใช้คำในวิจัย ดังนี้

1. **การตื่นตัวทางการเมือง** หมายถึง ระดับความกระตือรือร้นการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การให้ความสนใจในการเมืองมากขึ้นเพื่อใช้สิทธิใช้เสียงของตนในทางการเมือง รวมไปถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจัง และตระหนักรู้ถึงสิทธิหน้าที่ และบทบาทของตนเองในฐานะการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย

2. **ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง** หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเมือง โดยสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง การมีสิทธิเรียกร้อง คัดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง และการเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน

3. **การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง** หมายถึง การมีผู้แทนที่หลากหลายในสภา มีความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการเมืองได้ การเลือกตั้งที่ยุติธรรมจะช่วยเพิ่มความเสมอภาคทางการเมืองได้

4. **การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง** หมายถึง ประชาชนในอำเภอของท่าน มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเสรี

5. **การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง** หมายถึง ประชาชนในอำเภอของท่าน มีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น

6. **การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง** หมายถึง สื่อมวลชนสามารถรายงาน ข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย การมีสื่อมวลชนที่มีจริยธรรมช่วยรักษาความ โปร่งใสในสังคม

7. **การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง** หมายถึง ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิ และโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของ ประชาชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจะช่วยพัฒนาประเทศได้ดี ยิ่งขึ้น

8. **การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง** หมายถึง การมีสิทธิในการเรียกร้อง สวัสดิการและบริการจากรัฐบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ การต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและ ครอบครัวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม

9. **พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง** หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของ ประชาชนที่เข้าไปมีบทบาทในทางการเมือง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การริเริ่ม ประเด็นพูดคุยทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐ การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

10. **การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง** หมายถึง การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสามารถ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือนโยบายของประเทศได้ การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อความ เชื่อมั่นในระบบการปกครอง และส่งเสริมสมาชิกในสังคมให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงในสภาพการเมืองหรือปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนใน การลงคะแนนเลือกตั้งที่ผ่านมา

11. **การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน** หมายถึง การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมือง สามารถช่วยส่งเสริมการเข้าใจ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้ การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถ ช่วยเปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็น การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถ ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้

12. การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล หมายถึง การร่วมประชุม และการผลักดันในการตัดสินใจของรัฐบาลสามารถช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2566 มีผลต่อความสนใจและการเข้าร่วมในการประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลจากประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร

13. การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หมายถึง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจากสื่อมวลชนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้

14. การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน หมายถึง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเพิ่มความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงในระบบการปกครองหรือนโยบายของรัฐได้

15. ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

16. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2564 ที่ราษฎรใช้สิทธิของตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน เพื่อมาทำหน้าที่แทนตนในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1. ได้ทราบถึงการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566

1.5.2. ได้ทราบข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมือง
- 2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 2.3 การเลือกตั้งทั่วไปในจังหวัดสกลนคร
- 2.4 ข้อมูลพื้นฐาน และบริบททางการเมืองอำเภอเมืองสกลนคร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2.7 ตารางสังเคราะห์วรรณกรรมตามตัวแปรความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมือง

แนวคิดเรื่องความตื่นตัวทางการเมือง เริ่มถูกนำมาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากถือว่าการตื่นตัวทางการเมืองหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยที่มีรากฐานสำคัญมาจากวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นสามารถผลักดัน ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้

นักทฤษฎีตะวันตกหลายคนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน และได้พยายามแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมือง หนึ่งกับความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง คือ เมื่อประชาชนเรียกร้องต่อระบบการเมืองซึ่งตอบสนองไม่ได้เต็มที่ จุดนี้เองที่ทำให้เกิดความไม่พอใจหรือความคับข้องใจจนทำให้ประชาชนเริ่มตื่นตัวทางการเมือง และผลักดันตนเองให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อกดดันให้ตัดสินใจตามความต้องการของตัว เมื่อระบบการเมืองไม่สามารถสนองตอบให้เป็นที่พอใจได้ประชาชนก็จะเปลี่ยนการกดดันแบบสันติมาเป็นแบบการใช้ความรุนแรง และเมื่อถึงจุดนี้ระบบการเมืองจะพบกับความระส่ำระสายไร้ เสถียรภาพได้ (สุจิต บุญบงการ, 2543 : 50)

ความตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางการเมืองผ่านการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่ได้มองว่าเป็นเพียง “วิธีการ” ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็น“เป้าหมาย” สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางการเมืองอีกด้วยโดยทำให้ประชาชนได้มีความตื่นตัวหรือกระตือรือร้นเคลื่อนไหวในทางการเมืองอย่างจริงจังต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว ก็ย่อมสามารถเข้ามาติดตามและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใส และเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง (ถวิลวดี บุรีกุล และโรเบิร์ตบี อัลเบิร์ตสัน, 2543 : 55 อ้างใน Ven. Sothearith Sum, 2563 : 9)

ความตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง จิตวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตยเชื่อในความเสมอภาค เคารพสิทธิของผู้อื่น พร้อมทั้งจะต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง มีความยุติธรรมไม่ขายสิทธิ ขายเสียงมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (ลิขิต ธีรเวคิน, 2547)

ดังนั้น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า ความตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง ระดับความกระตือรือร้นในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่มีจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย และตระหนักรู้ถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเอง ในฐานะการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่ได้พัฒนาต่อเนื่องมาจากแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ หรือจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 10 ข้อ คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2529)

1) ตนเป็นบุคคลที่มีสิทธิเสรีภาพ มีศักดิ์ของความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ์ที่จะดำรงตนภายใต้กรอบกฎหมายของบ้านเมือง ไม่มีใครจะมาแสดงอำนาจบาตรใหญ่กับตนได้

2) ตนเป็นบุคคลที่มีความเสมอภาคในทางการเมือง และความเสมอภาคต่อหน้า กฎหมายกับผู้ร่วมชาติ กรณีเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เพศ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ตนไม่ยอมให้เกิดขึ้น

3) สิทธิเสรีภาพของตนในฐานะประชาชนได้ถูกรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญ ตนมีสิทธิ์ที่จะทวงสิทธิ์ดังกล่าว ถ้าถูกละเมิดโดยใครก็ตาม

4) ตนมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็น มีสิทธิ์ที่จะประท้วงคัดค้านการกระทำอันใด ก็ตามที่มาจากหน่วยราชการหรือรัฐบาล ที่มีต่อสิทธิขั้นมูลฐานของตนที่เป็นประชาชนผู้เสียภาษี

5) ตนมีสิทธิการเมืองที่จะลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เลือกผู้แทนของตน ให้รัฐสภา มีสิทธิในการที่จะกำหนดว่าต้องการให้ใครทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร

6) มีความเชื่อมั่นว่าทุกอย่างในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้น สามารถที่จะทำให้ดีขึ้นได้ ถ้าร่วมแรงร่วมใจกัน ผลักดันให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นโดยผ่านกลไกของรัฐ และรัฐมีภาระหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของชุมชนของตนที่เรียกร้องอย่างสมเหตุสมผล

7) ในฐานะเป็นประชาชนของประเทศที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้น ตนมีสิทธิที่จะมีข่าวสารข้อมูล แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อตกลงอันใดก็ตามที่ประเทศของตนกำลังจะทำกับประเทศอื่น ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่สนธิสัญญาทางการค้า ภาษีอากร พันธมิตรในทางการเมือง พันธมิตรในการสงคราม ข้อตกลง แลกเปลี่ยนต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีผลบวกและผลลบ ให้ฐานะประชาชน จึงมีสิทธิที่จะติดตามข้อมูล และแสดงความคิดเห็น

8) ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนการเมือง ตนมีสิทธิที่จะได้เห็นสื่อมวลชนที่มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่เสนอข่าวที่ถูกต้อง เป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชน และสร้างมาตรฐานที่ถูกต้อง และยุติธรรมให้กับสังคม

9) ในฐานะที่เป็นสมาชิก และประชาชนผู้ซึ่งมีความพร้อมในแง่คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ ตนย่อมมีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงฐานะจากประชาชน ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่ได้กล่าวมาแล้ว มาสู่การเป็นผู้ปฏิบัติการทางการเมืองโดยการลงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภา หรือแม้แต่การทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร หรือทำหน้าที่อื่นใดที่ตนสามารถจะกระทำได้ตามครรลองของกฎหมาย

10) ในฐานะประชาชนของชุมชนการเมือง ตนมีสิทธิที่จะเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตน และสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งเพื่อนร่วมชาติทุกคนดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยมีปัจจัยสี่ มีสิทธิเสรีภาพโดยประกันกฎหมาย และบังคับโดยกฎหมาย และมีโอกาสเข้าถึง การศึกษา การประกอบอาชีพ เพื่อยกฐานะของตนในทางสังคมและเศรษฐกิจ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป โดยความหมายที่เป็นรูปธรรม มักมีลักษณะของการแสดงออกซึ่งการกระทำทางการเมือง โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ได้แก่ (สมบัติ ธารงธัญวงศ์, 2549 : 583-595)

1) การกำหนดตัวผู้ปกครอง เป็นการแสดงออกทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง นั่นหมายถึงผู้นำทางการเมืองจะมีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองหรือไม่ นั่น หรือจะดำรงอยู่ได้นานเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับการยอมรับ หรือการให้ฉันทานุมัติจากประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

2) การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล ในสังคมประชาธิปไตยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นพหุสังคม คือ เป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความหลากหลาย อาทิ ชนรรม สมาคมกลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่าง ๆ จะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนหรือของกลุ่ม ดังนั้นการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลโดยกลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์มักจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม

3) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ซึ่งถือว่าเป็นไปตามสิทธิ และเสรีภาพของการปกครองประเทศ ตามระบอบประชาธิปไตย การแสดงออกของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทั้งในเรื่องนโยบาย และการบริหารงาน ถือเป็น การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

4) การชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมือง การชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมืองถือว่าเป็น การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อแสดงให้รัฐบาล รู้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบาย และการกระทำของรัฐบาล และเพื่อแสดงการเรียกร้องให้ รัฐบาลตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว ซึ่งการชุมนุมมี 2 ประเภท ได้แก่

(1) การชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนรัฐบาล และการชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านรัฐบาล

(2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง การพิจารณาลักษณะของการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองนั้นสามารถพิจารณาได้จากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเลสเตอร์ ดับเบิล ยู มิลบราท ได้ดังนี้ (Lester W. Milbrath, 1965)

ก. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง

ข. การใช้สิทธิเลือกตั้ง

ค. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง

ง. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน

จ. การติดกระดุมหรือติดสติ๊กเกอร์

ฉ. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง

ช. การบริจาคเงิน

ซ. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง

ฌ. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง

ญ. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง

ฎ. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค

ฏ. การร่วมระดมทุน

ฐ. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง

ฑ. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แนวคิดเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมือง” เริ่มถูกนำมาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตยในวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากถือว่าการตื่นตัวทางการเมืองหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยที่มีรากฐานสำคัญมาจากวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย” กล่าวถึง “ความตื่นตัวทางการเมือง” ต้องขึ้นกับตัวแปรที่สำคัญ คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2552 : 29-30)

1. วุฒิกวาททางการเมืองของผู้สมัคร และผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข่าวสารข้อมูล ความรู้ และจิตสำนึกของการที่จะพยายามจรรโลงระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
2. วัฒนธรรมทางการเมืองที่เน้นสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม และน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งของการเลือกตั้ง
3. การจัดหลักสูตรวิชาเกี่ยวกับระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยที่มุ่งเน้น ในการบ่มเพาะจิตสำนึกเรื่องอุดมการณ์ จริยธรรมทางการเมือง มารยาททางการเมือง กระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่พุ่งประสงค์ โดยนำตัวอย่างการเมืองที่ดีจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งในส่วนดีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวมาแล้วเป็นหลักสูตรในการสอนต่อไป ตั้งแต่ชั้นประถม มัธยม จนถึงชั้นมหาวิทยาลัย รวมทั้งตลอดจนโรงเรียนการเมืองทั้งหลาย ซึ่งควรจัดขึ้นโดยสภาพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะการอบรมเรื่องความรู้ ค่านิยม และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น สามารถพัฒนาให้เกิดความตื่นตัวทางการเมือง

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.2.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า เลือกตั้ง หมายถึง การเลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทนหรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 : 1084)

การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา และในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกถึงซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองการปกครอง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2530 : 41-43)

การเลือกตั้ง (Election) เป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่ง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือในรัฐบาล เป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกว่า ร้อง และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำหรือละเว้น การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน การที่ประชาชนเลือกผู้แทนหรือกลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ และนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ก็เพราะประชาชนเชื่อว่าผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะใช้อุดมการณ์ที่ประกาศเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบริหารรัฐกิจ ในทำนองเดียวกันเพื่อเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง ประชาชนจะไม่เลือกผู้แทนที่มีอุดมการณ์ และนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์หรือไม่เอื้อต่อความต้องการของตน ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครอง และบำบัดความต้องการของตนเอง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกว่า ร้องหรือสนับสนุนให้มีการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์ และนโยบายไปเป็นแนวนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเอง (วิชรา ไชยสาร, 2544 : 8-9)

2.2.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นหลักการสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยเริ่มแรก ซึ่งก็คือ การให้พลเมืองจำนวนมากที่สุด ได้ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครอง ซึ่งก็มีอาจทำได้ในทางปฏิบัติเนื่องจากพลเมืองมีจำนวนมาก ที่จะจัดการปกครองตนเอง นอกจากนี้พลเมืองบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการเมืองการปกครองที่เพียงพอ ในขณะที่ประชาชนบางส่วนต้องมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวอีกด้วย การปกครองแบบประชาธิปไตยโดยตรงจึงได้ถูกเปลี่ยนมาเป็นการให้ประชาชนได้ใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางผู้แทน กล่าวคือ ให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลจำนวนหนึ่งไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนที่เขาเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถให้ไปทำหน้าที่ในการอำนาจรัฐแทนเขา (ธโรธร ตู้อองคำ, 2545 : 538-539) ได้จำแนกความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี

ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วน คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตย

ข. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ

การเลือกตั้งในทางปฏิบัติ นั้น มีความสำคัญ ในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของรัฐบาลเจตจำนง ดังกล่าว ต้องแสดงโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิงโดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำการเป็นการลับด้วยวิธีการ อันใดที่รับประกันได้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี” ในแง่นี้การเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการทางปฏิบัติ หรือขั้นตอนที่สำคัญของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) และในทางปฏิบัตินี้อาจจัดแบ่งความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น 6 ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาล และการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธีก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจป้องกันการผูกขาดอำนาจ และการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในแง่นี้การเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงหรือประชาชนในรัฐในอันที่จะกำหนดรัฐบาลนั่นเอง

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างส่วนบน (Super Structure) อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาล และศาลกับโครงสร้างส่วนล่าง (Infrastructure) ซึ่งก็คือประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดความเชื่อ และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาล และเป็นพันธะสัญญาที่รัฐบาลจำต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ให้ไว้ นโยบายของรัฐนั้นนับเป็นสัญญาประชาคม (Social

Contract) ที่เป็นผลมาจากการเลือกตั้งทั่วไปอันเป็นส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ประการที่สี่ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการกลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย หรือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้ความรุนแรงทางการเมือง การปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์การเลือกตั้งในแง่หนึ่ง จึงเป็นเครื่องมือประการหนึ่งที่จะใช้ลดความขัดแย้งลงได้

ประการที่ห้า การเลือกตั้งก่อให้เกิดการบูรณาการทางสังคม (Societal Integration) และความรู้สึกในทางปฏิบัติที่ต่างต้องมีสิทธิหรือหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมือง และสังคม ในการสร้างความรู้สึกร่วมกัน ในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือเป็นกิจของพลเมือง (Civic Duty) ที่พลเมืองในประชาคมการเมืองจะต้องปฏิบัติ

ประการที่หก การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกล่อมเกล้าทางการเมือง (Political Socialization) ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการรณรงค์หาเสียง (Vote-gaining Campaign) ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้ส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันจนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ร่วมกันในที่สุด

วรทิพย์ มีมาก และชีวินทร์ ฉายาขวลิต (2547 : 90) กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกตั้งว่า ถือเป็น การเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน รวมทั้งเป็นการกำหนดทิศทาง และสัญญาประชาคมสำหรับการบริหารประเทศ อย่างไรก็ตามเนื่องจากบุคคลที่จะเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยมีจำนวนจำกัด ดังนั้นการซื้อสิทธิขายเสียง จึงเป็นปัญหาที่สำคัญการซื้อเสียงเป็นการกระทำผิดกฎหมาย และมีโทษทางอาญา แต่ไม่เคยมีผู้สมัครคนใดถูกลงโทษทางอาญาอันเป็นผล เนื่องมาจากการซื้อเสียงปัญหาการซื้อเสียงคงแก้ไขไม่ได้ด้วยการเพิ่มโทษทางอาญา ดังนั้นในการปฏิรูปการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหการซื้อเสียงตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายเลือกตั้งจึงได้ออกแบบระบบเลือกตั้งใหม่ โดยให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ รวมทั้งให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระขึ้นมาควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม

โดยสรุปได้ว่า การเลือกตั้งถือเป็นหลักการสำคัญของระบบประชาธิปไตย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้ใช้อำนาจอธิปไตยผ่านผู้แทนที่พวกเขาเลือก ด้วยเหตุนี้ การเลือกตั้งจึงมีบทบาทสำคัญทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้

ในทางทฤษฎี พบว่า การเลือกตั้งเชื่อมโยงกับแนวคิดการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย อันได้แก่ อำนาจอธิปไตย บริหาร และตุลาการ โดยการเลือกตั้งเป็นกลไกในการคัดเลือกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยให้มีความชอบธรรม ซึ่งสะท้อนถึงเจตจำนงของประชาชนในระบบประชาธิปไตย

ในทางปฏิบัติ การเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รับรองในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเน้นความเท่าเทียมในการแสดงออกทางการเมือง การเลือกตั้งยังมีบทบาทสำคัญใน 6 ประการ ได้แก่

- 1) แสดงเจตจำนงของประชาชน และสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมือง
- 2) เป็นกลไกในการจัดตั้ง และเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอย่างสันติ ป้องกันการผูกขาดอำนาจ
- 3) เชื่อมโยงประชาชนกับสถาบันการเมือง สะท้อนความคิดและทัศนคติของประชาชนต่อรัฐบาล
- 4) ป้องกันความรุนแรงทางการเมือง ช่วยลดความขัดแย้งในสังคม
- 5) สร้างความรู้สึกร่วมของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และส่งเสริมหน้าที่พลเมือง
- 6) ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านกิจกรรมการเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในเขตเมืองสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการเลือกตั้งในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้งยังเป็นเวทีที่ประชาชนสามารถแสดงออกถึงความคิดเห็น และความต้องการต่อรัฐบาล และเป็นกลไกที่ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองโดยรวมของประเทศ

2.2.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

วาที ชายชาญ (2543 : 15) ได้กล่าวว่าการเลือกตั้งจะมีความหมายของความชอบธรรมในการใช้อำนาจของรัฐบาลจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ยอมรับเป็นสากล ดังนี้

1. หลักความอิสระแห่งการเลือกตั้ง กล่าวคือการออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นไป โดยอิสระปราศจากการบังคับหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง
2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา โดยจะต้องมีกำหนดเวลาการเลือกตั้งที่แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก 4 ปี เป็นต้น
3. หลักการเลือกตั้งอย่างเที่ยงตรงหรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม กล่าวคือ รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ตามตัวบทกฎหมาย และจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของตนเองให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งนั้นไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง
4. หลักการออกเสียงทั่วไป เป็นการเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึงวันแต่มีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็กและบุคคลที่มีจิตบกพร่อง เป็นต้น
5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนเสียงมีน้ำหนักเท่ากัน

2.2.4 วิธีการเลือกตั้ง

วาที ชายชาญ (2543 : 15) ได้กล่าว่วิธีการเลือกตั้งมี 2 วิธี คือ

1. การเลือกตั้งโดยตรง หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชน ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งจะเป็นเครื่องวัดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดจะชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้น ๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทยเป็นการเลือกตั้งโดยตรง
2. การเลือกตั้งโดยอ้อม หมายถึง การที่ประชาชนผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการมอบสิทธิการเลือกตั้งให้แก่คณะบุคคลที่ทำการเลือกตั้งโดยเด็ดขาด การเลือกตั้งวิธีนี้ใช้ในกรณีที่เห็นว่าคุณสมบัติที่เข้าไปทำการเลือกตั้งนั้นจะมีสติปัญญา ความรู้ความสามารถในการใช้วิจารณญาณได้ดีกว่า ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าประชาชนจะได้ผู้แทนราษฎรที่ดีมีความสามารถอย่างแน่นอน

2.2.5 ประเภทของการเลือกตั้ง การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น 4 ประเภท (วิชรา ไซยสาร, 2541 : 60) คือ

1) การเลือกตั้งทั่วไป (General Election) คือ การเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศในการมาลงคะแนนเสียงพร้อมๆ กัน เป็นการเลือกตั้งคราวเดียวกันทั้งประเทศ ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดกระแสทางการเมืองของประเทศได้เป็นอย่างดี แต่กระนั้น การเลือกตั้งทั่วไปก็ยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นแนวโน้มของกระแสความคิดทางการเมืองในประชาชนในประเทศหรือในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

2) การเลือกตั้งซ่อม (By Election) เป็นการเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนในกรณีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากบุคคลนั้นขาดจากสมาชิก เช่น ตาย ลาออกถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมเพื่อให้ได้ผู้แทนประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ๆ แทนบุคคลเดิม แต่มีบางกรณีที่มีคำพิพากษา หรือคำวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาเป็นไปโดยมิชอบ ซึ่งเป็นการขาดสมาชิก และกำหนดให้เป็นการเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า การเลือกตั้งซ้ำ (Reelection)

3) การเลือกตั้งเพิ่ม เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนหลาย ๆ จังหวัดหรือหลายเขตเลือกตั้งในคราวเดียวกัน แต่มิใช่การเลือกตั้งทั้งประเทศ

4) การเลือกตั้งซ้ำ (Re-election) คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่อีกครั้งหนึ่งในกรณีที่สภานิติบัญญัติหรือศาลยุติธรรม/ศาลรัฐธรรมนูญ อันรวมไปถึงองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งที่กฎหมายให้อำนาจไว้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ หรือผิดตัวบทกฎหมาย และได้มีคำสั่งที่ชอบให้เพิกถอนเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่พ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลหรือรายเขตเลือกตั้งก็ได้การสังกัดกลุ่มการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็เป็นเกณฑ์อีกประการหนึ่งที่ใช้เพื่อจำแนกรูปแบบหรือชนิดของการเลือกตั้ง ซึ่งใช้กันอยู่ในการเลือกตั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้น

2.2.6 ระบบการเลือกตั้ง

การกำหนดระบบเลือกตั้ง และวิธีเลือกตั้งมีหลายวิธีถูกออกแบบแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ซึ่งสะท้อนลักษณะการเมือง และสังคมประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศนั้น ๆ แต่โดยทั่วไป การเลือกตั้งจะมีองค์ประกอบหลักของระบบการเลือกตั้ง 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) ขนาดของเขตเลือกตั้ง (district magnitude) จำนวนที่นั่งในเขตเลือกตั้ง 2) โครงสร้างของการลงคะแนน (ballot structure) เช่น เลือกได้เพียงหนึ่งคนหรือเลือกได้ตามลำดับความชอบ 3) สูตรในการนับคะแนน (electoral formula) วิธีการแปลงคะแนนเสียงไปเป็นจำนวนที่นั่ง (Farrell, 2001 : 4-10 อ้างในประจักษ์ ก้องกีรติ, 2565 : 19-20)

ในการเลือกตั้งในปีพ.ศ. 2566 ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับพ.ศ. 2560 ประเทศไทยใช้ระบบ ได้มีการเปลี่ยนแปลงจาก "ระบบจัดสรรปันส่วนผสม" ที่ใช้ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 มาใช้ระบบ การเลือกตั้งที่เรียกว่า "ระบบคู่ขนาน" เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2564 เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษาได้ เผยแพร่ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ได้เปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งใหม่ เป็นรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2564 โดยทำให้รัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม ดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเนื้อหาว่าด้วยระบบเลือกตั้ง มีผลบังคับใช้ในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา นุเบกษา คือ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2564 นี้ เป็นต้นไป

สำหรับสาระของรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2564 มีเนื้อหาสำคัญดังนี้ (ประชาไท, 2564)

มาตรา 83 ให้ สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิก จำนวน 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต เลือกตั้งจำนวน 400 คน และสมาชิกมาจากเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 100 คน และให้มีบัตรเลือกตั้ง 2 ใบ

มาตรา 86 ว่าด้วยการกำหนดจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พึงมีแต่ละจังหวัด ได้แก้ไขตัวเลข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ให้สอดคล้องกับจำนวนเขต 400 เขต มาตรา 91 ว่าด้วยการคำนวณสัดส่วนผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรค การเมือง โดยระบุให้ใช้คะแนนที่พรรคได้รับเลือกตั้งรวมกันทั้งประเทศมาคำนวณเพื่อแบ่งจำนวน ผู้ได้รับเลือกตามสัดส่วนที่สัมพันธ์กับคะแนนรวมของพรรค และให้ผู้ที่อยู่ในบัญชีผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) บัญชีรายชื่อ ได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้เรียงลำดับ หมายเลข และกำหนดบทเฉพาะ ไมให้นำมาตราที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ บังคับใช้จนกว่า

จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทั่วไปครั้งแรกภายหลังประกาศใช้ และระหว่างที่ไม่ให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาบังคับใช้ ให้ใช้เนื้อหาเดิมของมาตราดังกล่าวบังคับใช้ต่อไป

โดยในท้ายคำประกาศ มีหมายเหตุระบุถึงเหตุผลในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 83 และมาตรา 91 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 350 คน มาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวน 150 คน ไม่สอดคล้องต่อจำนวนประชากรในแต่ละเขตเลือกตั้ง หากกำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน 400 คน จะทำให้ดูแลปัญหาของประชาชนมีความใกล้ชิด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและการคำนวณคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แบบบัญชีรายชื่อ มีความจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และเป็นธรรมต่อพรรคการเมือง และต้องเคารพหนึ่งสิทธิหนึ่งเสียงของประชาชน การให้มีบัตรเลือกตั้งสองใบเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต ย่อมทำให้ประชาชนได้ใช้เจตจำนงในการเลือกตั้ง ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2564

สรุปได้ว่า ระบบการเลือกตั้งที่ในปัจจุบันภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2564 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ปี 2566 ใช้ระบบการเลือกตั้งที่เรียกว่า "ระบบคู่ขนาน" แบ่งเป็น ส.ส. แบบแบ่งเขต 400 คน และ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ 100 คน โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องกากบาทบัตรเลือกตั้ง 2 ใบ โดยจุดเด่นของระบบการเลือกตั้งนี้คือ ประชาชนสามารถ "เลือกคนที่รัก เลือกพรรคที่ชอบ" ทำให้สนามเลือกตั้งแบบเขต ถือเป็นปัจจัยชี้ขาดผลแพ้ชนะการเลือกตั้งครั้งนี้ได้

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประชาชนในเขตเลือกตั้งจังหวัดสกลนคร โดยเฉพาะในอำเภอเมืองสกลนคร มีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น เนื่องจากระบบการเลือกตั้งที่ปรับปรุงใหม่สามารถสะท้อนเจตจำนงของประชาชนได้ชัดเจนและเป็นธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความสนใจในกระบวนการประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

2.2.7 การแบ่งเขตการเลือกตั้ง

ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต หมายถึง การเลือกตั้งที่ให้ความสำคัญกับจำนวนผู้แทนที่จะได้รับการเลือกตั้งกับเขตพื้นที่ที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งมีการนำคะแนนที่ประชาชนได้ลงคะแนนในเขตนั้นมารวมกัน เพื่อกำหนดว่าใครจะเป็นผู้แทนของเขตนั้น การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2567)

(1) การแบ่งเขตเลือกตั้งประเภทเขตละหนึ่งคน หนึ่งเสียง หมายถึง การแบ่งเขตเลือกตั้งที่เขตการเลือกตั้งหนึ่ง จะมีตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับการเลือกตั้งเพียงคนเดียว ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะเลือกผู้สมัครได้เพียงคนเดียว และทั้งประเทศจะมีตัวแทนของประชากรในแต่ละเขตการเลือกตั้ง เขตการเลือกตั้งละหนึ่งคนเท่านั้น ซึ่งการแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหนึ่งคน จะให้ความสำคัญกับสัดส่วนของประชาชนในหนึ่งเขตการเลือกตั้ง ที่จะต้องมีจำนวนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มาจากจำนวนประชาชนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

(2) การแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหลายคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนได้หนึ่งเสียงเท่านั้น เป็นระบบเลือกตั้งที่เขตเลือกตั้งมีผู้แทนได้มากกว่า 1 คน แต่มีผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถลงคะแนนได้เพียง 1 เสียง เท่านั้น ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเท่าจำนวนผู้แทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี เช่น ในเขตที่มีผู้แทนได้ 5 คน ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดอันดับหนึ่งถึงห้า จะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ตัวอย่างการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ก็มีลักษณะเช่นนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่า ระบบการเลือกตั้งแบบนี้ จะเป็นหลักประกันให้คนกลุ่มน้อยสามารถเข้ามาเป็นตัวแทนในเขตนั้น ๆ ได้ เพราะคะแนนเสียงประมาณ 1 ใน 5 ก็อาจทำให้ผู้สมัครชนะการเลือกตั้งได้

(3) การแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหลายคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนได้เท่าจำนวนตัวแทนที่พึงมี หมายถึง การแบ่งเขตการเลือกตั้งที่เขตการเลือกตั้งหนึ่ง จะมีตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งจำนวนหลายคน หรือกล่าวได้ว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหนึ่ง จะเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนตัวแทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี อาจเป็นจำนวน 1-3 คน หรือมากกว่านั้น ซึ่งการแบ่งเขตประเภทหลายคนจะยึดถือเขตการปกครองขนาดใหญ่เป็นหลัก ได้แก่ รัฐ มลรัฐ จังหวัดและแขวง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งนี้จะเลือกตัวแทนในจำนวนไม่เกินจำนวนตัวแทนที่เขตนั้นพึงมี

(4) การแบ่งเขตเลือกตั้งแบบจำกัดจำนวนลงคะแนนเสียง หรือ Limited Vote (LV) เป็นระบบการเลือกตั้งที่เขตการเลือกตั้งมีผู้แทนได้มากกว่า 1 คน โดยผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถลงคะแนนได้เกิน 1 เสียง แต่น้อยกว่าจำนวนผู้แทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี เช่น ในเขตเลือกตั้งที่มีผู้แทนได้ 4 คน อาจกำหนดให้ผู้มีสิทธิมี 2 เสียง ซึ่งผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ ผู้ที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดจำนวน

เท่ากับที่ผู้แทนในเขตนั้นจะมีได้ไล่ตามลำดับลงมา เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ออกเสียงจะมีอิสระมากขึ้น แต่ข้อเสีย คือ เอื้อต่อการแข่งขันกันเองของผู้สมัครในพรรคการเมืองเดียวกัน

2.3 การเลือกตั้งทั่วไปจังหวัดสกลนคร

2.3.1 การเลือกตั้งทั่วไปจังหวัดสกลนคร ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป 2566

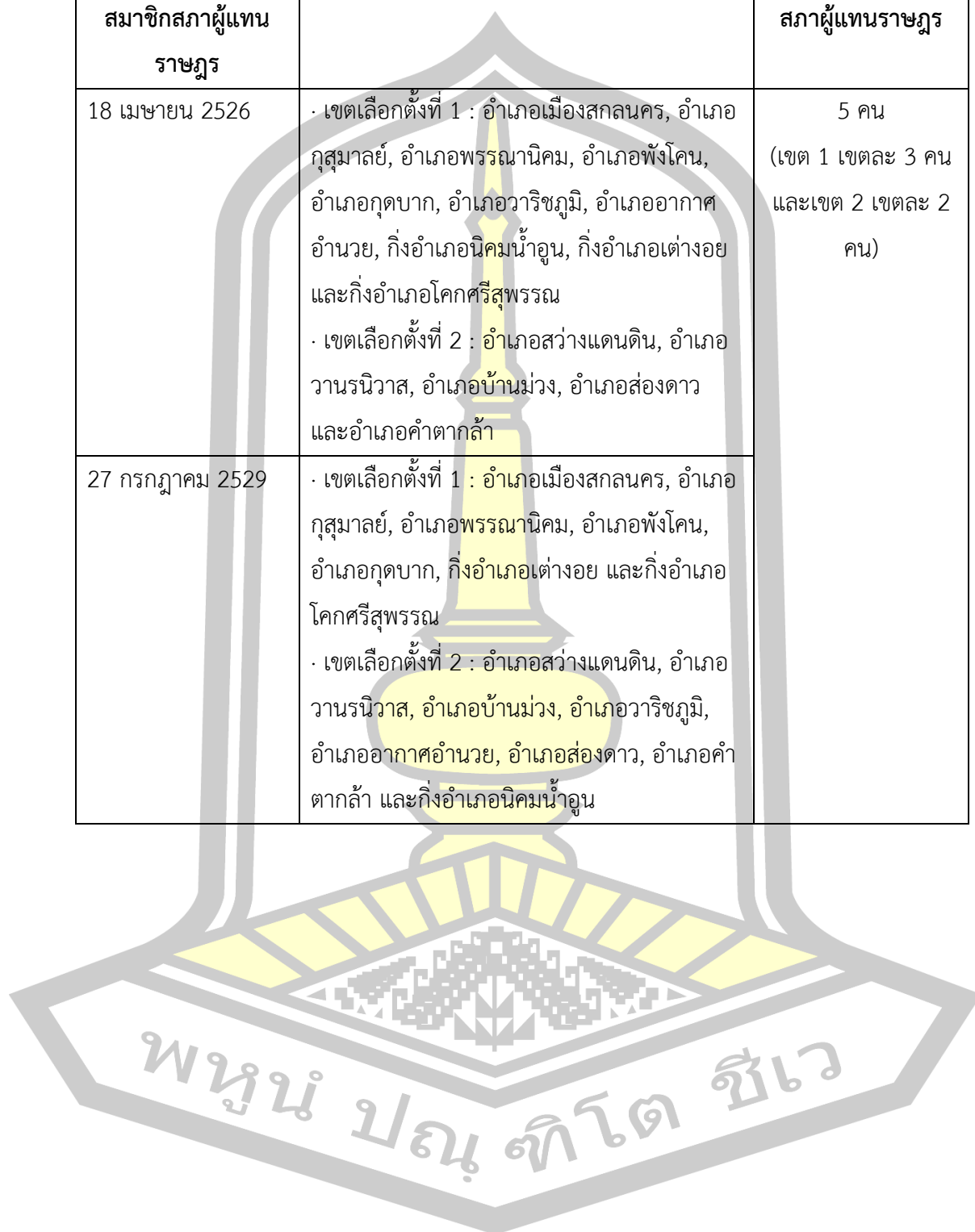
หากพิจารณาผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสกลนคร หลังจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งแรกของไทย โดยจังหวัดสกลนครมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรก คือ หลวงวรนิติปรีชา (นายวรดี พรหมสาขา ณ สกลนคร) อดีตผู้พิพากษา ที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยทางอ้อม เป็นการเลือกตั้งทั่วไปที่ระบุให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเลือกตั้งตัวแทนของหมู่บ้านขึ้นมาแล้ว ผู้แทนหมู่บ้านก็ไปเลือกผู้แทนตำบลขึ้นมาอีกต่อหนึ่ง และต่ออำเภอ จังหวัดตามลำดับ (สุพัฒน์ ไพไธล, 2537 : 25) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร ในระหว่างปีพ.ศ.2476-2562 รายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร ในระหว่างปีพ.ศ.2476-2562

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
15 พฤศจิกายน 2476	เขตเลือกตั้งที่ 1 : ทั้งจังหวัด	1 คน (เขตละ 1 คน)
7 พฤศจิกายน 2480		
12 พฤศจิกายน 2481		
6 มกราคม 2489		
29 มกราคม 2491		
5 มิถุนายน 2492		
26 กุมภาพันธ์ 2495		2 คน (เขตละ 2 คน)
26 กุมภาพันธ์ 2500		3 คน (เขตละ 3 คน)
15 ธันวาคม 2500		
10 กุมภาพันธ์ 2512		

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
28 มกราคม 2518	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ และกิ่งอำเภอส่องดาว · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน และอำเภอกุดบาก 	4 คน (2 เขต เขตละ 2 คน)
4 เมษายน 2519	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, กิ่งอำเภอส่องดาว และกิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน และอำเภอกุดบาก 	
22 เมษายน 2522	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน และกิ่งอำเภอเต่างอย · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอส่องดาว และกิ่งอำเภอคำตากล้า 	5 คน (เขต 1 เขตละ 3 คน และเขต 2 เขตละ 2 คน)

การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร
18 เมษายน 2526	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอ กุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศ อำนวนาย, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน, กิ่งอำเภอเต่างอย และกิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอ วานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอส่องดาว และอำเภอคำตากล้า 	5 คน (เขต 1 เขตละ 3 คน และเขต 2 เขตละ 2 คน)
27 กรกฎาคม 2529	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอ กุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, กิ่งอำเภอเต่างอย และกิ่งอำเภอ โคกศรีสุพรรณ · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอ วานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวนาย, อำเภอส่องดาว, อำเภอคำ ตากล้า และกิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน 	

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
24 กรกฎาคม 2531	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, กิ่งอำเภอเต่างอย และกิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอส่องดาว, อำเภอคำตากล้า, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน และกิ่งอำเภอเจริญศิลป์ 	6 คน (3 เขต เขตละ 3 คน)
22 มีนาคม 2535	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, อำเภอเต่างอย, กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ และกิ่งอำเภอโพนนาแก้ว · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอส่องดาว, อำเภอคำตากล้า, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน และกิ่งอำเภอเจริญศิลป์ 	
13 กันยายน 2535	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, อำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ และกิ่งอำเภอโพนนาแก้ว · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอส่องดาว, อำเภอคำตากล้า, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน และกิ่งอำเภอเจริญศิลป์ 	

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2 กรกฎาคม 2538	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอกุดบาก, อำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ, กิ่งอำเภอโพนนาแก้ว และกิ่งอำเภอภูพาน · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอพังโคน, อำเภวนวนนิवास, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอคำตากล้า และอำเภอนิคมน้ำอูน · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอส่องดาว และอำเภอเจริญศิลป์ 	7 คน (เขต 1 เขตละ 3 คน ส่วนเขต 2 และเขต 3 เขตละ 2 คน)
17 พฤศจิกายน 2539	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอพังโคน, อำเภอกุดบาก, อำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ และกิ่งอำเภอโพนนาแก้ว · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภวนวนนิवास, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอส่องดาว, อำเภอคำตากล้า, กิ่งอำเภอนิคมน้ำอูน และกิ่งอำเภอเจริญศิลป์ 	

พหุชน ปณ ทิโต ชีเว

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
6 มกราคม 2544	· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้น	7 คน
6 กุมภาพันธ์ 2548	ตำบลโคกก่อง ตำบลม่วงลาย ตำบลดงชน และ	(เขตละ 1 คน)
2 เมษายน 2549	<p>ตำบลเหล่าปอแดง)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย และอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโคกก่อง ตำบลม่วงลาย ตำบลดงชน และตำบลเหล่าปอแดง)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอภูพาน อำเภอกุตบาก, อำเภอพรรณานิคม (ยกเว้นตำบลช้างมิ่ง) และอำเภออากาศอำนวย (เฉพาะตำบลโพนแพงและตำบลชะฮั่ว)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอวาริชภูมิ อำเภอส่องดาว อำเภอพังโคน และอำเภอพรรณานิคม (เฉพาะตำบลช้างมิ่ง)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอสว่างแดนดินและอำเภอเจริญศิลป์ (เฉพาะตำบลโคกศิลา)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอวานรนิวาสและอำเภอเจริญศิลป์ (ยกเว้นตำบลโคกศิลา)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 7 : อำเภอบ้านม่วง อำเภอคำตากล้า และอำเภออากาศอำนวย (ยกเว้นตำบลโพนแพงและตำบลชะฮั่ว)</p>	

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
23 ธันวาคม 2550	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอกุดบาก, อำเภอเต่างอย, อำเภอโคกศรีสุพรรณ, อำเภอโพนนาแก้ว และอำเภอภูพาน · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอพังโคน, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภออากาศอำนวย และอำเภอนิคมน้ำอูน · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอบ้านม่วง, อำเภอคำตากล้า, อำเภอส่องดาว และอำเภอเจริญศิลป์ 	7 คน (เขต 1 เขตละ 3 คน ส่วนเขต 2 และเขต 3 เขตละ 2 คน)
3 กรกฎาคม 2554	· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบล	7 คน
2 กุมภาพันธ์ 2557	<ul style="list-style-type: none"> เหล่าปอแดง ตำบลโคกก่อง ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโนนหอม) · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอโพนนาแก้ว, อำเภอโคกศรีสุพรรณ, อำเภอเต่างอย และอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลเหล่าปอแดง ตำบลโคกก่อง ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโนนหอม) · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอภูพาน, อำเภอกุดบาก, อำเภอพรรณานิคม และอำเภออากาศอำนวย (เฉพาะตำบลชะฮว่าและตำบลโพนแพง) · เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอพังโคน, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภอส่องดาว และอำเภอนิคมน้ำอูน · เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอสว่างแดนดินและอำเภอเจริญศิลป์ (เฉพาะตำบลโคกศิลา) · เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอวานรนิวาส และอำเภอเจริญศิลป์ (ยกเว้นตำบลโคกศิลา) 	(เขตละ 1 คน)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
	· เขตเลือกตั้งที่ 7 : อำเภอบ้านม่วง, อำเภอคำตากล้า และอำเภออากาศอำนวย (ยกเว้นตำบลบะหว้าและตำบลโพธิ์แพง)	
24 มีนาคม 2562	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอโพธิ์นาแก, อำเภอโคกศรีสุพรรณ, อำเภอเต่างอย และอำเภอภูพาน · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอกุดบาก, อำเภอนิคมน้ำอุ่น, อำเภอวาริชภูมิ, อำเภอพังโคน และอำเภอส่องดาว · เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอสว่างแดนดินและอำเภอเจริญศิลป์ · เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอานานิคมและอำเภอบ้านม่วง · เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอคำตากล้า, อำเภออากาศอำนวย และอำเภอพรรณานิคม 	6 คน (เขตละ 1 คน)

ที่มา : ปรับปรุงจาก เซวณะ ไตรมาศ, (2550 : 137-138) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง,(2544) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, (2548) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, (2551 : 27) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, (2555 : 14) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, (2563 : 8) และจัดทำตารางโดยผู้วิจัย

ภายหลังจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรยุบสภาลงในวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2566 ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 มีเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบจัดสรรปันส่วนผสมที่ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว ที่ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ไปเป็นระบบบัตรสองใบคล้ายระบบเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปีพ.ศ. 2544, 2548 และ 2549 คือระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบคู่ขนานระหว่างแบ่งเขตคะแนนสูงสุดจำนวน 400 คน และการลงคะแนนสำหรับเลือกพรรคการเมืองเพื่อนำมาคำนวณ ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการคำนวณแบบ

หาร 100 แม้ว่าในอดีตพรรคเพื่อไทยยังคงเป็นพรรคที่ได้รับความนิยมสูงสุดในจังหวัดสกลนคร แต่นักการเมืองจากตระกูลการเมืองสำคัญในจังหวัดและการขยายตัวของฐานเสียงจากนักการเมืองในพรรคการเมืองอื่น ๆ ต่างได้รับความนิยมจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมากตลอดจนความเข้มข้นในการแข่งขันทางการเมืองระหว่างผู้สมัคร ที่ต่างมีฐานเสียงเข้มแข็งในแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งชัยชนะของการเลือกตั้งไม่เพียงเป็นตัวชี้วัดหรือส่งผลต่อความนิยมต่อผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเท่านั้น หากยังส่งผลต่อการปรับตัวของภาพรวม ในการรักษาและสร้างความนิยมภายในพื้นที่และภูมิภาคทางการเมืองของจังหวัดสกลนครในมิติต่าง ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้การทำความเข้าใจความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชนและตัวแสดงทางการเมืองอื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดสกลนครจึงเป็นตัวอย่างที่ดีต่อการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ รวมไปถึงปัจจัยและเงื่อนไขอื่น ๆ ที่มีต่อผลคะแนนที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

2.3.2 การเลือกตั้งทั่วไปจังหวัดสกลนคร หลังการเลือกตั้งทั่วไป 2566

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2566 เรื่อง กำหนดวันเลือกตั้ง กำหนดให้วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ตั้งแต่เวลา 08.00 นาฬิกา ถึงเวลา 17.00 นาฬิกา เป็นวันเลือกตั้ง โดยประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 86 (1) ที่กำหนดให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง นั้น คำว่า “ราษฎร” ไม่หมายความรวมถึงผู้ไม่ได้สัญชาติไทย โดยการเลือกตั้งทั่วไปอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86 และมาตรา 224 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 และมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2560 ประกอบข้อ 43 ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2566 และประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2566 อันถือได้ว่าเป็นประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกประกาศ

ให้ทราบเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมี และจำนวนเขตเลือกตั้งเพื่อเป็นการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้น ดังนี้

1. จำนวนราษฎรสัญชาติไทยทั่วราชอาณาจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 มีจำนวน 65,106,481 คน
2. จำนวนราษฎรโดยเฉลี่ย 162,766 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน
3. จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดซึ่งจังหวัดสกลนคร

รายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร

จังหวัด	จำนวนราษฎรสัญชาติไทย	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตเลือกตั้ง
สกลนคร	1,144,056	7	7

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, (2566 : 5-6)

ตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร เรื่อง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2567 จึงแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสกลนคร รายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 : การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสกลนคร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
14 พฤษภาคม 2566	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้น ตำบลหนองลาด ตำบลเหล่าปอแดง ตำบลโคกก่อง ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย) · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลเหล่าปอแดง ตำบลโคกก่อง ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย) · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอพรรณานิคม อำเภออากาศอำนวย อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) 	7 คน (เขตละ 1 คน)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตการเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
	<ul style="list-style-type: none"> · เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอกุศุดบาก อำเภวาริชภูมิ อำเภอภูพาน อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอส่องดาว (ยกเว้น ต.ท่าศิลา) · เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว (เฉพาะตำบลท่าศิลา) · เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอพังโคน อำเภอวานรนิวาส (ยกเว้น ตำบลอินทร์แปลง ตำบลกุดเรือคำ) · เขตเลือกตั้งที่ 7 : อำเภอบ้านม่วง อำเภอคำตากล้า อำเภอเจริญศิลป์ อำเภอวานรนิวาส (เฉพาะตำบลอินทร์แปลง ตำบลกุดเรือคำ) 	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร, (2566)

ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2566 จังหวัดสกลนครมีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 908,898 คน โดยมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 619,693 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 68.18 ซึ่งน้อยกว่าอัตราการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2562 ที่มีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ 68.71 เมื่อเปรียบเทียบกับการมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยใช้บัตรเลือกตั้งเพียง 1 ใบแล้ว พบว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2566 ซึ่งใช้ระบบการเลือกตั้งแบบบัตร 2 ใบ มีจำนวน และอัตราส่วนของจำนวนบัตรเสีย และบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนนลดลง โดยมีจำนวนบัตรเสีย อยู่ที่สัดส่วนร้อยละ 2.94 ในการลงคะแนนแบบแบ่งเขต และมีสัดส่วนร้อยละ 1.64 ในการลงคะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ในขณะที่บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน มีสัดส่วนร้อยละ 1.15 ในการลงคะแนนแบบแบ่งเขต และมีสัดส่วนร้อยละ 0.54 ในการลงคะแนนแบบบัญชีรายชื่อ

ตารางที่ 4 : ผลคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 อันดับแรกในแต่ละเขตเลือกตั้งของจังหวัดสกลนคร
ในเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร

เขตเลือกตั้ง	อันดับ	ชื่อ	ผลคะแนน การเลือกตั้ง	พรรคการเมือง
1	1	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย	29,716	เพื่อไทย
	2	นายดวงสิทธิ์ พงษ์พิศ	27,493	ก้าวไกล
	3	นายสิริภพ สมผล	25,403	ไทยสร้างไทย
2	1	นายชาติรี หล้าพรหม	27,406	ประชาธิปัตย์
	2	นายนิยม เวชกามา	26,700	เพื่อไทย
	3	นายภูเบศวร์ เห็นหลอด	21,317	ก้าวไกล
3	1	นางสาวจิรัชยา สัพโส	49,346	เพื่อไทย
	2	นายภิญโญ ชันติยู	12,737	ก้าวไกล
	3	นายทงศิลป์ วังสิงห์	11,738	พลังประชารัฐ
4	1	นายพัฒนา สัพโส	35,690	เพื่อไทย
	2	นายจรงค์ศักดิ์ เบ็ญชัย	20,947	ก้าวไกล
	3	นายสาคร พรหมภักดี	15,745	ประชาธิปัตย์
5	1	นายชัยมงคล ไชยรบ	29,085	พลังประชารัฐ
	2	นางสาววงศ์อะเคื้อ บุญศล	25,973	เพื่อไทย
	3	นายบัญชา จันทศรี	19,980	ก้าวไกล
6	1	นางสาวสุกญา สาระนันท์	39,035	เพื่อไทย
	2	นายปิยะศักดิ์ เดชทองทิพย์	21,506	ก้าวไกล
	3	นายวีรศักดิ์ พรหมภักดี	12,956	ประชาธิปัตย์
7	1	นายเกษม อุประ	32,195	เพื่อไทย
	2	นายอภิชาติ ถาบุตร	27,180	ก้าวไกล
	3	นายธีระยุทธ รัศมี	11,579	ภูมิใจไทย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, (2566 : 134-136) และจัดทำตารางโดยผู้วิจัย

คะแนนที่ปรากฏในตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ระบบแบ่งเขตและระบบบัญชีรายชื่อ โดยพรรคเพื่อไทยเป็นพรรคที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อและได้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบแบ่งเขตมากที่สุด จำนวน 5 เขตเลือกตั้ง ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 1,3,4,6 และ 7 โดยผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ ชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้สมัครจากพรรคพลังประชารัฐชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 5 นอกจากนี้ยังได้มีการตั้งข้อสังเกตว่าการเลือกตั้งครั้งนี้มีความตื่นตัวมากกว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมา รวมทั้งการตัดสินใจเลือกในการลงคะแนนเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองได้มีการวิเคราะห์และการลงคะแนนเชิงกลยุทธ์มากขึ้นด้วยการพิจารณาถึงโอกาสในการจัดตั้งรัฐบาล มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้นโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่เป็นผู้ลงคะแนนเสียงครั้งแรก ประกอบกับการเข้าถึงข้อมูล และพื้นที่สื่อในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

2.4 ข้อมูลพื้นฐาน และบริบทการเลือกตั้งทั่วไปอำเภอเมืองสกลนคร

2.4.1 ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเมืองสกลนคร

2.4.1.1 ประวัติความเป็นมา

การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนครพบหลักฐานเก่าแก่ถึงสมัยวัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ในกลุ่มวัฒนธรรมบ้านเชียงสมัยปลาย มีอายุราว 3,000 – 1,500 ปี ดังมีการค้นพบเศษภาชนะเครื่องปั้นดินเผา ตะกรันจากการถลุงเหล็ก ในบริเวณสำนักสงฆ์พระศรีอารียอยู่ริมหนองหาน อาทิเช่น บ้านดอนเหล่าทัพ ตำบลจิวต่อน อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ห่างจากตัวเมืองเก่าสกลนครประมาณ 1.5 กิโลเมตรแสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของกลุ่มวัฒนธรรมบ้านเชียงและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในบริเวณลุ่มน้ำหนองหาน อำเภอเมืองสกลนคร (พจนานุกรมเชิงจรเนตร, 2562 : 7)

เมื่อเข้าสู่สมัยประวัติศาสตร์ของอำเภอเมืองสกลนคร ปรากฏหลักฐานชัดเจนในสมัยทวารวดีราวพุทธศตวรรษที่ 14-15 เริ่มมีการยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาแบบหินยาน ดังหลักฐานสำคัญประกอบด้วย ใบเสมาหินทรายที่มีลวดลายเฉพาะแบบวัฒนธรรมทวารวดีบริเวณภาคอีสานเท่านั้น คือ ลวดลายสันสฎุและหม้อน้ำปทุมฉลุ นอกจากนี้ยังพบประติมากรรมประเภทพระพุทธรูปหินทรายในบริเวณบ้านนาอ้อย อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และห่างออกไปจากตัวเมืองเก่าสกลนครในบริเวณวัดกลางศรีเชียงใหม่และวัดมหาพรหมโพธิราช บ้านท่าวัด ตำบลเหล่าปอแดง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ยังปรากฏกลุ่มใบเสมาหินทรายปักซ้อนกันจำนวน 8 คู่ และพระพุทธรูปหินทรายศิลปะทวารวดี จนถึงพุทธศตวรรษที่ 16 อิทธิพลของวัฒนธรรมขอมได้แผ่อิทธิพลขึ้นมาครอบคลุมถึงบริเวณ ที่ราบลุ่มหนองหาน ปรากฏหลักฐาน เช่น รูปแบบการวางผังเมืองรูปสี่เหลี่ยมของเมืองโบราณสกลนคร และสถาปัตยกรรมทางศาสนาตามความเชื่อในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

อาทิ ปราสาทภายในองค์พระธาตุเชิงชุม ปราสาทนารายณ์เจงเวง ปราสาทธาตุคูม โดยมาก พบว่าอยู่ในวัฒนธรรมขอมสมัยบาปวน (พ.ศ. 1553 – 1623) ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยนครวัด (พ.ศ. 1650-1718)

ราวพุทธศตวรรษที่ 19 อิทธิพลวัฒนธรรมเขมรเริ่มเสื่อมคลายอำนาจลงไปจากที่ราบลุ่มหนองหาน ก็ตามอย่างไร ก็ตามอย่างไรก็ตามยัง ก็ตามอย่างไรก็ตามยังคงทิ้งร่องรอยหลักฐานทางโบราณสถานหลายแห่งและเมื่อพุทธศตวรรษที่ 20 – 22 สกนนครเข้าสู่สมัยวัฒนธรรมล้านช้าง ถึงแม้ว่าวัฒนธรรมเขมรเสื่อมอำนาจหมดไปจากสกนนครแล้วแต่ยังคงปรากฏหลักฐานความสืบเนื่องทางวัฒนธรรม อาทิเช่น พระพุทธรูปหินทรายทรง เครื่องนาคปรกภายในองค์พระธาตุเชิงชุม อีกทั้งปรากฏเรื่องราวความเป็นเมืองขอมผ่านตำนานอุรังคนิทานและนิทานพื้นบ้านเรื่องผาแดงนางไอ่

จนกระทั่งถึงพุทธศตวรรษที่ 23 วัฒนธรรมล้านช้างเจริญรุ่งเรืองจนถึงขีดสุดมีการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนกลุ่มวัฒนธรรมไทยลาว วัฒนธรรมล้านช้างเจริญรุ่งเรืองจนถึงขีดสุดมีการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนกลุ่มวัฒนธรรมไทยลาวภายใต้ วัฒนธรรมล้านช้างเจริญรุ่งเรืองจนถึงขีดสุดมีการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนกลุ่มวัฒนธรรมไทยลาวภายใต้อำนาจการปกครองของอาณาจักรล้านช้างอำนาจวัฒนธรรมล้านช้างเจริญรุ่งเรืองจนถึงขีดสุดมีการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนกลุ่มวัฒนธรรมไทยลาวภายใต้อำนาจการปกครองของอาณาจักรล้านช้างอำนาจการปกครองของอาณาจักรล้านช้าง โดยปรากฏหลักฐานการสร้างศาสนสถานทางพระพุทธศาสนาขึ้นอีกหลายแห่ง รวมทั้งการดัดแปลงปราสาทหินที่มีแต่ดั้งเดิมให้เป็นองค์พระธาตุแบบล้านช้าง โดยเฉพาะที่พระธาตุเชิงชุม ปรากฏหลักฐานว่ามีการก่อครอบทับปราสาทหินในวัฒนธรรมเขมร พร้อมกับการอุทิศกัลปนา “ข้าพระโยมสงฆ์” หรือ “ข้าโอกาส” ทำหน้าที่ในการดูแลศาสนสถานที่ถูกสร้างขึ้นนั้นด้วย วัฒนธรรมล้านช้างได้แพร่ขยายครอบคลุมดินแดนลุ่มน้ำหนองหานโดยพบหลักฐานประเภทจารึกที่วัดกลางศรีเชียงใหม่ บ้านท่าวัด ตำบลเหล่าปอแดง อำเภอเมืองสกนนคร กล่าวถึงการกัลปนาที่ดินสร้างวัดในพระพุทธศาสนา เมื่อจุลศักราช 998 (พุทธศักราช 2179)

เมื่อถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 23 อาณาจักรล้านช้างอ่อนแอลงด้วยสาเหตุต่างๆหลายประการ บ้านเมืองต่างๆ รวมถึงบริเวณที่ราบลุ่มริมหนองหาน จากเดิมอาณาจักรล้านช้างเคยปกครองอยู่จึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสยามหรือ “สมัยรัตนโกสินทร์” สมัยนี้ปรากฏหลักฐานมีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่ทำให้เห็นถึงพัฒนาการบ้านเมืองของสกนนครอย่างเด่นชัดว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อุปฮาดเมืองกาฬสินธุ์ พร้อมด้วยครอบครัวไพร่พลมาเป็น “ข้าพระธาตุ” ต้องรักษาพระธาตุเชิงชุม ณ บ้านธาตุเชิงชุม ถึงปีพุทธศักราช 2329 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อุปฮาดเมืองกาฬสินธุ์เป็น “เมืองสกลทวาปี” ให้อุปฮาดเมืองกาฬสินธุ์เป็น “พระธานี” เจ้าเมืองสกลทวาปีคนแรก โดยยังให้ใช้การปกครองบ้านเมืองแบบ “อาญาสี่” ตามธรรมเนียมเดิมของวัฒนธรรมล้านช้าง (เรื่องเดียวกัน : 17)

เมื่อร่วมถึงแผ่นดินพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 พุทธศักราช 2369 เกิดสงครามระหว่างสยามกับเวียงจันทน์ พระธานีเจ้าเมืองสกลทวาปี ต้องโทษขัดตาทัพ ทำให้มีการกวาดต้อนผู้คนเมืองสกลทวาปีไปอยู่ที่เมืองกบินทร์บุรีและเมืองประจันตคาม คงเหลือผู้คนเพื่อรักษาพระธาตุเชิงชุมอยู่เพียง 10 ตำบล ต่อมาพุทธศักราช 2378 อุปฮาดคำสาย ราชวงศ์คำ ท้าวอิน เมืองมหาไชยกองแก้ว พาบ่าวไพร่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร จึงโปรดเกล้าฯ ให้ราชวงศ์คำ ท้าวอิน ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองสกลทวาปีและภายหลังได้ข้ามแม่น้ำโขงเพื่อไปเกลี้ยกล่อมกวาดต้อนครอบครัวจากเมืองมหาไชยกองแก้ว มารวมอยู่ที่เมืองสกลทวาปีเป็นอันมาก ครั้นเมื่อปีพุทธศักราช 2381 ได้มีใบบอกตั้งให้ราชวงศ์คำเป็น “พระยาประเทศธานี” เป็นเจ้าเมืองราชวงศ์เมืองกาฬสินธุ์ (ลาว) เป็นอุปฮาด ท้าวอินเป็นราชวงศ์และราชบุตร (ต่าง) เมืองกาฬสินธุ์ ราชบุตร พร้อมกับเปลี่ยนชื่อจากเมืองสกลทวาปีเป็นเมืองสกลนคร ต่อมาอุปฮาด (ลาว) รับราชการได้ 13 ปี ก็ถึงแก่กรรม ราชบุตร (ต่าง) พาครอบครัวกลับไปอยู่เมืองกาฬสินธุ์ระยะนี้มีการอพยพผู้คนหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์จากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงมาอยู่ฝั่งขวาเป็นจำนวนมาก

ในรัชสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ภายหลังจากพระยาประเทศธานี (คำ) ถึงแก่กรรม ได้โปรดเกล้าฯ (ปิด) เป็นพระยาประจันตประเทศธานี ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองที่ว่างลง ระยะนี้มีการเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาของคณะบาทหลวงชาวฝรั่งเศส โดยมีชาวสกลนครเข้ารับนับถือเป็นจำนวนหนึ่ง ก่อนอพยพไปตั้งบ้านเรือนที่ริมหนองหารฝั่งทางทิศเหนือ ปัจจุบันคือ บ้านท่าแร่ ตำบลท่าแร่ อำเภอเมืองสกลนคร พร้อมกับการเข้ามาของกลุ่มชาวนวนหรือเวียดนาม จนมาถึงสมัยพระยาประเทศธานี (โง่นคำ) เมืองสกลนครอยู่ในมณฑลลาวพวน หรือหัวเมืองลาวฝ่ายเหนือ เรียกว่า แขวงเมืองสกลนคร ต่อมาเปลี่ยนจากมณฑลลาวพวนเป็นมณฑลอุดร โดยแบ่งเป็น 5 บริเวณ เลียงแขวงเมืองสกลนครว่า บริเวณสกลนคร

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2484 เป็นต้นมา เมืองสกลนครและหัวเมืองต่าง ๆ เริ่มเป็นต้นมา เมืองสกลนครและหัวเมืองต่าง ๆ เริ่มมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้านการปกครองเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก อาทิเช่น การส่งข้าหลวงไปกำกับรักษาราชการตามหัวเมืองทุกเมือง สำหรับเมืองสกลนครมีพระยาสุริยเดชวิเศษฤทธิพิริวิไชย (ภาค สิงหเสนี) มาเป็นข้าหลวงท่านแรก ในปีพุทธศักราช 2440 มณฑลจัดการเปลี่ยนระเบียบตำแหน่งกรมการ 4 ตำแหน่งเหมือนกับทุกเมืองตามระเบียบกรมการหัวเมืองชั้นใน 2445 จะให้เปลี่ยนชื่อเมืองเป็นอำเภอเมืองสกลนคร แล้วให้พระยาประจันตประเทศธานี (โง่นคำ) จากตำแหน่งเจ้าเมืองเป็นผู้ว่าราชการเมือง พระอนุบาลสกลเขต (เมฆ) ตำแหน่งปลัดเมือง พระสกลกิจวิจารณ์ (คำฟอง) ตำแหน่งศาลเมือง พระวิเศษสกลกิจ (อรดี) ตำแหน่งคลังเมือง พระบุรีบริรักษ์ (คลี) ตำแหน่งนครบาลเมือง พระสัสดีตุลาภิกิจ (คำ) ตำแหน่งโยธาเมือง พระมหาไทย (แพง) ตำแหน่งมหาดไทยเมืองและผู้ช่วยราชการเมืองอีก 4 ตำแหน่ง ประกอบด้วย พระวรสิทธิธรรมานุกูล (หอม) พระวิจิตพลหาร (ไค้) พระศรีสุกุลวงศ์ (แก้ว)

พระศรีวิบุตรภักดี (สุภี) หลวงสกลนครานุรักษ์ (นรกา) พร้อมปรากฏตำแหน่งกรมการฝ่ายเงินอีก 1 ตำแหน่ง คือพระบำรุงพานิชย์ (เกียก)

นอกจากนี้ความเจริญได้เข้าสู่สกลนคร ในพุทธศักราช 2444 – 2445 มีการตัดถนน 5 สาย ภายในเมืองสกลนคร ประกอบด้วย ถนนเจริญเมือง ถนนเรืองสวัสดิ์ ถนนกำจัดภัย ถนนมรรคาลัย และถนนสุขเกษม จากนั้นเพิ่มเติมอีก 3 สายในภายหลังประกอบด้วย ถนนเปรมปรีดา ถนนเจริญเมือง และถนนใสสว่าง พร้อมกับมีการพาดสายโทรเลขจากมณฑลอุดรถึงบริเวณสกลนคร

ในรัชสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 เมืองสกลนครได้รับการพัฒนาโดยลำดับ ต่อมามีการเรียกบริเวณสกลนครเป็นเมืองสกลนครตามเดิม พร้อมกับการพัฒนาด้านสาธารณูปการ เช่น การตัดทางเกวียนข้ามภูพานจากสกลนครไปกาฬสินธุ์ จัดสร้างสถานที่ราชการภายในเมืองสกลนคร จัดสร้างสนามบิน และโรงเรียน พร้อมกันนี้ในพุทธศักราช 2459 มีการเรียกทั้งแขวงสกลนครว่า จังหวัดสกลนคร ส่วนชื่ออำเภอเมืองเรียกว่า อำเภอธาตุเชิงชุม ประกอบด้วย ตำบลธาตุเชิงชุม และตำบลสะพานหิน จนปีพุทธศักราช 2499 จากอำเภอท่าเชิงชุมถูกเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอเมืองสกลนคร (มหัศจรรย์ดอทคอม, 2567)

2.4.1.2 สภาพที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองสกลนครมีพื้นที่ 1,023.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 639,625 ไร่ แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 16 ตำบล 169 หมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2567)

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร และอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอภูพาน และอำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอโพนนาแก้ว อำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

2.4.1.3 การแบ่งเขตการปกครอง

1) การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอเมืองสกลนครแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 16 ตำบล 169 หมู่บ้าน

2) การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอเมืองสกลนครประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17 แห่ง ได้แก่

เทศบาลนครสกลนคร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลธาตุเชิงชุมทั้งตำบล

เทศบาลตำบลดงมะไฟ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลขมิ้น

เทศบาลตำบลท่าแร่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าแร่
 เทศบาลตำบลธาตุนาเวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลธาตุนาเวงทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลเชียงเครือ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเชียงเครือทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลจันทอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลจันทอนทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลเหล่าปอแดง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเหล่าปอแดงทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลหนองลาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองลาดทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลหาญโฮง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหาญโฮงทั้งตำบล
 เทศบาลตำบลเมืองทองท่าแร่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าแร่
 (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าแร่)
 องค์การบริหารส่วนตำบลขมิ้น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลขมิ้น
 (นอกเขตเทศบาลตำบลดงมะไฟ)
 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนหอมทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลม่วงลายทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลดงชน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดงชนทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยยางทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพังขว้างทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดงมะไฟทั้งตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกก่องทั้งตำบล

2.4.1.4 ประชากร

ประชากรในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร (ข้อมูลเดือน ธันวาคม 2566) มีประชากรทั้งหมด 181,060 คน เพศชาย 88,710 คน เพศหญิง 92,350 คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 181 คนต่อตารางกิโลเมตร (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567)

ตารางที่ 5 : จำนวนประชากร พื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

พื้นที่	ชาย	หญิง	รวม
ตำบลธาตุเชิงชุม	24,186	25,944	50,130
ตำบลขมิ้น	6,121	6,158	12,279
ตำบลจันทอน	4,395	4,591	8,986
ตำบลโนนหอม	3,438	3,596	7,034
ตำบลท่าแร่	2,001	2,010	4,011
ตำบลม่วงลาย	2,365	2,470	4,835

พื้นที่	ชาย	หญิง	รวม
ตำบลดงชน	2,270	2,414	4,684
ตำบลห้วยยาง	7,562	7,663	15,225
ตำบลพังขว้าง	7,524	7,812	15,336
ตำบลดงมะไฟ	5,054	5,169	10,223
ตำบลธาตุนาเวง	2,102	2,336	4,438
ตำบลเหล่าปอแดง	3,761	3,815	7,576
ตำบลหนองลาด	3,313	3,338	6,651
ตำบลฮางโฮง	4,588	4,690	9,278
ตำบลโคกก่อง	2,068	2,138	4,206
ตำบลเชียงเครือ	7,962	8,206	16,168

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, (2567) และจัดทำตารางโดยผู้วิจัย

2.4.2 บริบทการเลือกตั้งทั่วไปอำเภอเมืองสกลนคร

ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2567 เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดจะพึงมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด โดยราษฎรทั่วราชอาณาจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 จำนวน 65,106,481 คน จำนวนราษฎรโดยเฉลี่ย 162,366 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดสกลนคร ลำดับที่ 61 มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 7 คน แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 7 เขต (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2566 : 9) โดยอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งการปกครองเป็น 16 ตำบล มีประชากร 181,060 คน โดยอำเภอเมืองสกลนคร มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 171,508 คน แบ่งเป็นเขตได้ 3 เขต ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้น ตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย และอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง) เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วยอำเภออากาศอำนวย อำเภอพรรณานิคม อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) และอำเภอวานรนิวาส (เฉพาะตำบลนาซอ) โดยมีประชากรผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครแยกตามเขตดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 : ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เขต	พื้นที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	ร้อยละ
1	อำเภอเมืองสกลนคร	132,357	96,244	72.72
2	อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลคงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง)	33,910	23,938	70.60
3	อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด)	5,241	3,218	61.40
รวมทั้งสิ้น		171,508	123,400	71.95

ที่มา : ข้อมูลจากเอกสารข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร และจัดทำตารางโดยผู้วิจัย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

อุษา กุลบุตร (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง : กรณีศึกษา กลุ่มบ้านบางกะม่า อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง บ้านบางกะม่า (2) ปัญหาอุปสรรคของการแสดงออกถึงความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านบางกะม่า ผลการวิจัยพบว่า ความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านบางกะม่า เกิดจากการรับรู้และเข้าใจในสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐานในระบอบการเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2550 ประกอบด้วยสิทธิพลเมือง สิทธิมนุษยชน นำมาสู่การมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การรวมกลุ่มเรียกร้อง การชุมนุมเคลื่อนไหว การเข้าร่วมในเวทีสาธารณะ และการต่อสู้เรียกร้องให้สังคม ยอมรับในความแตกต่างและหลากหลายทางชาติพันธุ์ เพื่อแสดงถึงความตื่นตัวทางการเมืองของชาวกะเหรี่ยงบ้านกะม่า ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งโดยเฉพาะปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ในส่วนปัญหาและอุปสรรคเนื่องด้วยสภาพการเมืองที่เป็นแบบปิดคือการเมืองระบอบเผด็จการทหารภายใต้การควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติปัญหาภายในกลุ่ม เครือข่ายกะเหรี่ยงเอง และที่สำคัญทัศนคติในแง่ลบที่มีต่อชาวกะเหรี่ยงในสถานะของคนชายขอบก็เป็นอุปสรรคไม่เอื้ออำนวยให้ชาวกะเหรี่ยงได้แสดงออกถึงความตื่นตัวทางการเมืองดังกล่าวมากนัก

ชัยกฤต รัตนากร (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง และโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย” ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง และโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย พบว่า ในภาพรวมนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล มีการตื่นตัวทางการเมือง แบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน ดังนี้อันดับแรก คือ ด้านความเข้าใจทางการเมืองรองลงมา คือ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันครอบครัว และอันดับท้ายสุด คือ ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองในการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียน โรงเรียนชลราษฎรอำรุงกับโรงเรียนชลกันยานุกูล พบว่า เพศ อายุสถาบันการศึกษา ระดับชั้นปีการศึกษา และสาขาวิชาที่เรียนของนักเรียนต่างกันมีการตื่นตัวทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

พงศกร ประภาชื่นชม (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลลำสามแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาชาวออนไลน์” ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของระบอบการเมืองไทย ($x=3.38$) สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การมีความเชื่อมั่นต่อระบอบการเมืองไทย ($x=3.21$) และสุดท้ายการมีความปรารถนาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ($x=2.69$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($x=3.09$) ทั้งนี้ ประชาชนที่มีเพศ อายุ และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาชาวออนไลน์ ทั้ง 3 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกันส่วนความสนใจทางการเมือง จากการรับรู้ผ่านสื่อ จากความถี่ในการรับรู้จากชาวออนไลน์ และจากประเภทข่าวสารทางการเมืองที่สนใจในไลน์ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษาชาวออนไลน์ ทั้ง 3 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกัน

กฤษชพลณ์ บุญครอง และศิวิชัย ศรีโกลางกุล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง” ผลการศึกษาพบว่าสถาบันกล่อมเกลากองการเมืองมีบทบาทต่อความตื่นตัวทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12, SD = 0.28) วัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31, SD = 0.31) นักศึกษาร้อยละ 97.77 มีความเข้าใจทางการเมืองเป็นอย่างดี แต่มีความสนใจทางการเมืองค่อนข้างน้อย การมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.55, SD=0.42) และนักศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊กมากที่สุดสรุปโดยภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความตื่นตัวทางการเมืองในระดับปานกลางซึ่งเป็นผลมาจากการถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา ทศนคติที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักศึกษาคิดว่าจะ

ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 97.33 เหตุผลหลักในการตัดสินใจเลือกคือ นโยบาย ในอนาคตประเทศไทยน่าจะมีการรัฐประหารขึ้นอีก และนักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่า จะเลือกพรรคอนาคตใหม่มากที่สุด

วิจิตร เกิดน้อย (2563) ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง รองลงมาด้านพฤติกรรมก่อนเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่เพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สุเทวี คงคุณ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ” มีผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 อยู่ในช่วง อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 เยาวชนส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยา คิดเป็นร้อยละ 48 และเยาวชนส่วนใหญ่ศึกษาระดับชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 48 2. ระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.15 ± 0.92) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าอันดับแรกคือด้านสถาบันการศึกษา รองลงมาคือด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันครอบครัว และลำดับสุดท้ายคือด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน 3. แนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านสถาบันการศึกษาควรจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านประชาธิปไตยเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชน ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชนควรมีการพูดคุยและมีส่วนร่วมแบบวิถีประชาธิปไตย ด้านสถาบันสื่อมวลชนควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนหาวิธีการจูงใจและเพิ่มความสะดวกในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความเข้าใจทางการเมืองควรจัดให้มีเวทีประชาธิปไตยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองสำหรับเยาวชน

สุมาลี บุญเรือง พร้อมคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการตื่นตัวทางการเมือง ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน และ 3) นำเสนอการพัฒนาการตื่นตัวทาง

การเมืองของประชาชนโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี และภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง นักการเมือง ผู้นำชุมชน พระสงฆ์นักวิชาการ และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 18 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง หลักอิทธิบาท 4 และการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก 2) ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองและหลักอิทธิบาท 4 มีผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 3) นำเสนอการพัฒนา การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ ความชอบการเมือง โดยการเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีใจทางการเมือง ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน มีสติปัญญาควบคุมกิจกรรมทางการเมือง คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้โปร่งใส

ณัฐมน หมวกฉิม (2564) ได้วิจัยเรื่อง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย พบว่า สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ด้านสถาบัน ครอบครัว ไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน ด้านสถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนมาก รวมถึงอิทธิพลจากสื่อโซเชียลจะมีผลต่อ ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ และค่านิยมของเยาวชน การรวมกลุ่มกันหรือร่วมแสดงความคิดเห็น จะผ่านทางสื่อโซเชียล อาทิ เฟสบุ๊ก ไลน์ทวิตเตอร์ เป็นส่วนใหญ่ วัฒนธรรมทางการเมืองที่ผ่านมา ทำให้เยาวชนเชื่อว่าระบบอุปถัมภ์ฝังรากลึก นักการเมืองส่วนใหญ่เป็นพวกเดียวกัน หาผลประโยชน์ ร่วมกัน เยาวชนจึงอยากได้นักการเมืองคนรุ่นใหม่ ใจซื่อ มือสะอาด ปราศจากคอร์รัปชัน และจาก การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองมีการส่งเสริมต่อการตื่นตัวทางการเมืองของ เยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทยมากกว่า ด้านการกล่อมเกลາทางการเมืองและด้านหลัก อิทธิบาท 4 สำหรับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.69$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ($X = 3.92$) หลักอิทธิบาท 4 ($X = 3.66$) และด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง ($X = 3.45$) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการกล่อมเกลา

ทางการเมือง (X1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (X2) และหลักอิทธิบาท 4 (X3) มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ของไทย (Y) ร้อยละ 37.7

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Ayu, A. (2023) ได้วิจัย“เรื่อง KaPeu : Political Awareness Strategies for Generation Z through Social Media in the 2024 Elections” การศึกษาเรื่องการเรียนรู้เรื่องการเมืองของรุ่น Z ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคสังคม 5.0 ซึ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลในการแก้ไขปัญหาสังคม การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองให้แก่รุ่น Z โดยเฉพาะในพื้นที่จาวาตะวันออก ผ่านโปรแกรม "Kamu Perlu Tau" (KaPeu) ของ KPU Provinsi Jawa Timur เป็นการสร้างช่องทางที่สำคัญในการเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และประชาธิปไตย โปรแกรม KaPeu นั้นมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและประชาธิปไตยให้แก่รุ่น Z ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียที่ได้รับความนิยม เช่น Instagram, Facebook, และ Twitter ซึ่งมีผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นรุ่น Z เนื้อหาที่น่าสนใจควรเป็นข้อมูลที่น่าสนใจและมีประโยชน์ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจ และความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินบทบาทของโปรแกรม KaPeu ในการเผยแพร่ข้อมูลการเมือง ผลการวิเคราะห์พบว่า KaPeu มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลการเลือกตั้งและประชาธิปไตย สร้างความตระหนักรู้ในประชาชน และช่วยเพิ่มความเข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกตั้งและประชาธิปไตย ผลการศึกษาอย่างสำรวจความพึงพอใจ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของรุ่น Z ในการเข้าถึงข้อมูลการเมืองผ่าน KaPeu เพื่อพัฒนาคุณภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดจาวาตะวันออก การศึกษานี้เป็นการเสริมสร้างการรับรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในยุคดิจิทัลนี้

Yudhy, Y. (2023) ได้วิจัย“เรื่อง Political Participation in Elections by New Voters in General: Political Participation in Elections by New Voters in General” การเลือกตั้งในอินโดนีเซียเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการปกครองแบบประชาธิปไตย และเป็นกระบวนการที่สะท้อนพลังของประชาชนต่อรัฐบาล การเลือกตั้งในประเทศนี้ถูกดำเนินการตามหลักการที่สอดคล้องกับ Pancasila และรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1945 ซึ่งรวมถึงหลักการของการเลือกตั้งที่เป็นส่วนตัว ทั่วไป ฟรีลับ ซื่อสัตย์ และเป็นธรรม การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งเป็นการ

แสดงออกถึงการปฏิบัติหน้าที่ของประชาชนในฐานะผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง และสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตย กระบวนการนี้ช่วยพัฒนาผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน การเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

จุดประสงค์ของงานวิจัยนี้คือการศึกษาวิธีการที่ผู้เลือกตั้งใหม่มีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง รวมถึงการวิเคราะห์เหตุผลที่ส่งผลต่อการกระตุ้นหรือขัดขวางการมีส่วนร่วมดังกล่าว โดยเฉพาะการแบ่งเวลาระหว่างการศึกษาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง งานวิจัยพบว่า ผู้เลือกตั้งที่ไม่มีประสบการณ์มักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งในประเทศอินโดนีเซีย

Schipper, B. C., & Woo, H. (2018) ได้วิจัย “เรื่อง Political awareness, microtargeting of voters, and negative electoral campaigning” ในการเลือกตั้งยุคปัจจุบัน ผู้สมัครที่มีแรงบันดาลใจจากอุดมคติและมีข้อมูลมากมายเกี่ยวกับผู้เลือกตั้งและกลยุทธ์การเลือกตั้งที่ซับซ้อนต้องเผชิญกับผู้เลือกตั้งที่อาจขาดความตระหนักรู้ในประเด็นทางการเมืองและไม่มั่นใจในตำแหน่งทางการเมืองของผู้สมัคร การศึกษานี้มุ่งเน้นการสำรวจว่าการรณรงค์การเลือกตั้งสามารถเพิ่มความตระหนักรู้ในประเด็นต่าง ๆ และช่วยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งทางการเมืองของผู้สมัครได้อย่างไร การรณรงค์การเลือกตั้งมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งข้อความจากผู้สมัครจะประกอบด้วยกลุ่มประเด็นที่มีหลายมิติที่สะท้อนถึงตำแหน่งทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ ข้อมูลที่ผู้สมัครให้แก่ผู้เลือกตั้งอาจไม่ชัดเจนเสมอไป บางประเด็นอาจไม่ได้รับการพูดถึง แต่ผู้สมัครยังคงไม่สามารถปกปิดอุดมคติของตนเองได้ ผู้เลือกตั้งแต่ละคนจะลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่เขาคาดว่าจะมีตำแหน่งทางการเมืองใกล้เคียงที่สุดตามสิ่งที่ได้ยินจากการรณรงค์

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลลัพธ์การเลือกตั้งที่สมเหตุสมผลจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เลือกตั้งมีความตระหนักรู้ครบถ้วนในประเด็นต่างๆ และเข้าใจจุดยืนทางนโยบายของผู้สมัคร ทั้งในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งประธานาธิบดี อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์เหล่านี้อาจถูกบิดเบือนหากไม่มีการแข่งขันเลือกตั้งที่เข้มข้น หรือหากผู้สมัครไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายของผู้เลือกตั้งได้ หรือหากผู้เลือกตั้งมีความสามารถในการคิดเชิงการเมืองที่จำกัดการอนุญาตให้มีการรณรงค์เชิงลบสามารถเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์จากเชิงบวกได้ หากผู้เลือกตั้งไม่มีความสามารถในการคิดเชิงการเมืองที่ซับซ้อน โดยเฉพาะในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ขณะที่ในการเลือกตั้งสมัย Parliamentary การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะยังคงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การรณรงค์มีประสิทธิภาพ

Zaller, J. (1990). ได้วิจัย“เรื่อง Political awareness, elite opinion leadership, and the mass survey response” ความตระหนักรู้ทางการเมืองมีผลกระทบอย่างมากต่อทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงของประชาชน ผลกระทบเหล่านี้รวมถึงความมั่นคงของทัศนคติ ความสอดคล้องในอุดมคติที่เพิ่มขึ้น และการสนับสนุนที่มากขึ้นต่อค่านิยมหลักของชาติ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการอธิบายอย่างละเอียดว่าทำไมความตระหนักรู้ทางการเมืองจึงมีผลกระทบเฉพาะตัว และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการคำนวณและวัดแนวคิดนี้ บทความนี้มุ่งเน้นที่ทั้งสองประเด็น โดยในขั้นตอนแรกจะใช้แนวทางจากการศึกษาการลงคะแนนเสียง ระบบความเชื่อและปัจจัยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับผลของความตระหนักรู้ทางการเมือง การอธิบายนี้เน้นว่าประชาชนใช้สัญญาณ และข้อมูลจากนักการเมืองในการปรับเปลี่ยนมุมมองของตนเกี่ยวกับการสนับสนุนนโยบายเฉพาะ

ในขั้นตอนที่สอง บทความนี้เสนอว่า ความตระหนักรู้ทางการเมืองจะมีความหมายที่สุดเมื่อมันได้รับการวัดจากการทดสอบข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงระดับความตระหนักรู้ของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างชัดเจน และแม่นยำ

Ananda, A., & Gistituati, N. (2020, August) ได้วิจัย“เรื่อง Impact of Political Education to the Participation of Beginner Voters in General Election” การวิจัยนี้เริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่พบว่ามียุทธศาสตร์เลือกตั้งทั้งหมด 360 รายการที่ถูกส่งถึงศาลรัฐธรรมนูญ และมีประมาณ 15,052 ข้อความจากหน่วยควบคุมการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2019 ในขณะที่อัตราการเข้าร่วมการลงคะแนนเสียงอยู่ในระดับสูง โดยเฉลี่ยที่ 81.93% ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจและต้องการการสำรวจอย่างละเอียด เพื่อพิสูจน์ว่าการเข้าใจเรื่องการศึกษาทางการเมืองและระดับการศึกษาสามารถมีผลต่อคุณภาพการเข้าร่วมในการเลือกตั้ง

ในการศึกษานี้, ประชากรในการวิจัยคือผู้ลงคะแนนเลือกตั้งผู้เริ่มต้นจำนวน 1,377 คน ซึ่งกระจายอยู่ใน 31 สถานที่เลือกตั้งในหมู่บ้านปาซาร์อัมบาแซง ตำบลกรุงศรี เทศบาลเมืองปาดัง จังหวัดสุมาตราตั้งฉายทางตะวันตก โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มที่แบ่งชั้นด้วยขนาดตัวอย่าง 138 คน อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้รับถูกวิเคราะห์ด้วยสถิติพหุคูณทางสอง

ผลการศึกษา พบว่า ค่านัยสำคัญของการเข้าใจในการศึกษาทางการเมืองมีค่าน้อยกว่า 0.01 ซึ่งหมายความว่ามีความแตกต่างในคุณภาพการเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเลือกตั้งผู้เริ่มต้นกับระดับการเข้าใจเรื่องการศึกษาทางการเมือง ในขณะที่ค่านัยสำคัญของระดับการศึกษาคือ 0.454 ซึ่งมากกว่า 0.01 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างในคุณภาพการเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ลงคะแนน

เลือกตั้งผู้เริ่มต้นกับระดับการศึกษา นอกจากนี้ คำนัยสำคัญของการเข้าใจในการศึกษาทางการเมือง และระดับการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการเข้าร่วมของผู้ลงคะแนนเลือกตั้งคือ 0.811 ซึ่งมากกว่า 0.01 แสดงว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเข้าใจในการศึกษาทางการเมืองและระดับการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการเข้าร่วมการเลือกตั้ง

Dermody, J., & Scullion, R. (2003). ได้วิจัย“เรื่อง Facing the future: young people's awareness of the 2001 British general election advertising campaigns” บทความนี้นำเสนอผลการวิจัยจากการสำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับผู้มีโอกาสลงคะแนนเป็นครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2001 ของสหราชอาณาจักร การวิจัยนี้มุ่งสำรวจความตระหนักของผู้เยาว์ต่อการโฆษณาของพรรคการเมืองหลักในการเลือกตั้งครั้งนี้ โดยพบว่า ผู้ลงคะแนนรุ่นใหม่ที่ตระหนักถึงการโฆษณามีความสนใจในการเลือกตั้ง และเกือบครึ่งหนึ่งของพวกเขา กล่าวว่า ได้ลงคะแนนในการเลือกตั้งดังกล่าว

ผลการวิจัยนี้ตัดความเชื่อที่ว่าผู้เยาว์มักจะไม่รู้จักรู้และไม่สนใจในข้อความทางการเมืองของพรรคการเมือง นอกจากนี้ การวิจัยยังพบว่า โฆษณาพิมพ์ของพรรคการเมืองบางส่วนได้เข้าถึงการประมวลผลข้อความของผู้เยาว์บางคน ทำให้โฆษณาเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการดึงดูดคะแนนเสียงจากกลุ่มผู้เยาว์ได้

Schipper, B. C., & Woo, H. Y. (2012). ได้วิจัย“เรื่อง Political awareness and microtargeting of voters in electoral competition” ในการเลือกตั้งยุคปัจจุบัน ผู้สมัครที่มีกลยุทธ์และนโยบายซับซ้อนต้องเผชิญกับผู้ลงคะแนนที่ขาดความตระหนักในบางประเด็นทางการเมืองและไม่แน่ใจในตำแหน่งทางการเมืองของผู้สมัคร การวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์การแข่งขันเลือกตั้งระหว่างผู้สมัครที่มีศักยภาพและกลุ่มผู้ลงคะแนนที่มีข้อจำกัดในความรู้ทางการเมือง โดยแต่ละประเด็นทางการเมืองจะเชื่อมโยงกับมิติของนโยบายหลายด้าน ซึ่งผู้สมัครและผู้ลงคะแนนที่มีความชื่นชอบจะอยู่ในจุดที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเหล่านั้น

ผู้สมัครสามารถเจาะจงเป้าหมายในการสื่อสารกับกลุ่มผู้ลงคะแนนย่อย โดยข้อความของผู้สมัครจะประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ และข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งทางการเมืองของพวกเขาในพื้นที่นโยบายเหล่านั้น ข้อมูลที่ถูกสื่อสารอาจไม่ชัดเจนหรืออาจมีการเจือปนในบางประเด็น แต่ผู้สมัครจะไม่สามารถโกหกเกี่ยวกับอุดมการณ์ของตนได้ ผู้ลงคะแนนจะลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่พวกเขาคิดว่าจะมีนโยบายที่ใกล้เคียงกับความคิดเห็นของตนมากที่สุด โดยพิจารณาจากประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาระหว่างการเลือกตั้ง

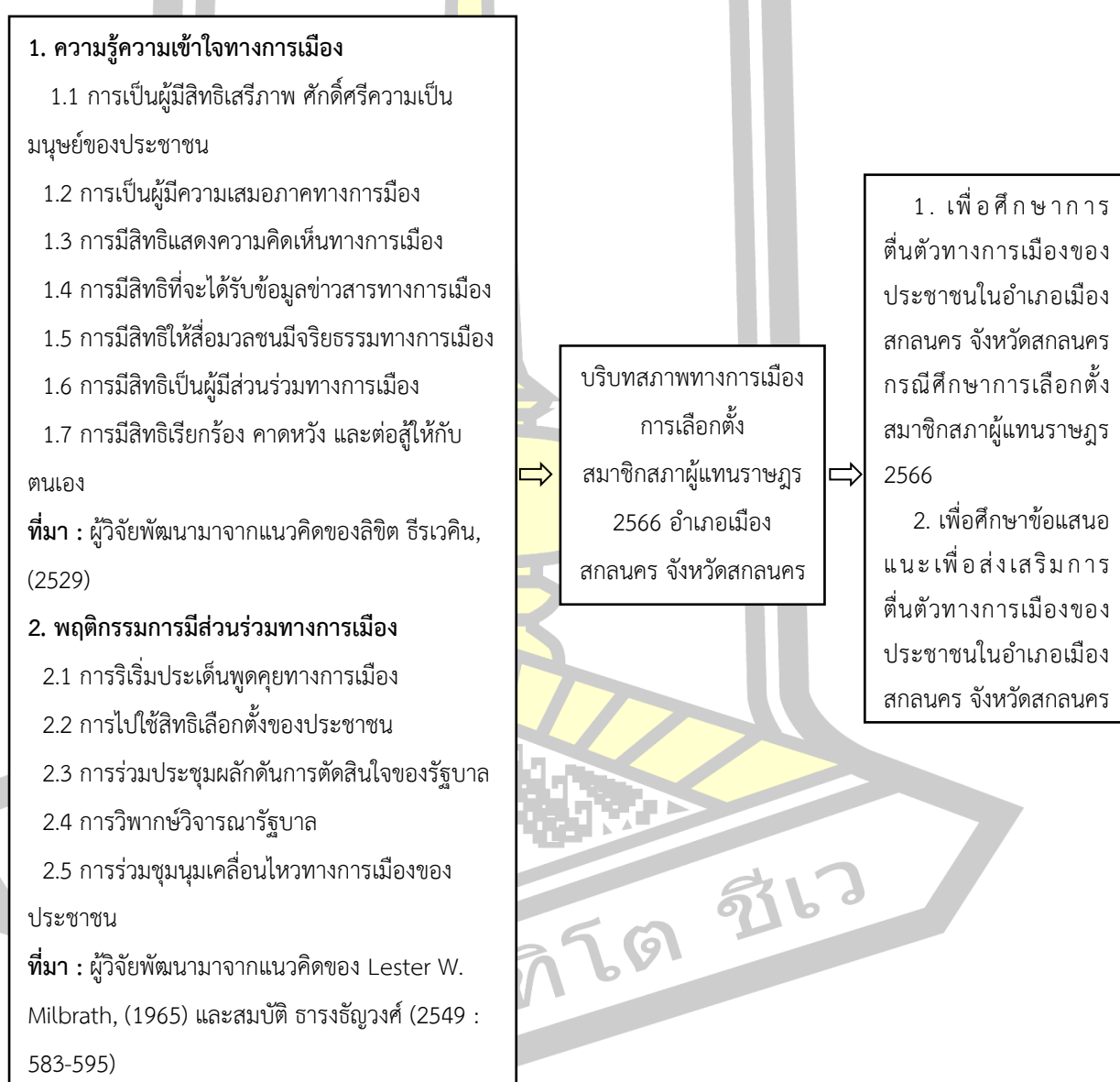
ผลลัพธ์ของการเลือกตั้งจะคล้ายกับการที่ผู้ลงคะแนนมีความตระหนักรู้ครบถ้วนเกี่ยวกับประเด็นและข้อมูลนโยบายทั้งหมด ทั้งในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและประธานาธิบดี โดยผลลัพธ์เหล่านี้ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของการแข่งขัน, ความสามารถในการเจาะกลุ่มเป้าหมาย, และความสามารถในการคิดเชิงการเมืองของผู้ลงคะแนน

Thorson, E. (2014) ได้วิจัย “เรื่อง Beyond opinion leaders: How attempts to persuade foster political awareness and campaign learning” ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จำนวนชาวอเมริกันที่รายงานว่าการสนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งการศึกษาในอดีตได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการโฆษณาต่อการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนพบว่าหลักฐานที่แสดงว่า การสนทนาเกี่ยวกับการโฆษณามีประโยชน์ทางการเมืองที่สำคัญมากกว่าที่คิด ทั้งสำหรับผู้ที่ยพยายามโฆษณาและสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่พวกเขาพยายามเข้าถึง ข้อมูลจากการสำรวจการเลือกตั้ง Annenberg ในปี 2008 แสดงให้เห็นว่า 1) การพยายามโฆษณาช่วยเพิ่มความสามารถของผู้คนในการให้เหตุผลสนับสนุนผู้ที่พวกเขาชื่นชอบและผู้ตรงข้าม 2) การสนทนาเกี่ยวกับการโฆษณาเป็นช่องทางที่มีอิทธิพลมากในการแพร่กระจายข้อมูลทางการเมืองจากผู้ที่มีส่วนร่วมสูงไปยังผู้ที่มีส่วนร่วมน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสนทนาในระหว่างบุคคลมีบทบาทสำคัญในการกระจายข้อมูลทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “ความตื่นตัวทางการเมือง” และการเลือกตั้ง” ข้างต้น สามารถนำมากำหนดเป็น “กรอบแนวคิดในการวิจัย” ตามหัวข้อในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” ผู้วิจัยได้กำหนดและประยุกต์มาจากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.7 ตารางสังเคราะห์วรรณกรรมตามตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 7 : ตารางสังเคราะห์วรรณกรรมตามตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมทางการเมือง

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	ผู้เขียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง			
การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	การตระหนักในสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เช่น การมีสิทธิเลือกตั้งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	แนวคิดสิทธิมนุษยชน (Human Rights)	อุษา กุลบุตร (2558),
การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง	ความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิทธิทางการเมืองและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ	ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democratic Theory)	ชัยกฤต รัตนากร (2558) ,พงศกร ประภาชื่นชม (2561), Ananda, A., & Gistituati, N. (2020)
การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมืองโดยปราศจากการคุกคาม	สิทธิพลเมือง (Civil Rights)	สุเทวี คงคุณ (2563), วิจิตร เกิดน้อย (2563), Zaller, J. (1990), Yudhy, Y. (2023)
การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร	การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและนโยบายรัฐ	สิทธิในการรับรู้ข้อมูล (Right to Information)	กฤษชพลณ์ บุญครอง และศิวัช ศรีโกคางกุล (2562), สุเทวี คงคุณ (2563)

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	ผู้เขียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรม	การส่งเสริมให้สื่อมวลชนรายงานข่าวอย่างมีจริยธรรมและเป็นกลาง	จริยธรรมสื่อมวลชน (Media Ethics)	Ayu, A. (2023), Dermody, J., & Scullion, R. (2003), กฤษฎพลณ์ บุญครอง และศิวัช ศรีโกคางกุล (2562)
การมีสิทธิเป็นผู้ปฏิบัติการทางการเมือง	การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและมีบทบาทในสังคม	การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)	ทุกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและมีบทบาทในสังคม
การมีสิทธิเรียกร้องคาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง	การใช้สิทธิในการเรียกร้องความยุติธรรมและผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน	แนวคิดการเมืองภาคพลเมือง (Civic Engagement)	-
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง			
การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง	การกระตุ้นหรือสร้างประเด็นทางการเมืองในชุมชนหรือสังคม	การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)	ชัยกฤต รัตนากร (2558), พงศกร ประภาชื่นชม (2561), กฤษฎพลณ์ บุญครอง และศิวัช ศรีโกคางกุล (2562), สุเทวี คงคุณ (2563), Ayu, A. (2023), Schipper, B. C., & Woo, H. (2018)

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	ผู้เขียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
การไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเลือกตั้ง	การแสดงออกผ่านการ ลงคะแนนเสียงในวัน เลือกตั้ง	การเลือกตั้งในระบอบ ประชาธิปไตย	ทุกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการพูดถึงการ แสดงออกผ่านการ ลงคะแนนเสียงในวัน เลือกตั้ง
การร่วมประชุม ผลักดันการตัดสินใจ ของรัฐ	การมีส่วนร่วมในเวที สาธารณะเพื่อแสดง ความคิดเห็นต่อการ ตัดสินใจของภาครัฐ	แนวคิดการปกครอง แบบมีส่วนร่วม	Dermody, J., & Scullion, R. (2003), Yudhy, Y. (2023), สุเทวี คงคุณ (2563), อุษา กุลบุตร (2558)
การวิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาล	การตรวจสอบและ แสดงความคิดเห็นต่อ การทำงานของรัฐบาล	แนวคิดประชาธิปไตย แบบตรวจสอบได้	สุมาลี บุญเรือง พร้อม คณะ (2564), Yudhy, Y. (2023)
การร่วมชุมนุม เคลื่อนไหวทาง การเมือง	การเข้าร่วมการชุมนุม หรือกิจกรรม เคลื่อนไหวทางการเมือง	การเคลื่อนไหวทาง สังคม (Social Movements)	Yudhy, Y. (2023), Schipper, B. C., & Woo, H. (2018), Dermody, J., & Scullion, R. (2003)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย และข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 การออกแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือการวิจัย
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การออกแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีสาระโดยสรุปในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งเป็นเขต 3 เขต ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย

ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง) เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) มีประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 171,508 คน ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 0.05 เท่ากับ 383.24 คน โดยผู้วิจัยขอเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับตามลำดับ คำนวณกลุ่มตัวอย่าง จากวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	ขนาดของประชากร
e	=	ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้
X^2	=	ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($X^2=3.841$)
p	=	สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p=0.5$)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{x^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + X^2 p (1-p)}$$

$$\text{แทนค่ากลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{3.841^2 \times 171,508 \times 0.5(1-0.5)}{0.05^2 \times (171,508-1) + 3.841^2 \times 0.5(1-0.5)}$$

$$n = 383.24 \text{ คน}$$

ดังนั้น เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาและเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) คือ Probability sampling เป็นการเลือกตัวอย่างที่ทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วยถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง (ทราบจำนวนประชากร) แบบแบ่งชั้นผู้ทำแบบสอบถามที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป จากจำนวนประชากรอำเภอเมืองสกลนคร แบบแบ่งชั้นสัดส่วนในการทำแบบสอบถาม และผู้วิจัยเลือกพื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งเป็นเขต 3 เขต ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วง

ลาย และตำบลโคกก่อง) เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) มีประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 171,508 คน โดยแบ่งประชากรในแต่ละเขตการเลือกตั้ง จำนวนแตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละเขตการเลือกตั้งมีขนาดของประชากรแตกต่างกัน

$$\text{โดยการคำนวณจาก} \frac{\text{เปอร์เซ็นต์ที่ต้องการ} \times \text{จำนวนทั้งหมด}}{100}$$

ตารางที่ 8 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

เขต	พื้นที่	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	ร้อยละ	ประชากรที่ต้องทำแบบสอบถาม (คน)
1	อำเภอเมืองสกลนคร	132,357	60	220
2	อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง)	33,910	30	80
3	อำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด)	5,241	10	40
	รวม	171,508	100	400

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร แบ่งเป็นเขต 3 เขต ประกอบด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสกลนคร (ยกเว้นตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย ตำบลโคกก่อง และตำบลหนองลาด) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลโนนหอม ตำบลดงชน ตำบลม่วงลาย และตำบลโคกก่อง) เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย เฉพาะอำเภอเมืองสกลนคร (เฉพาะตำบลหนองลาด) มีประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 171,508 คน และผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน

ตารางที่ 9 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน (คน)	รวม
1. นักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น	2	2
2. ข้าราชการท้องถิ่นที่มีความเข้าใจการเมืองจังหวัดสกลนคร	6	6
3. นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมือง และการเลือกตั้ง	2	2
4. ผู้นำและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองจังหวัดสกลนคร	4	4
5. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร	6	6
รวม	20	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

เพื่อประเมินระดับความคิดเห็นของประชาชน เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สื่อที่ช่วยให้เข้าถึงผู้สมัครและนโยบาย และจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือนที่อาศัย โดยคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบมีหลายคำตอบให้เลือก และเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการของท่านอย่างแท้จริง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่าใช้ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) 5 ระดับ โดย เร็นซิส เอ. ลิเคิร์ต (Likert, Rensis A, 1961) กำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยมาก

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผลคำนวณ โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลความของคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่าใช้ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) 5 ระดับ โดย เร็นซิส เอ. ลิเคิร์ต (Likert, Rensis A, 1961) กำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยมาก

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผลคำนวณ โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลความของคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นและเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม โดยรายละเอียดคำถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

1) การศึกษาครั้งนี้ได้อาศัยแหล่งข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามประชาชนอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป จำนวน 400 ชุด และทำการตรวจความเรียบร้อย จากนั้นจึงนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารอ้างอิงงานวิจัย รวมถึงบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดเนื้อหาคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ สามารถตอบข้อเท็จจริงที่ต้องการได้

3) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพร้อมโครงสร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ในการสอบถาม ตลอดจนตรวจสอบเนื้อหาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 โดยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ทั้งในด้านข้อความคำถามและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนของลักษณะที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนของลักษณะที่ต้องการวัดนั้นหรือไม่

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่เป็นตัวแทนของลักษณะที่ต้องการวัด

4) วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามของแบบสอบถามกับลักษณะที่จะวัด (IOC : Index of Objective Congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับลักษณะที่จะวัด
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5) เลือกข้อความที่ค่า IOC มากกว่า 0.67 ซึ่งถือได้ว่าข้อความนั้นมีความตรงเชิงตามเนื้อหา ถ้าข้อความใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 ต้องนำข้อความนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หรือตัดออกไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.96

8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ

- 1) ศึกษารายละเอียดจากเอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 2) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงานการเลือกตั้งของภาครัฐในประเทศไทย
- 3) สร้างเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์) ตามวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแนวคำถามการสัมภาษณ์ประชาชนอำเภอเมืองสกลนครเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษางานวิจัย เรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 โดยจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประสานความร่วมมือไปยังที่ว่าการอำเภอเมืองสกลนคร เพื่อขออนุญาตทำวิทยานิพนธ์และเก็บข้อมูล
- 2) ทำหนังสือขออนุญาตในการทำวิทยานิพนธ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงที่ว่าการอำเภอเมืองสกลนคร
- 3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประสานไปยังที่ว่าการอำเภอเมืองสกลนคร ให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามทางเอกสารหรือทางอิเล็กทรอนิกส์โดยกำหนด วัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน เมื่อพ้นกำหนดเก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนและแจกแบบสอบถามอีกครั้งจนครบถ้วน
- 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับหรือทุกรายงานการตอบกลับทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบครบสมบูรณ์ทุกฉบับ

5) ลงรหัสแบบสอบถาม แล้วนำมาบันทึกเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

3.4.2 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงที่ว่าการอำเภอเมืองสกลนคร
- 2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 20 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ โดยทำการนัดวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก จากนั้นทำการสัมภาษณ์โดยวิธีการแบบกึ่งโครงสร้าง
- 3) ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลการสัมภาษณ์

4) ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดระเบียบเนื้อหาข้อมูล ตลอดจนการจัดประเภทข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา

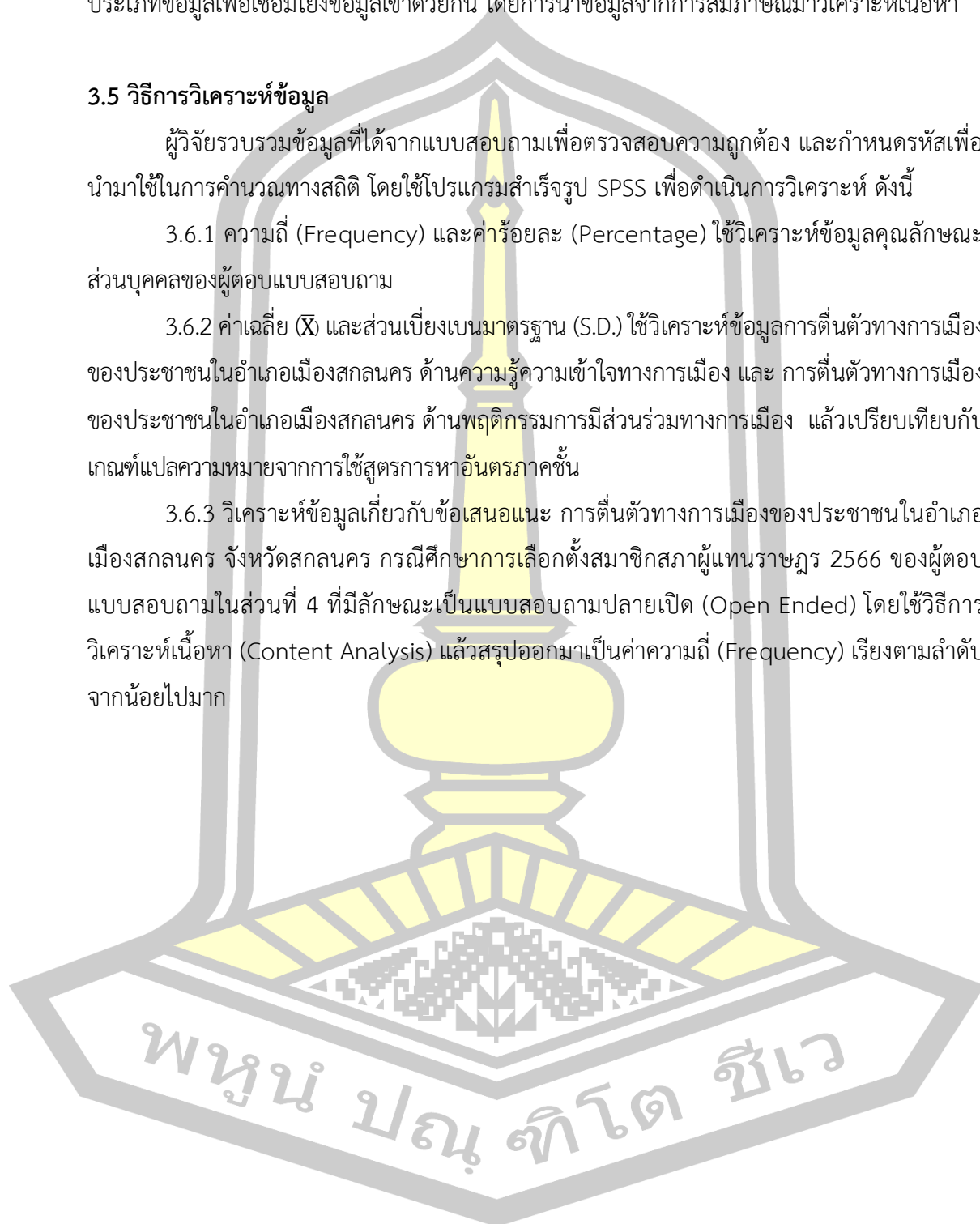
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และกำหนดรหัสเพื่อนำมาใช้ในการคำนวณทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

3.6.1 ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.6.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายจากการใช้สูตรการหาอันตรายภาคชั้น

3.6.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 4 ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) เรียงตามลำดับจากน้อยไปมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และเก็บแบบสอบถามกับผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจากจำนวนประชากรอำเภอเมืองสกลนคร อีกทั้งยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 20 ท่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
- 4.3 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ดังนี้

- 4.4 ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จากการสอบถาม และการสัมภาษณ์

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 10 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

n = 400

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	166	41.5
หญิง	231	57.8
LGBTQ+	3	.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และสุดท้ายคือเพศ LGBTQ+ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

n = 400

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-30 ปี	80	20.0
31-40 ปี	99	24.8
41-50 ปี	111	27.8
51-60 ปี	53	13.3
61-70 ปี	39	9.8
มากกว่า 70 ปี	18	4.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาคือช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และสุดท้ายคือช่วงอายุ มากกว่า 70 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

ตารางที่ 12 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา

n = 400

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถม	122	30.5
มัธยม/ปวช	147	36.8
อนุปริญญา/ปวส	37	9.3
ปริญญาตรี	74	18.5
สูงกว่าปริญญาตรี	20	5.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด คือ มัธยม/ปวช จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ ประถม จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และสุดท้ายคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 13 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

n = 400

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	42	10.5
ข้าราชการพลเรือน	26	6.5
ข้าราชการท้องถิ่น	22	5.5
พนักงานราชการ	38	9.5
พนักงานเอกชน	22	5.5
ค้าขาย	67	16.8
รับจ้างทั่วไป	81	20.3
เกษตรกร	74	18.5
ว่างงาน	28	7.1
รวม	400	100

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และสุดท้ายคืออาชีพข้าราชการท้องถิ่นและพนักงานเอกชน จำนวน 22 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตารางที่ 14 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

n = 400

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5000 บาท	126	31.5
5001-10000 บาท	115	28.7
10001-20000 บาท	112	28.0
200001-30000 บาท	20	5.0
30001-50000 บาท	22	5.5
สูงกว่า 50000 บาท	5	1.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5001-10000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 10001-20000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และสุดท้ายคือ มีรายได้ต่อเดือน สูงกว่า 50000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 15 : แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในครัวเรือน

n = 400

ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1.00	27	6.8
2.00	66	16.5
3.00	120	30.0
4.00	95	23.8
5.00	36	9.0
6.00	14	3.5
7.00	41	10.3
8.00	1	.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 3 คน จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 4 คน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และสุดท้ายคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 8 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

4.2 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ตารางที่ 16 : ผลวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	\bar{x}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน	4.01	.801	มาก
การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง	4.10	.873	มาก
การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	4.01	.900	มาก
การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	4.21	.894	มากที่สุด
การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง	3.98	.870	มาก
การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง	4.24	.953	มากที่สุด
การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง	3.85	.793	มาก
รวม	4.05	.869	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D = .869) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มากที่สุดคือ การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทาง

การเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .953) รองลงมาคือ การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D = .894) และสุดท้าย คือ การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .793) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
บุคคลในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน	4.06	.929	มาก
เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย	3.97	.806	มาก
รวม	4.01	.867	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = .867) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “บุคคลในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน” มีระดับความคิดเห็นสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D = .929) และ ในข้อ “เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย” ($\bar{X} = 3.97$, S.D = .806) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การมีผู้แทนที่หลากหลายในสภามีความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการเมืองได้	3.95	.893	มาก
การเลือกตั้งที่ยุติธรรมจะช่วยเพิ่มความเสมอภาคทางการเมืองได้	4.01	.943	มาก
รวม	3.98	.918	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D = .918) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การเลือกตั้งที่ยุติธรรมจะช่วยเพิ่มความเสมอภาคทางการเมืองได้” ($\bar{X} = 4.01$, S.D = .943) และในข้อ “การมีผู้แทนที่หลากหลายในสภามีความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการเมืองได้” ($\bar{X} = 3.95$, S.D = .893) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
ประชาชนในอำเภอของท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	3.84	.957	มาก
ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเสรี	3.87	.964	มาก
รวม	3.85	.960	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .960) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเสรี” ($\bar{X} = 3.87$, S.D = .964) และ ในข้อ “ประชาชนในอำเภอของท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง” ($\bar{X} = 3.84$, S.D = .957) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง		\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การเมือง	การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง			
ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล		4.14	.873	มาก
การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น		4.07	.826	มาก
รวม		4.10	.849	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D = .849) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล” ($\bar{X} = 4.14$, S.D = .873) และในข้อ “การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น” ($\bar{X} = 4.07$, S.D = .826) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรม ทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
สื่อมวลชนสามารถรายงานข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา จะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย	4.09	.889	มาก
การมีสื่อมวลชนที่มีจริยธรรมช่วยรักษาความโปร่งใส ในสังคม	4.11	.963	มาก
รวม	4.10	.926	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D = .926) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การมีสื่อมวลชนที่มีจริยธรรมช่วยรักษาความโปร่งใสในสังคม” ($\bar{X} = 4.11$, S.D = .963) และในข้อ “สื่อมวลชนสามารถรายงานข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย” ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .889) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 22 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	3.88	.775	มาก
การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของประชาชน	4.06	.872	มาก
การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจะช่วยพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น	4.18	.897	มาก
รวม	4.04	.848	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D = .848) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ “การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจะช่วยพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น” ($\bar{X} = 4.18$, S.D = .897) รองลงมา คือ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของประชาชน ($\bar{X} = 4.06$, S.D = .872) และสุดท้าย คือ ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.88$, S.D = .775) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 23 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเมือง การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การมีสิทธิในการเรียกร้องสวัสดิการและบริการจากรัฐบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ	4.04	.840	มาก
การต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและครอบครัวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม	3.97	.831	มาก
รวม	4.00	.835	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = .835) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การมีสิทธิในการเรียกร้องสวัสดิการและบริการจากรัฐบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ” ($\bar{X} = 4.04$, S.D = .840) และ ในข้อ “การต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและครอบครัวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม” ($\bar{X} = 3.97$, S.D = .831) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

4.3 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 24 : ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง	4.20	.727	มาก
การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชน	4.52	.739	มากที่สุด
การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล	3.69	.873	มาก
การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล	3.07	.851	ปานกลาง
การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน	2.04	.636	น้อย
รวม	3.50	.765	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D = .765) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อตามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนน การเลือกตั้งของประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D = .739) รองลงมา คือ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = .727) และสุดท้าย คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D = .636) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าใจ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้	3.92	.845	มาก
การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยเปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็น	3.86	.819	มาก
การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้	3.76	.773	มาก
รวม	3.84	.812	มาก

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D = .812) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ “การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าใจ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้” ($\bar{X} = 3.92$, S.D = .845) รองลงมา คือ การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยเปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.86$, S.D = .819) และสุดท้าย คือ การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D = .773) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชน

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมือง การไปใช้สิทธิลงคะแนน การเลือกตั้งของประชาชน	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสามารถมีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือนโยบายของประเทศได้	3.98	.841	มาก
การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นในระบบการ ปกครอง และส่งเสริมสมาชิกในสังคมให้มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	3.93	.839	มาก
การเปลี่ยนแปลงในสภาพการเมืองหรือปัจจัยภายนอก มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนน เลือกตั้งที่ผ่านมา	3.90	.813	มาก
รวม	3.93	.831	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทาง
การเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การไปใช้สิทธิลงคะแนน
การเลือกตั้งของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .831) เมื่อจำแนกเป็น
รายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสามารถมีผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือนโยบายของประเทศได้ ($\bar{X} = 3.98$, S.D = .841) รองลงมา คือ
การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง และส่งเสริมสมาชิกในสังคมให้มีส่วน
ร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .839) และสุดท้าย คือ การเปลี่ยนแปลงในสภาพการเมือง
หรือปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกตั้งที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.90$
, S.D = .813) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การร่วมประชุม และการผลักดันในการตัดสินใจของรัฐสามารถช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้	3.68	.885	มาก
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2566 มีผลต่อความสนใจและการเข้าร่วมในการประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐจากประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร	3.70	.946	มาก
รวม	3.69	.915	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D = .915) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2566 มีผลต่อความสนใจและการเข้าร่วมในการประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐจากประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ($\bar{X} = 3.70$, S.D = .946) และ ในข้อการร่วมประชุม และการผลักดันในการตัดสินใจของรัฐสามารถช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D = .885) ตามลำดับ

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 28 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจากสื่อมวลชนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง	3.73	.939	มาก
การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้	3.67	.879	มาก
รวม	3.70	.909	มาก

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D = .909) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจากสื่อมวลชนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง ($\bar{X} = 3.73$, S.D = .939) และ ในข้อ การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D = .879) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 29 : การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน

n = 400

การตื่นตัวทางการเมือง ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	3.65	.876	มาก
การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเพิ่มความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้	3.68	.937	มาก
การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงในระบบการปกครองหรือนโยบายของรัฐได้	3.61	.868	มาก
รวม	3.64	.893	มาก

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D = .893) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเพิ่มความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D = .937) รองลงมา คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ($\bar{X} = 3.65$, S.D = .876) และสุดท้าย คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงในระบบการปกครองหรือนโยบายของรัฐได้ ($\bar{X} = 3.61$, S.D = .868) ตามลำดับ

4.4 ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จากการศึกษาสอบถามและการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของตนเองและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะมีความเข้าใจและเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการเลือกตั้งอย่างมีสติและความรับผิดชอบ และการที่ประชาชนรู้สึกว่าคุณภาพทางการเมืองของตนเองดีเท่ากับผู้อื่น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมการเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เนื่องจากรู้สึกว่าตนเองมีอิทธิพลและสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองได้นั้น มาจากประชาชนได้รับสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ ทำให้เกิดการแสดงออกทางความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และการอภิปรายในประเด็นทางการเมือง ซึ่งเพิ่มความตื่นตัวและความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น เมื่อประชาชนมีสิทธิในการตัดสินใจและเลือกผู้แทนโดยไม่มีการบีบบังคับหรือแทรกแซง ทำให้พวกเขามีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและสนับสนุนผู้แทนที่ตนเองเชื่อว่าจะปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนได้ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งอย่างถูกต้องและครบถ้วน ช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในประเด็นการเมืองและผู้สมัคร ทำให้สามารถตัดสินใจในการเลือกตั้งได้อย่างมีเหตุผล ส่งผลให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส และที่สำคัญสื่อมวลชนควรมีจริยธรรมและนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นกลางและเที่ยงตรง เพื่อจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องและลดการบิดเบือนข้อมูล จะทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อประชาชนรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิในการเข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง เช่น การเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองหรือการเคลื่อนไหวทางสังคม การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนเอง จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แข็งขันและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้นในการเลือกตั้งครั้งถัดไป ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไปนี้

1) การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแสดงความไม่พอใจต่อรัฐบาลที่มาจากผลการปฏิวัติรัฐประหารของทหาร ซึ่งมีผู้นำทหารที่บริหารงานเป็นระยะเวลา 8 ปี โดยมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐบาลไม่ปฏิบัติตามแผนการในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ส่งผลให้ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้นำและเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้ประชาชนได้เลือกผู้ที่ตนไว้วางใจ ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“สืบเนื่องมาจากรัฐบาลที่มาจากผลการปฏิวัติรัฐประหารของทหาร ซึ่งผู้นำมาจากทหารและอยู่ในตำแหน่งประมาณ 8 ปี ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน ไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 อาจทำให้ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้นำหรือคณะรัฐบาล ทำให้เกิดความแตกแยกเป็นกลุ่มและเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง คตินิติให้แก่ประชาชน เพื่อจะได้เลือกคนที่ตนไว้วางใจให้บริหารประเทศ”

(เพศหญิง อายุ 57 ปี อาชีพ พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ)

“การที่รัฐบาลมาจากการปฏิวัติรัฐประหารส่งผลต่อความรู้สึกและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผู้นำและรัฐบาล ทำให้เกิดการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพคืนให้กับประชาชนเพื่อเลือกคนที่ตนไว้วางใจให้บริหารประเทศ”

(เพศหญิง อายุ 47 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น)

“มีเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยมีความแตกต่างระหว่างคนในเมืองและชนบท”

(เพศชาย อายุ 50 ปี อาชีพ รับจ้างทั่วไป)

พหุชน บณ กิต ชีวะ

"รัฐบาลบริหารงานมา 8 ปีแล้ว และดูเหมือนจะไม่สนใจประชาชนเลย ต้องการให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ประชาชนเลือกผู้นำที่ตนไว้วางใจ"

(เพศชาย อายุ 48 ปี อาชีพ ข้าราชการ)

2) การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง พบว่า ความสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนถูกยืนยัน โดยมีการเน้นว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้ง การมีผู้ที่มีความรู้และความสามารถมาบริหารประเทศ ก็เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"ความเสมอภาคด้วยความที่มันเปิดกว้างมากขึ้น คนสามารถทำอะไรก็ได้ เช่น การลงสมัคร สส. แต่ต้องมีต้นทุนและอุดมการณ์จริง ๆ วงการนี้ประชาชนได้เข้าถึงง่ายมาก ๆ ในปัจจุบันจากสื่อที่มีความหลากหลายมากขึ้นด้วยครับ ต้องมีความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ ไม่ใช่มีกระสุนไว้แค่จ่ายอย่างเดียว"

(เพศชาย อายุ 27 ปี อาชีพ ข้าราชการครู วิชาเอกสังคมศึกษา)

"ความเสมอภาคทางการเมืองช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการลงสมัครได้ง่ายขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความเปิดกว้างในวงการการเมือง"

(เพศชาย อายุ 35 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

"ทุกคนมีสิทธิทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน และเสมอภาค โดยปราศจากการกีดกัน หรือการบังคับจากรัฐบาล"

(เพศหญิง อายุ 28 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

"ความสามารถของประชาชนในการเลือกตั้งเป็นสิ่งที่สำคัญ และเราต้องการเห็นผู้ที่มีความรู้มาบริหารประเทศ"

(เพศหญิง อายุ 30 ปี อาชีพ ว่างาน)

3) การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมมากขึ้น ในทางการเมือง รวมถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายและการเลือกตั้ง ผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย เพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ตามตัวอย่าง การสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“จริง ๆ ประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ในเรื่องต่างๆไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมาย การอภิปราย เกี่ยวกับการเมืองหรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดีย ต่างๆ ทำให้เกิดแรงกระเพื่อมเป็นวงกว้างในการขับเคลื่อนทาง การเมืองครับ”

(เพศชาย อายุ 63 ปี อาชีพ นักการเมืองท้องถิ่น)

“ที่จริงทุกคนมีสิทธิการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตามหลัก รัฐธรรมนูญ เพียงแต่คนไม่กล้าใช้สิทธิ์ ทางการเมืองที่ อาจจะ เพราะสาเหตุ คือ 1 ไม่มีข้อมูลเพียงพอ และ 2 ด้วยพฤติกรรมของ ทุกคนเหล่านั้นเอง คือขี้อาย เป็นต้น คนเก่งๆในอำเภอเรา เยอะ มากเลยนะครับ แต่ว่าเขาไม่กล้าแสดงออกกัน เช่น ชาวบ้านบาง คนก็คือเก่งมาก แล้วก็มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง แต่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไม คนถึงไม่กล้าแสดงออก ด้วยอาจจะเพราะกลัวมัน ผิดหรือด้วยอาจจะเพราะว่า พฤติกรรมส่วนตัวเหมือนที่เรากล่าว ไปข้างต้นก็คือขี้อาย มันจึงทำให้เรื่องการเมืองในอำเภอของเราอะ มันยังไม่ได้มีการตื่นตัวขนาดนั้น ยังไม่ได้มีการ พูดถึง วิพากษ์วิจารณ์มากขนาดนั้น”

(เพศชาย อายุ 30 ปี อาชีพ ข้าราชการผู้มีความรู้ความเข้าใจในบริบทพื้นที่วิจัย)

“ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมี ผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวงกว้าง”

(เพศชาย อายุ 33 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

“มีความเห็นว่าประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น แต่หลายคนไม่กล้าใช้สิทธิเพราะขาดข้อมูลและอาจจะอาย”

(เพศชาย อายุ 24 ปี อาชีพ นักศึกษา)

“ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายหรือการเลือกตั้ง”

(เพศหญิง อายุ 44 ปี อาชีพ เกษตรกร)

“การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อโซเชียลมีเดียช่วยกระตุ้นความสนใจของประชาชนในกระบวนการทางการเมือง”

(เพศหญิง อาชีพ ข้าราชการครู)

(เพศชาย อายุ 40 ปี อาชีพ ข้าราชการท้องถิ่น)

4) การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น โทรศัพท์ สื่อโซเชียลมีเดีย ฯลฯ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนมีความรู้และสามารถตรวจสอบผู้สมัครหรือพรรคการเมืองได้ ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ฉันมองว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคน จะต้องสนใจรับฟัง ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง การตรวจสอบผู้สมัครหรือพรรคการเมือง การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในวันเลือกตั้ง โดยในปัจจุบันนี้สื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองให้ประชาชนได้ทราบหลายช่องทาง เช่น ทวีต ไลน์ ยูทูบ สถานีวิทยุ ตลอดจนสื่อบุคคลเป็นต้น”

(เพศหญิง อายุ 65 ปี อาชีพสมาชิกสภาเทศบาล)

“การรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นสิทธิของประชาชน และการใช้สื่อโซเชียลมีเดียช่วยให้เข้าถึงข้อมูลมากขึ้น”

(เพศหญิง อายุ 55 ปี)

“ดิฉันมองว่า สื่อต้องรายงาน ข่าวข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งบน พื้นฐานของความเป็นจริงอย่างละเอียด ความเป็นกลาง มี อิสรภาพและเสรีภาพในการนำเสนอข่าวต่าง ต่าง ให้ประชาชนได้ มีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องและ เป็นความจริงเป็นกลางแล้วก็ข้อมูลข่าวสารที่นำมาเสนอนั้นจะต้อง มีประโยชน์ต่อประชาชนแล้วก็ต่อสังคมด้วย”

(เพศหญิง อายุ 55 ปี อาชีพ ข้าราชการชำนาญการการเลือกตั้ง)

“สื่อต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างถูกต้องและเป็น กลาง เพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกข้อมูลที่ถูกต้องได้”

(เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

“การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งสำคัญมาก เพื่อให้ประชาชน รู้จักผู้สมัครและพรรคการเมือง”

(เพศชาย อายุ 50 ปี อาชีพ นายกอบต.)

“พี่มองว่าสื่อที่หลากหลายช่วยให้เราได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์ใน การเลือกตั้ง”

(เพศชาย อายุ 30 ปี อาชีพ ครู)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

5) การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง พบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข่าวสารอย่างมีจริยธรรม โดยการรายงานข่าวที่เป็นกลางและมีประโยชน์ต่อประชาชนจะช่วยให้ส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมือง ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ดิฉันมองว่าสื่อมวลชนควรรายงานข่าวสารอย่างมีจริยธรรมและความเป็นกลาง เพื่อช่วยให้ประชาชนมีข้อมูลที่ถูกต้อง”

(เพศหญิง อายุ 55 ปี อาชีพ พนักงานการเลือกตั้ง)

“สื่อที่มีจริยธรรมสามารถกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง โดยให้ข้อมูลที่หลากหลายและมุมมองที่เป็นกลาง”

(เพศชาย อายุ 55 ปี อาชีพ ข้าราชการ)

“สื่อมวลชนที่มีจริยธรรมจะส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมือง ประชาชนน่าจะพูดไปแล้ว คือจริงๆ สื่อมวลชนเขามีจรรยาบรรณของสื่ออยู่แล้ว แต่ก็ยังมีบางคนที่อาจจะมีการเอนเอียงไป ผึ่งซ้ายหรือ ผึ่งขวาบ้าง แต่มันก็คือการตื่นตัวอีกอย่างหนึ่งอยู่นะครับ เพราะว่า เขาช่วยให้เราเห็นอีกมุมหนึ่งของพรรคการเมืองที่เขาเชียร์มากๆ เช่น สื่อในพื้นที่ของเรา ก็จะมีคนนึง ท่านก็เป็นสื่อที่มี fc เยอะ คือประชาชนก็ให้ความสนใจท่านอยู่แล้วในระดับหนึ่ง ถ้าท่านออกมาพูดถึงการตื่นตัวทางการเมืองที่เป็นกลาง มันก็จะส่งผลให้ประชาชนรับรู้ ข่าวสารทางการเมืองที่เป็นกลาง เป็นจริงมากขึ้น สิ่งนี้ถือว่าเป็นข้อดีเลยในการที่จะกระตุ้นให้ประชาชนที่เป็น fc ของท่าน มีการรับรู้และมีการตื่นตัวทางการเมือง แล้วพอประชาชนใน fc ของท่าน มีการตื่นตัวแล้ว เขาก็จะพูดปากต่อปากนั้นแหละ ประชาชนก็จะรับรู้ทั่วกัน ว่าตอนนี้การเมืองเป็นแบบไหน ถึงไหนแล้ว พรรคไหนมาแรง นโยบายเป็นยังไง สื่อก็เลยมีความสำคัญ ตื่นตัว มากๆ”

(เพศชาย อายุ 55 ปี อาชีพ ข้าราชการชำนาญการการเลือกตั้ง)

6) การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น และการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยการเลือกตั้งถือสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน ซึ่งการเลือกตั้งเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเมื่อการประชาสัมพันธ์ และการอบรมที่มุ่งเน้นการเชิญชวนประชาชนให้มาร่วมเลือกตั้งนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัว และใช้สิทธิเลือกตั้งของตนตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในปัจจุบันการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถทำได้ง่ายขึ้น และสังคมมีความเสมอภาคมากขึ้นด้วยความที่มันเปิดกว้าง คนสามารถทำอะไรก็ได้ เช่น คนไม่ได้เป็นครอบครัวนักการเมือง ก็สามารถลงสมัคร สส. ได้ ถึงจะไม่มีต้นทุนแต่มีอุดมการณ์ที่ประชาชนยอมรับก็มีโอกาสที่จะเป็น”

(เพศชาย อายุ 27 ปี อาชีพ ข้าราชการครู วิชาเอกสังคมศึกษา)

“ดิฉันว่าทุกคนต้องมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเสรีภาพ และเท่าเทียม การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง หากประชาชนเลือกคนดีมีความสามารถเข้ามาบริหารประเทศ อาจจะทำให้ประเทศเราพัฒนาได้ก้าวไกลเหมือนประเทศในแถบยุโรปก็เป็นได้”

(เพศหญิง อายุ 33 ปี อาชีพ ครู)

“การเลือกตั้งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความสำคัญมากที่สุด การประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนประชาชนให้มาร่วมเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะประชาชนยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ”

(เพศชาย อายุ 40 ปี อาชีพ พนักงานราชการ)

"เราต้องทำให้ประชาชนรู้ว่าการเลือกตั้งเป็นสิทธิที่สำคัญ และพวกเขาควรใช้สิทธินี้"

(เพศหญิง อายุ 55 ปี อาชีพ ข้าราชการการเมือง)

7) การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนเอง พบว่า การตื่นตัวทางการเมืองมีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชน โดยคนในเมืองมักมีความกระตือรือร้นมากกว่าคนในชนบท ซึ่งอาจเกิดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน คนในชนบทอาจได้รับข้อมูลจากปากต่อปากหรือจากผู้นำในชุมชนมากกว่าการติดตามข่าวสารจากสื่อหลัก ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"ดิฉันมองว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่ากัน ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต้องการคนครมาปกครองบ้านเมือง ฉะนั้นความเป็นพลเมืองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น"

(เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ ข้าราชการประจำกต.จังหวัด)

"ดิฉันเชื่อว่าประชาชนมีสิทธิเรียกร้องและต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น"

(เพศหญิง อายุ 50 ปี อาชีพข้าราชการการเมือง)

"ในส่วนตัวผมนะ ถ้าให้พูดถึงความคาดหวัง ก็คงหวังว่าผู้นำที่มาลงสมัครควรเป็นคนดี ซื่อสัตย์ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารประเทศ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ไม่เข้าสู่วัฏจักร โกง - ฉ้อ - เจ็บ"

(เพศชาย อายุ 35 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

"ความตื่นตัวทางการเมืองแตกต่างกันในแต่ละชุมชน โดยคนในเมืองมักมีความกระตือรือร้นมากกว่าคนในชนบท"

(เพศหญิง อายุ 30 ปี)

"ถ้าเราสังเกตดีๆจะพบว่า คนในชนบทอาจได้รับข้อมูลจากปากต่อปากหรือจากผู้นำในชุมชนมากกว่าการติดตามข่าวสารจากสื่อหลัก"

(เพศหญิง 30 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์ดังกล่าวเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การเข้าถึงข้อมูลและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยมองว่าสื่อมวลชนและการประชาสัมพันธ์มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นความตื่นตัวทางการเมืองและการเลือกตั้งของประชาชนในทุกระดับ

ประเด็นที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ทั้งการริเริ่มประเด็นพูดคุย การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหว ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นี้มีความตื่นตัวทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นตามความต้องการของประชาชนเอง โดยที่ประชาชนเริ่มต้นและกระตุ้นให้เกิดการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ไม่ว่าจะในครอบครัว ชุมชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองในสังคม ทำให้ผู้คนรอบข้างมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตระหนักถึงประเด็นทางการเมืองที่สำคัญมากขึ้น การริเริ่มนี้ยังเป็นการแสดงถึงความสนใจและความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีการเข้าร่วมการเลือกตั้งและใช้สิทธิลงคะแนนเสียงอย่างต่อเนื่อง เป็นการสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในระบบการเมืองและกระบวนการประชาธิปไตย การลงคะแนนเสียงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดซึ่งทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางของประเทศ และเลือกผู้นำที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเอง และยังเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมที่มุ่งผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในระดับที่ลึกซึ้ง โดยไม่เพียงแต่การแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ยังมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางการบริหารประเทศ

การเข้าร่วมประชุมเช่นนี้แสดงถึงความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นของประชาชนในการสร้างสังคมที่ดีขึ้น รวมทั้งมีการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ ประชาชนที่กล้าแสดงออกและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ไม่ว่าจะผ่านการเขียนบทความ การแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ หรือการสนทนากันในกลุ่มชุมชน ล้วนแต่เป็นการแสดงออกถึงความตื่นตัวและความเข้าใจในสิทธิของตนเอง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการปรับปรุงนโยบายให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น และสุดท้ายการเข้าร่วมชุมนุมหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจหรือการเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม การชุมนุมเป็นการรวมพลังของประชาชนในการแสดงออกถึงสิทธิและเสียงของตนเอง ซึ่งสามารถกดดันให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไปนี้

1) พฤติกรรมการริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง พบว่า ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครมีการพูดคุยและถกเถียงประเด็นการเมืองกับเพื่อนและครอบครัว รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งช่วยสร้างความตื่นตัวทางการเมืองในชุมชน การสนทนาเกี่ยวกับนโยบายและเหตุการณ์สำคัญทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาทางการเมืองและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเนี่ย ง่ายๆเลยนะครับ คือแค่ท่านพูดกับเพื่อน หรือเพื่อนบ้านของท่านนั่นคือการมีส่วนร่วมแล้ว ส่วนร่วมแบบการพูดคุยการกระจายข่าวสารให้คนอื่นรับรู้หรือร่วมวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน เป็นการมีส่วนร่วมแล้วนะครับ หากพูดถึงสิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดคงจะเป็นการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เลือกบุคคลที่ท่านชอบ นโยบายที่โดนใจ รวมถึงเลือกจากการรับฟังจากคนอื่น นี่ก็รวมเป็นพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมของท่านทั้งหลายต่อการเลือกตั้งแล้วครับ”

(เพศชาย อายุ 50 ปี ผู้นำและนักเคลื่อนไหวทางการเมือง)

“ดิฉันมองว่าการพูดคุยกับเพื่อนหรือเพื่อนบ้านว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมถึงการกระจายข่าวสารและการวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน ซึ่งสามารถกระตุ้นให้คนรอบข้างตื่นตัวในประเด็นทางการเมือง”

(เพศหญิง อายุ 28 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

“จากคำถามทั้งหมดถือเป็นการพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน เช่น ประชาชนอาจเริ่มต้นพูดคุยหรือถกเถียงในเรื่องการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยกับเพื่อน ครอบครัว หรือในสังคมออนไลน์ การริเริ่มพูดคุยนี้ช่วยเปิดประเด็นและทำให้คนรอบข้างมีความตื่นตัวในประเด็นทางการเมืองมากขึ้น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นวิธีที่ง่ายและชัดเจนที่สุดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการแสดงออกถึงความเห็นและการเลือกผู้นำหรือผู้แทนที่ประชาชนเชื่อว่าจะสามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือบางครั้งประชาชนอาจเข้าร่วมการประชุมหรือกลุ่มที่มุ่งหวังผลักดันประเด็นทางการเมือง เช่น กลุ่มที่ต้องการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือผลักดันนโยบายใหม่ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เป็นการรวมพลังของประชาชนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งประชาชนยังสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ การวิพากษ์วิจารณ์นี้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาล รวมทั้งสามารถเข้าร่วมการประชุมหรือเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงหรือคัดค้านนโยบายหรือการกระทำของรัฐบาล โดยเป็นการรวมตัวของประชาชนที่มีความเห็นหรือจุดยืนทางการเมืองที่เหมือนกัน”

(เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง)

“การพูดคุยหรือถกเถียงในเรื่องการเมืองกับคนรอบข้าง หรือในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเปิดประเด็นและทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง”

(เพศชาย อายุ 38 ปี อาชีพ พนักงานราชการ)

“จริงๆการริเริ่มคงเน้นถึงการชวนคนรอบข้างมาพูดคุยเกี่ยวกับนโยบายหรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งช่วยสร้างความตระหนักรู้ในหมู่ประชาชน”

(เพศชาย อายุ 29 ปี อาชีพ ตำรวจ)

“ในกลุ่มเพื่อนของผม เรามักพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองกันเสมอ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์และแสดงความคิดเห็นกัน”

(เพศชาย อายุ 32 ปี อาชีพ นักศึกษา)

“การเริ่มต้นพูดคุยการเมืองเป็นเรื่องสำคัญ เพราะช่วยให้คนอื่นๆ ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง”

(เพศหญิง อายุ 29 ปี อาชีพ พนักงานบริษัท)

“หลายครั้งที่เรานั่งคุยกันในครอบครัวเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน”

(เพศชาย อายุ 45 ปี อาชีพ พ่อค้า)

“การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในโซเชียลมีเดียช่วยกระตุ้นให้คนอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นการเมือง”

(เพศหญิง อายุ 35 ปี อาชีพ เจ้าของธุรกิจ)

พหุ ม ม นุ ส ก โ ช เ ว

2) พฤติกรรมการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชน พบว่า การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถือเป็นวิธีที่ประชาชนแสดงออกถึงความเห็นและการเลือกผู้แทนที่ตนเชื่อว่าจะสามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้ประชาชนสามารถส่งเสียงในเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเขตของตน การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงเป็นสัญลักษณ์ที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นวิธีที่ง่ายและชัดเจนที่สุดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเลือกผู้แทนที่ประชาชนเชื่อว่าจะบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(เพศหญิง อายุ 30 ปี)

“ผมเห็นว่าการไปเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ทุกคนควรทำ เพราะมันเป็นโอกาสที่เราเลือกอนาคตของเรา”

(เพศชาย อายุ 50 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป)

“ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ดิฉันจะพาเพื่อนๆ ไปลงคะแนนเสียงเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการเมือง”

(เพศหญิง อายุ 40 ปี อาชีพ อาจารย์)

“มีการตื่นตัวทางการเมืองจากการออกไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่รักและมีความหวังว่าผู้ที่ตนเลือกนั้นจะเป็นตัวแทนของตน เพื่อนำปัญหาที่มีไปเสนอต่อผู้มีอำนาจรวมถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาพัฒนาในเขตอำเภอของตนเอง และควรวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลให้อยู่ในขอบเขตของตนเองที่จะสามารถวิจารณ์ได้ซึ่งบางเรื่องอาจจะมีการวิจารณ์ที่มากกว่าการวิจารณ์ ต้องอาศัยศึกษาหาข้อมูลก่อนที่จะวิพากษ์วิจารณ์ และหากมีการร่วมชุมนุมอยากให้ปราศจากอาวุธ ในการเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจได้ทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ”

(เพศชาย อายุ 40 ปี ตำแหน่งนักการเมืองท้องถิ่น)

“การลงคะแนนเสียงไม่เพียงแต่เป็นสิทธิ แต่ยังเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ”

(เพศชาย อายุ 34 ปี อาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ)

“การไปเลือกตั้งทำให้ดิฉันรู้สึกว่าคุณเองมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสังคม”

(เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงานออฟฟิศ)

“ผมตั้งใจที่จะเลือกผู้แทนที่มีแนวคิดตรงกับความต้องการของชุมชน”

(เพศชาย อายุ 39 ปี อาชีพ นักการเมืองท้องถิ่น)

3) การเข้าร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล พบว่า ประชาชนสนใจเข้าร่วมการประชุมหรือกลุ่มที่มุ่งหวังผลักดันนโยบายหรือกฎหมายใหม่ แม้ว่าการเข้าถึงการตัดสินใจของรัฐบาลจะมีอุปสรรค เช่น กฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย การมีส่วนร่วมในกลุ่มนี้ช่วยสร้างแรงกดดันให้รัฐบาลฟังเสียงของประชาชนและตอบสนองต่อความต้องการของพวกเขา ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ในส่วนของ การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลเนี่ย พี่น้องประชาชนก็คงไม่ได้มี พาวเวอร์ หรือว่าไม่มี สิ่งที่จะไปกระตุ้นทั้งรัฐบาล ส่วนใหญ่ก็จะเป็นลักษณะผู้รับ ผู้รองรับนะครับ คือรอรับนโยบายของรัฐบาล แล้วแต่ นโยบายของรัฐบาลที่คิดขึ้นมาว่าอันไหน ที่เขาจะได้คะแนนเสียงเรื่องไหนที่จะ เป็นประโยชน์ต่อคะแนนของตนเอง ที่จะได้รับเลือกตั้งนะครับเขาก็คิดมา แต่ว่าพี่น้องประชาชนเวลาไปเสนออะไร ก็คงจะเข้าถึงยากนะครับ เพราะว่ากฎระเบียบของรัฐบาลเนี่ย มันไม่เอื้อต่อการให้ พี่น้องประชาชนให้เข้าถึงได้ ง่ายและเร็ว นะครับ เพราะฉะนั้นก็การผลักดันต่อการตัดสินใจของรัฐบาลเนี่ย มันจะเป็นลักษณะกำหนดจากข้างบนลงข้างล่างนะครับ ข้างล่างเสนอขึ้นข้างบน ยากมาก

“เพราะยังไม่มีการกระจาย อำนาจออกมาท้องถิ่นอย่างเต็มที่นะ
 ครับ ตอนนี้คือมีกฎหมายให้กระจายหน้าในท้องถิ่น แต่ว่าในความ
 เป็นจริงแล้ว ยังมองว่ายากอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นก็ต้องรอกัน
 หน่อยนะครับว่า เขาจะปลดล็อก ให้ท้องถิ่นมีอำนาจท้องถิ่นมาก
 ขึ้นมั้ยนะครับ”

(เพศชาย อายุ 58 ปี นักการเมืองระดับชาติ)

“การเข้าร่วมประชุมที่มีการหารือเกี่ยวกับนโยบายใหม่ทำให้เรา
 รู้สึกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ”

(เพศหญิง อายุ 38 ปี อาชีพ อาจารย์)

“ผมเข้าร่วมกลุ่มที่ผลักดันการแก้ไขปัญหาชุมชน ซึ่งทำให้เสียงของ
 เราถูกได้ยิน”

(เพศชาย อายุ 42 ปี อาชีพ นักธุรกิจ)

“การเข้าร่วมประชุมมีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เราสามารถ
 เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้”

(เพศหญิง อายุ 36 ปี อาชีพ นักข่าวท้องถิ่น)

“ในกลุ่มที่เราสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย เรามักมีการ
 ประชุมเพื่อวางแผนและร่วมกันพูดคุย”

(เพศชาย อายุ 31 ปี สมาชิกชุมชน)

“การเข้าร่วมประชุมเหล่านี้ช่วยให้เราสามารถส่งเสียงและเสนอ
 แนวทางการแก้ปัญหาได้”

(เพศหญิง อายุ 50 ปี อาสาสมัครสังคม)

พหุ มุม มิติ ชุมชน

4) พฤติกรรมของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครให้ความสำคัญกับการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล พบว่า การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลถือเป็นการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาลอย่างสำคัญ ประชาชนมีความเห็นทั้งในแง่บวกและลบ โดยการวิพากษ์วิจารณ์ควรมีข้อมูลพื้นฐานเพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิด การสื่อสารความคิดเห็นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในพื้นที่จริงและทางออนไลน์ ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ควรวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลให้อยู่ในขอบเขตของตนเองที่จะสามารถวิจารณ์ได้ซึ่งบางเรื่องอาจจะมีการวิจารณ์ที่มากกว่าการวิจารณ์ ต้องอาศัยศึกษาหาข้อมูลก่อนที่จะวิพากษ์วิจารณ์ และหากมีการร่วมชุมนุมอยากให้ปราศจากอาวุธ ในการเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจได้ทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ”

(เพศชาย อายุ 40 ปี ตำแหน่งนักการเมืองท้องถิ่น)

“การวิพากษ์วิจารณ์นี้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาล รวมทั้งสามารถเข้าร่วมการชุมนุมหรือเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงหรือคัดค้านนโยบายหรือการกระทำของรัฐบาล โดยเป็นการรวมตัวของประชาชนที่มีความเห็นหรือจุดยืนทางการเมืองที่เหมือนกัน”

(เพศหญิง อายุ 50 ปี อาชีพ พนักงานการเลือกตั้ง)

“การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลช่วยให้เกิดการตรวจสอบและทำให้รัฐบาลรับรู้ปัญหาจริง”

(เพศหญิง อายุ 44 ปี อาชีพ นักข่าว)

“การพูดคุยและวิพากษ์วิจารณ์เป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุด”

(เพศหญิง อายุ 30 ปี อาชีพ พนักงานรัฐ)

“การแสดงความคิดเห็นในโซเชียลมีเดียเป็นวิธีที่ดีในการ
วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างเปิดเผยแต่ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย”

(เพศหญิง อายุ 25 ปี อาชีพนักศึกษามหาวิทยาลัย)

5) การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างขวางของประชาชน พบว่า การชุมนุมและเคลื่อนไหวกว้างขวางเป็นการแสดงออกถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงหรือคัดค้านนโยบายของรัฐบาล ประชาชนสามารถรวมตัวเพื่อสนับสนุนประเด็นที่สำคัญ การเข้าร่วมชุมนุมควรดำเนินการโดยไม่มีอาวุธ เพื่อรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย ตามตัวอย่างการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ ในมุมมองของฉัน การเข้าร่วมการชุมนุมหรือการเคลื่อนไหวกว้างขวางเป็นการแสดงออกถึงจุดยืนหรือการสนับสนุนประเด็นที่สำคัญ ซึ่งสามารถสร้างแรงกดดันต่อผู้มีอำนาจให้รับฟังและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน พฤติกรรมเหล่านี้ทั้งหมดเป็นตัวอย่างที่ดีให้เห็นว่าประชาชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางทางการเมืองและเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมให้ดีขึ้น”

(เพศหญิง อายุ 38 ปี ผู้นำและเคลื่อนไหวกว้างขวาง)

“การร่วมชุมนุมว่าเป็นการรวมตัวของประชาชนที่มีความเห็นหรือจุดยืนทางการเมืองที่เหมือนกัน และเรียกร้องให้ปราศจากอาวุธในการเคลื่อนไหว”

(เพศชาย อายุ 40 ปี อาชีพ ครู)

“การชุมนุมเป็นการแสดงออกที่สำคัญของพลเมืองที่ต้องการให้รัฐบาลรับรู้ปัญหา”

(เพศชาย อายุ 41 ปี อาชีพ นักการเมือง)

“การเข้าร่วมชุมนุมถือเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการแสดงออกที่ชัดเจนที่สุด”

(เพศหญิง อายุ 46 ปี อาชีพ ครู)

“ในช่วงที่มีการชุมนุม เรามักได้เห็นการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนที่สุดโดยทุกคนที่ออกมารวมตัวต่างศรัทธาลึกลงเดียวกัน”

(เพศชาย อายุ 30 ปี นักศึกษามหาวิทยาลัย)

“การชุมนุมเป็นการสร้างความตระหนักรู้และผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง”

(เพศชาย อายุ 35 ปี อาชีพ นักธุรกิจ)

“การเคลื่อนไหวทางการเมืองช่วยให้ประชาชนรับรู้ถึงพลังของการรวมตัว”

(เพศหญิง อายุ 48 ปี อาชีพ อาจารย์)

โดยสรุปว่า การสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นถึงความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ทั้งในด้านการพูดคุย การใช้สิทธิลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมการประชุมและการชุมนุม รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่นี้

และข้อเสนอแนะอื่นๆ

“การใช้ชีวิตประจำวันกับการเมืองจะต้องดำเนินไปควบคู่กัน จะหลีกเลี่ยงกันไม่ได้”

(เพศชาย อายุ 46 ปี อาชีพ นักการเมืองระดับชาติ)

“การปลูกฝังประชาธิปไตยต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย”

(เพศหญิง อายุ 37 ปี อาชีพ ข้าราชการครู)

“การศึกษาเป็นส่วนสำคัญ ทำให้ประชาธิปไตยเบ่งบานไม่เข้าไปสู่วัฏจักร โง่-เจ็บ-จน”

(เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง)

“ถ้าเปรียบเทียบประชาธิปไตยก็เหมือนต้นไม้ ได้แก่ ราก = ปลุกฝังค่านิยมคุณธรรมต่างๆ ลำต้น = ทำอะไรที่จะทำให้ลำต้นแข็งแรงปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน กิ่งก้าน = เครือข่ายต่างๆ ที่จะต้องตรวจสอบอำนาจทางรัฐ ดอกผล = เมื่อต้นไม้สมบูรณ์ทุกคนจะได้ลิ้มรสของผลไม้เปรียบเสมือนประชาธิปไตย ถ้าเบ่งบานกับว่าประชาชนก็จะได้อยู่ดีกินดีมีความสุขไม่เจ็บ ไม่จน”

(เพศชาย อายุ 35 ปี อาชีพ พนักงานเอกชน)

จากความคิดเห็นที่ได้อบรมเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนพบว่า การมีส่วนร่วมสามารถแสดงออกได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การพูดคุยในเรื่องการเมือง การแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือการเข้าร่วมการประชุมทางการเมือง โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างการกระตุ้นความตื่นตัวทางการเมืองผ่านการพูดคุยและสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งช่วยเปิดเผยประเด็นต่าง ๆ และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็ว หลายท่านเน้นถึงความสำคัญของการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเป็นวิธีที่ชัดเจน และสำคัญในการแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งการวิจารณ์และการตรวจสอบรัฐบาลผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งในสื่อสังคมออนไลน์หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มุ่งหวังผลทางการเมือง เช่น การผลักดันนโยบายหรือการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ยังมีการพูดถึงความท้าทายในการเข้าถึงการตัดสินใจของรัฐบาล โดยเน้นว่าการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นยังไม่เพียงพอ และต้องรอดูว่ารัฐบาลจะปลดล็อกอำนาจในท้องถิ่นให้มากขึ้น ข้อเสนอแนะจากหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ การปลุกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่เยาว์วัย และการให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคม อีกทั้งยังเปรียบเทียบประชาธิปไตยกับการปลูกต้นไม้ โดยรากคือการปลุกฝังค่านิยมคุณธรรม ลำต้นคือการสร้างความโปร่งใสในสังคม และผลดอกคือการมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ที่นำไปสู่ความสุขและความเจริญรุ่งเรืองในสังคม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิดและปลายปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) ,ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Coefficients และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่สามารถส่งเสริมการการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุป

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.3.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

พนุน ปณุกิตโต ชิว

5.1 สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ในการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
3. ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ดังนี้

4. ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จากการสอบถามและการสัมภาษณ์

1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และสุดท้ายคือเพศ LGBTQ+ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาคือช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และสุดท้ายคือช่วงอายุ มากกว่า 70 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

จำแนกตามการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด คือ มัธยม/ปวช จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ ประถม จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และสุดท้ายคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5

จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และสุดท้ายคืออาชีพข้าราชการท้องถิ่นและพนักงานเอกชน จำนวน 22 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.5

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5001-10000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 10001-20000 บาท

จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 และสุดท้ายคือ มีรายได้ต่อเดือน สูงกว่า 50000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

จำแนกตามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 3 คน จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 4 คน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และสุดท้ายคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครัวเรือน 8 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

2. ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D = .869) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มากที่สุดคือ การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .953) รองลงมาคือ การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D = .894) และสุดท้าย คือ การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .793) ตามลำดับ และสามารถจำแนกตามหัวข้อย่อย ได้ดังนี้

การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = .867) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “บุคคลในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน” มีระดับความคิดเห็นสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D = .929) และ ในข้อ “เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย” ($\bar{X} = 3.97$, S.D = .806) ตามลำดับ

การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D = .918) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การเลือกตั้งที่ยุติธรรมจะช่วยให้เพิ่มความเสมอภาคทางการเมืองได้” ($\bar{X} = 4.01$, S.D = .943) และ ในข้อ “การมีผู้แทนที่หลากหลายในสภามีความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการเมืองได้” ($\bar{X} = 3.95$, S.D = .893) ตามลำดับ

การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .960) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเสรี” ($\bar{X} = 3.87$, S.D = .964) และ ในข้อ “ประชาชนในอำเภอของท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง” ($\bar{X} = 3.84$, S.D = .957) ตามลำดับ

การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D = .849) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “ประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล” ($\bar{X} = 4.14$, S.D = .873) และ ในข้อ “การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น” ($\bar{X} = 4.07$, S.D = .826) ตามลำดับ

การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D = .926) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การมีสื่อมวลชนที่มีจริยธรรมช่วยรักษาความโปร่งใสในสังคม” ($\bar{X} = 4.11$, S.D = .963) และ ในข้อ “สื่อมวลชนสามารถรายงานข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย” ($\bar{X} = 4.09$, S.D = .889) ตามลำดับ

การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D = .848) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ “การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจะ ช่วยพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น” ($\bar{X} = 4.18$, S.D = .897) รองลงมา คือ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น สิทธิพื้นฐานที่สำคัญของประชาชน ($\bar{X} = 4.06$, S.D = .872) และสุดท้าย คือ ประชาชนในอำเภอของ ท่านมีสิทธิและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.88$, S.D = .775) ตามลำดับ

การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การมี สิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = .835) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อ “การมีสิทธิในการเรียกร้องสวัสดิการและบริการจากรัฐบาลเป็น สิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ” ($\bar{X} = 4.04$, S.D = .840) และ ในข้อ “การต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและ ครอบครัวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม” ($\bar{X} = 3.97$, S.D = .831) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด สกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของ ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D = .765) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อตามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของ ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D = .739) รองลงมาคือ การริเริ่มประเด็นพูดคุย ทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = .727) และสุดท้าย คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหว ทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D = .636) ตามลำดับ สามารถจำแนกเป็นรายข้อได้ดังนี้

การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D = .812) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ “การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าใจ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้” ($\bar{X} = 3.92$, S.D = .845) รองลงมา คือ การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยเปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.86$, S.D = .819) และสุดท้าย คือ การเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D = .773) ตามลำดับ

การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .831) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือนโยบายของประเทศได้ ($\bar{X} = 3.98$, S.D = .841) รองลงมา คือ การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง และส่งเสริมสมาชิกในสังคมให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.93$, S.D = .839) และสุดท้าย คือ การเปลี่ยนแปลงในสภาพการเมืองหรือปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกตั้งที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.90$, S.D = .813) ตามลำดับ

การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D = .915) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2566 มีผลต่อความสนใจและการเข้าร่วมในการประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลจากประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ($\bar{X} = 3.70$, S.D = .946) และ ในข้อ การร่วมประชุม และการผลักดันในการตัดสินใจของรัฐบาลสามารถช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D = .885) ตามลำดับ

การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D = .909) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจากสื่อมวลชนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง ($\bar{X} = 3.73$, S.D = .939) และ ในข้อการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D = .879) ตามลำดับ

การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D = .893) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสูงสุดในข้อ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเพิ่มความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D = .937) รองลงมา คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ($\bar{X} = 3.65$, S.D = .876) และสุดท้าย คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถช่วยในการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงในระบบการปกครองหรือนโยบายของรัฐได้ ($\bar{X} = 3.61$, S.D = .868) ตามลำดับ

4. ผลการสรุปข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จากการสอบถามและการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า ประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยการตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของตนเองและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะมีความเข้าใจและเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการเลือกตั้งอย่างมีสติและความรับผิดชอบ และการที่ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองมีความเสมอภาคทางการเมืองเช่นเดียวกับผู้อื่น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมการเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เนื่องจากรู้สึกว่าคุณเองมีอิทธิพลและสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองได้นั้น มาจากประชาชนได้รับสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ ทำให้เกิดการแสดงออกทางความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และการอภิปรายในประเด็นทางการเมือง ซึ่งเพิ่มความตื่นตัวและความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น เมื่อประชาชนมีสิทธิในการตัดสินใจและเลือกผู้แทนโดยไม่มีการบีบบังคับหรือแทรกแซง ทำให้พวกเขามีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและสนับสนุนผู้แทนที่ตนเองเชื่อว่าจะปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนได้ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งอย่างถูกต้องและครบถ้วน ช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในประเด็นการเมืองและผู้สมัคร ทำให้สามารถตัดสินใจในการเลือกตั้งได้อย่างมีเหตุผล ส่งผลให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส และที่สำคัญสื่อมวลชนควรมีจริยธรรม และนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นกลางและเที่ยงตรง เพื่อจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องและลดการบิดเบือนข้อมูล จะทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อประชาชนรู้สึกว่าคุณเองมีสิทธิในการเข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง เช่น การเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองหรือการเคลื่อนไหวทางสังคม การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนเอง จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เข้มข้นและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้นในการเลือกตั้งครั้งถัดไป

ประเด็นที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ทั้งการริเริ่มประเด็นพูดคุย การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน การเข้าร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นี้มีความตื่นตัวทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นตามความต้องการของประชาชนเอง โดยที่ประชาชนเริ่มต้นและกระตุ้นให้เกิดการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ไม่ว่าจะในครอบครัว ชุมชน หรือ

สื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองในสังคม ทำให้ผู้คนรอบข้างมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และตระหนักถึงประเด็นทางการเมืองที่สำคัญมากขึ้น การริเริ่มนี้ยังเป็นการแสดงถึงความสนใจและความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีการเข้าร่วมการเลือกตั้งและใช้สิทธิลงคะแนนเสียงอย่างต่อเนื่อง เป็นการสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในระบบการเมืองและกระบวนการประชาธิปไตย การลงคะแนนเสียงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดซึ่งทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางของประเทศ และเลือกผู้นำที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเอง และยังเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมที่มุ่งผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในระดับที่ลึกซึ้ง โดยไม่เพียงแต่การแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ยังมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางการบริหารประเทศ การเข้าร่วมประชุมเช่นนี้แสดงถึงความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นของประชาชนในการสร้างสังคมที่ดีขึ้น รวมทั้งมีการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ ประชาชนที่กล้าแสดงออกและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลไม่ว่าจะผ่านการเขียนบทความ การแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ หรือการสนทนากันในกลุ่มชุมชน ล้วนแต่เป็นการแสดงออกถึงความตื่นตัวและความเข้าใจในสิทธิของตนเอง การวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการปรับปรุงนโยบายให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น และสุดท้ายการเข้าร่วมชุมนุมหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจหรือการเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม การชุมนุมเป็นการรวมพลังของประชาชน ในการแสดงออกถึงสิทธิและเสียงของตนเอง ซึ่งสามารถกดดันให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ห้วงเวลาประสงค์เรื่องการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D = .869) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มากที่สุดคือ การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D = .953) รองลงมาคือ การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D = .894) และสุดท้าย คือ การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้กับตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D = .793) ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Putnam, R. D. (1993) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางสังคมและการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ ชุมชนที่มีความเชื่อมโยงกันทางสังคมอย่างแน่นแฟ้น มักจะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการตื่นตัวทางการเมืองในอำเภอเมืองสกลนครที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนรู้สึกว่าคุณภาพและสิทธิในกระบวนการทางการเมือง และงานวิจัยเชิงปริมาณยังสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่าประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดสิทธิพลเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Dahl, R. A. (1989) สอดคล้องคือความสำคัญของสิทธิพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยกล่าวว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองที่สามารถแสดงออกได้ผ่านการเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นธรรม แนวคิดนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครมีการตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากพวกเขาตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย การตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของตนเอง ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจและเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ในส่วนของการตระหนักถึงสิทธิของตนเองยังสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างศักยภาพทางการเมืองของ Verba, S., Scholzman, K. L., &

Brady, H. E. (1995) กล่าวคือ การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะในด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการตระหนักถึงสิทธิของตนเอง การที่ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่ดีจะทำให้พวกเขาสามารถเข้าร่วมและมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครมีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการรู้จักสิทธิของตนเอง ซึ่งนำไปสู่การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสติและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ประชาชนยังรู้สึกว่าคุณเองมีความเสมอภาคทางการเมืองและมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้พวกเขามีความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมและเห็นว่าตนเองสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองได้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและการรายงานข่าวจากสื่อมวลชนที่เป็นกลางยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกตั้ง ทำให้กระบวนการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส สรุปได้ว่า การที่ประชาชนได้รับสิทธิและรู้สึกว่าคุณเองมีบทบาทในกระบวนการทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 จังหวัดสกลนคร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D = .765) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อตามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนการเลือกตั้งของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D = .739) รองลงมาคือ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = .727) และสุดท้าย คือ การร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$, S.D = .636) ตามลำดับ และข้อมูลข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน เกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ทั้งการริเริ่มประเด็นพูดคุย การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน การเข้าร่วมประชุมผลักดัน

การตัดสินใจของรัฐบาล การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตื่นตัวทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นตามความต้องการของประชาชนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Somchai (2010) เรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในชนบทไทย กล่าวคือผู้นำหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมการเลือกตั้งและกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ การศึกษาเน้นถึงความสำคัญของการริเริ่มประเด็นการพูดคุยทางการเมือง และการชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อสร้างความตื่นตัวทางการเมืองและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและยังสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Verba, Nie, & Kim, (1978) กล่าวคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแนวคิดสำคัญในด้านรัฐศาสตร์ ซึ่งหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง เช่น การลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมประชุม การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล การร่วมชุมนุม และการแสดงออกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แนวคิดนี้เน้นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิธีที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิเพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศ การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาธิปไตยและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประชาชน โดยที่ประชาชนเริ่มต้นและกระตุ้นให้เกิดการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ไม่ว่าจะในครอบครัว ชุมชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองในสังคม ทำให้ผู้คนรอบข้างมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตระหนักถึงประเด็นทางการเมืองที่สำคัญมากขึ้น การริเริ่มนี้ยังเป็นการแสดงถึงความสนใจและความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีการเข้าร่วมการเลือกตั้งและใช้สิทธิลงคะแนนเสียงอย่างต่อเนื่อง เป็นการสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในระบบการเมืองและกระบวนการประชาธิปไตย การลงคะแนนเสียงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดซึ่งทำให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดทิศทางของประเทศ และเลือกผู้นำที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเอง และยังเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมที่มุ่งผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในระดับที่ลึกซึ้ง โดยไม่เพียงแต่การแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ยังมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางการบริหารประเทศ การเข้าร่วมประชุมเช่นนี้แสดงถึงความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นของประชาชนในการสร้างสังคมที่ดีขึ้น รวมทั้งมีการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ ประชาชนที่กล้าแสดงออกและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ไม่ว่าจะผ่านการเขียนบทความ การแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ หรือการสนทนากันในกลุ่มชุมชน ล้วนแต่เป็นการแสดงออกถึงความตื่นตัวและความเข้าใจในสิทธิของตนเอง การวิพากษ์วิจารณ์

อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการปรับปรุงนโยบายให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น และสุดท้ายการเข้าร่วมชุมนุมหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจหรือการเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม การชุมนุมเป็นการรวมพลังของประชาชนในการแสดงออกถึงสิทธิและเสียงของตนเอง ซึ่งสามารถกดดันให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phongpaichit & Baker (2004) ได้ศึกษาเรื่องการตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 1997 พบว่าการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงวิกฤต เนื่องจากประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการกำหนดทิศทางของประเทศและการเลือกผู้นำที่เหมาะสมตามความต้องการของประชาชนเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

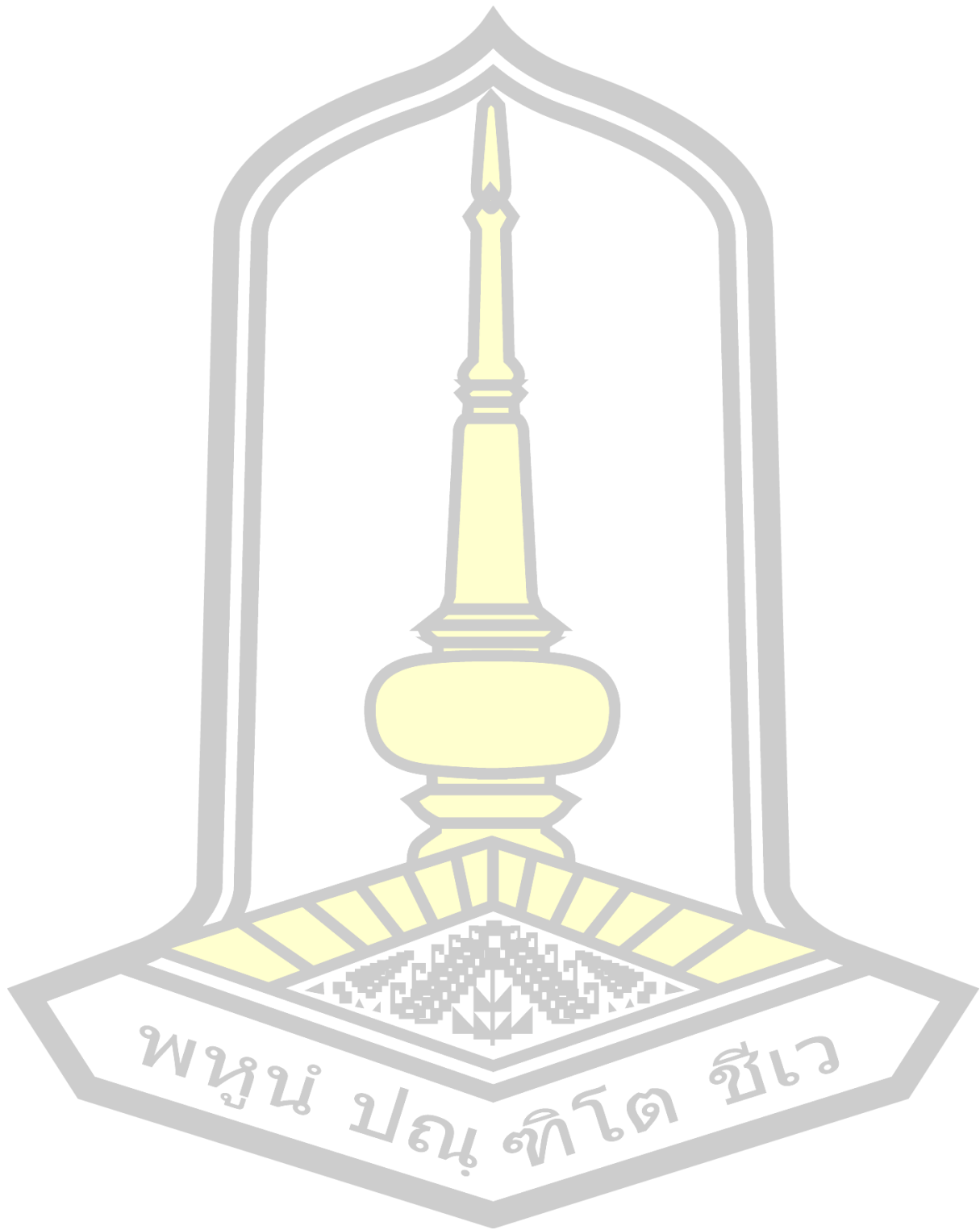
5.3.1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองที่ถูกต้องออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับเด็ก ๆ นักเรียนทราบข้อเท็จจริงก่อนที่จะถึงวัยในการเลือกตั้ง
2. ควรจัดทำโครงการที่เน้นการให้ความรู้และข้อมูลทางการเมืองที่ถูกต้องและเข้าถึงง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป รวมถึงการจัดอบรม และสัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านการเมืองและสิทธิหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย

5.3.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน เช่น ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และบทบาทของสื่อมวลชนในการกระตุ้นความสนใจทางการเมือง เพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ควรขยายการวิจัยไปยังบริบทอื่น ๆ เช่น ชุมชนเมืองและชนบท หรือกลุ่มวัยต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองในแต่ละบริบท

บรรณานุกรม

กนก วงษ์ตระหง่าน. (2530). *การเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษชพลณ์ บุญครอง และศิวิซ์ ศรีโศคางกุล. (2562). ศึกษาเรื่องนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 8(3), กันยายน-ธันวาคม 2562.

กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ. (2556). *ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (รายงานวิจัย)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง. (2564). *รายงานการดำเนินการปฏิรูปการเมือง [การวางแผนเป้าหมายและตัวชี้วัด]*.

ชัยกฤต รัตนากร. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง และโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

เชาวนะ ไตรมาศ. (2550). *ข้อมูลพื้นฐาน 75 ปี ประชาธิปไตย 2475-2550*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา.

ณัฐมน หมวกฉิม. (2564). *การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ถวิลวดี บุรีกุล และโรเบิร์ต บี อัลบริททัน. (2543). *ความต่อเนื่องของประชาธิปไตยในประเทศไทย : การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2543*. ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการสมาคมรัฐศาสตร์และรัฐประศาสตร์แห่งประเทศไทย. สถาบันพระปกเกล้า.

เทิดศักดิ์ ยอแสงรัตน์ และวรภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร. (2560). ทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 13(2), กรกฎาคม-ธันวาคม.

ธโรธร ตูทองคำ. (2545). *กระบวนการเลือกตั้ง*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ. (2542). *การเลือกตั้งและพรรคการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2565). ระบบเลือกตั้งเพื่อลดความขัดแย้ง และส่งเสริมคุณภาพประชาธิปไตย.

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง: สถาบันพระปกเกล้า.

ประชาไท. (2564). ประกาศใช้ รธน. 2560 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม บัตรเลือกตั้ง ส.ส. 2 ใบ แบ่งจำนวน

ส.ส.ใหม่. สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/>, เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2567.

พงศกร ประภาชื่นชม. (2561). ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลลำสามแก้ว
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรังสิต.

พจนนวารารณณ์ เขจรเนตร. (2562). 181 ปี เหลียวหน้าแลหลังประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสกลนคร.

พิพิธภัณฑสถานเมืองสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร: สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พระมหาชาติรี ชาครชโย. (2563). การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ทั่วไปในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.

มหัศจรรย์ดอทคอม. (2567). ตำนานประวัติความเป็นมา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร.

สืบค้นจาก <https://www.mahatsachan.com/>, เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์พูนานมีบุ๊คส์.

ลิขิต อีร์เวคิน. (2529). วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมือง.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลิขิต อีร์เวคิน. (2547). ความสำเร็จของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

รายวัน, 23 กันยายน.

ลิขิต อีร์เวคิน. (2552). การเมืองไทยและประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิสเตอร์ก๊อปปี.

วรทิพย์ มีมาก และชิวินทร์ ฉายาชลิต. (2547). หน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข. กรุงเทพมหานคร: รำไทยเพรสจำกัด.

วัชรา ไชยสาร. (2541). ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.

วัชรา ไชยสาร. (2544). ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.

- วัฒนา เสงไพบระ. (2555). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย ช่วงปี 2549-2554 (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยเกริก.
- วาที ชายชาญ. (2543). *ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปราจีนบุรี (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร เกิดน้อย. (2563). *พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม (สารนิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. พิมพ์ครั้งที่ 19 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2567). *การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบสัดส่วน*. สืบค้นจาก <http://wiki.kpi.ac.th/index>, เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2567.
- สมบัติ ธารงธัญวงศ์. (2549). *นโยบายสาธารณะแนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2548). *ข้อมูลสถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2548*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2551). *ข้อมูลสถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2555). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2563). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2566). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร, (2566). สืบค้นจาก <https://www.ect.go.th/th/sakonnakhon/main>, เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564). *แผนปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง*.

- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2567). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร [ข้อมูลประชากร เดือน ธันวาคม 2566]. สืบค้นจาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmont>, เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567.
- สุจิต บุญบงการ. (2537). *การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุเทวี คงคุณ. (2563). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย : กรณีศึกษา ตำบลธาตุ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 4(3), กันยายน-ธันวาคม 2564.
- สุพัฒน์ ไพไหล. (2537). *นักธุรกิจการเมืองกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดสกลนครระหว่างปี พ.ศ. 2522-2535 (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมาลี บุญเรือง และคณะ. (2564). *การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แสงทอง, ศิริสุดา. (2564). ความตระหนักทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ : ทำที่ประชาธิปไตยใหม่สำหรับอนาคต. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 8(2), 286-297.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. ข้อมูลทั่วไปอำเภอเมืองสกลนคร. สืบค้นจาก <https://www.sakon-pao.go.th/home/>, เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2567.
- อุษา กุลบุตร. (2558). ความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง : กรณีศึกษา กลุ่มบ้านบางกะมา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Ananda, A., & Gistituati, N. (2020). Impact of political education on the participation of beginner voters in general elections. *Indonesian Journal of Political Science*, 10(1), 55-70.
- Ayu, A. (2023). KaPeu: Political awareness strategies for Generation Z through social media in the 2024 elections. *International Journal of Political Science and Law*, 3(1), 23-35.

- Dahl, R. A. (1989). *Democracy and its Critics*. Yale University Press.
- Dermody, J., & Scullion, R. (2003). Facing the future: young people's awareness of the 2001 British general election advertising campaigns. *Journal of Advertising*, 32(3), 67-75.
- Farrell, David M. (2001) , *Electoral Systems: A Comparative Introduction* (New York, Palgrave).
- Lester W. Milbrath. (1965). *Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics*. Chicago : Rand McNally.
- Likert, Rensis A. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.
- Phongpaichit, P., & Baker, C. (2004). *Thai Capital After the 1997 Economic Crisis: Coping with Globalization*. *Journal of Contemporary Asia*, 34(2), 144-162.
- Putnam, R. D. (1993). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton University Press.
- Samuel Huntington, (1971). The Change to Change: Modernization, Development, and Politics, *Comparative Politics*, 3 (3), pp. 283-322.
- Schipper, B. C., & Woo, H. (2018). Political awareness, microtargeting of voters, and negative electoral campaigning. *Journal of Political Marketing*, 17(3), 223-240.
- Schipper, B. C., & Woo, H. Y. (2012). Political awareness and microtargeting of voters in electoral competition. *Political Communication*, 29(2), 121-138.
- Somchai, P. (2010). *Political Participation in Rural Thailand: A Case Study of Village Leaders*. *Journal of Southeast Asian Studies*, 41(3), 425-443.
- Sothearith Sum. (2020). *POLITICAL AWARENESS OF CAMBODIANS RESIDING IN SAMUT PRAKAN PROVINCE (Thesis)*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Thorson, E. (2014). Beyond opinion leaders: How attempts to persuade foster political awareness and campaign learning. *Journal of Communication*, 64(2), 347-369.

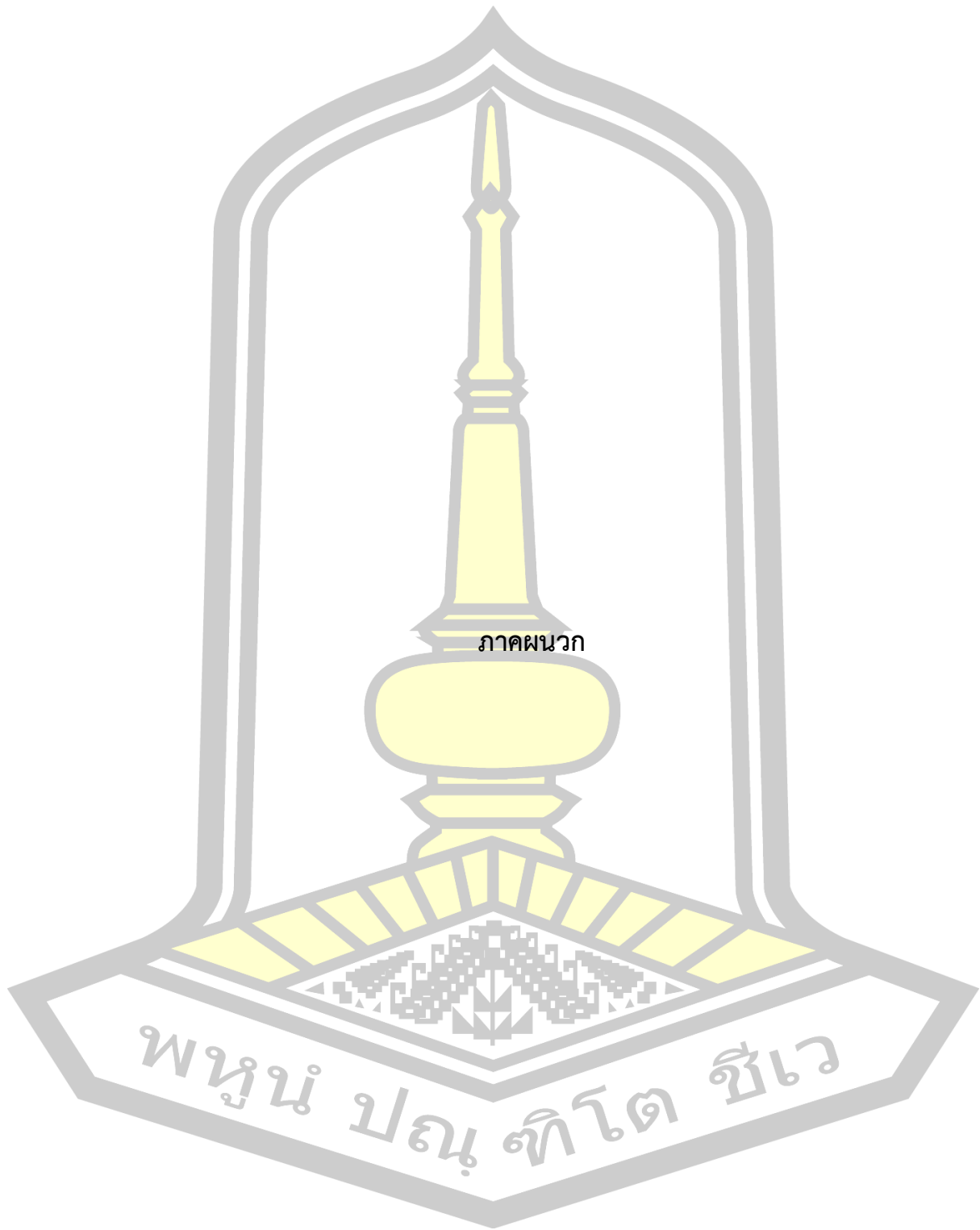
Verba, S., Nie, N. H., & Kim, J. (1978). *Participation and Political Equality: A Seven-Nation Comparison*. University of Chicago Press.

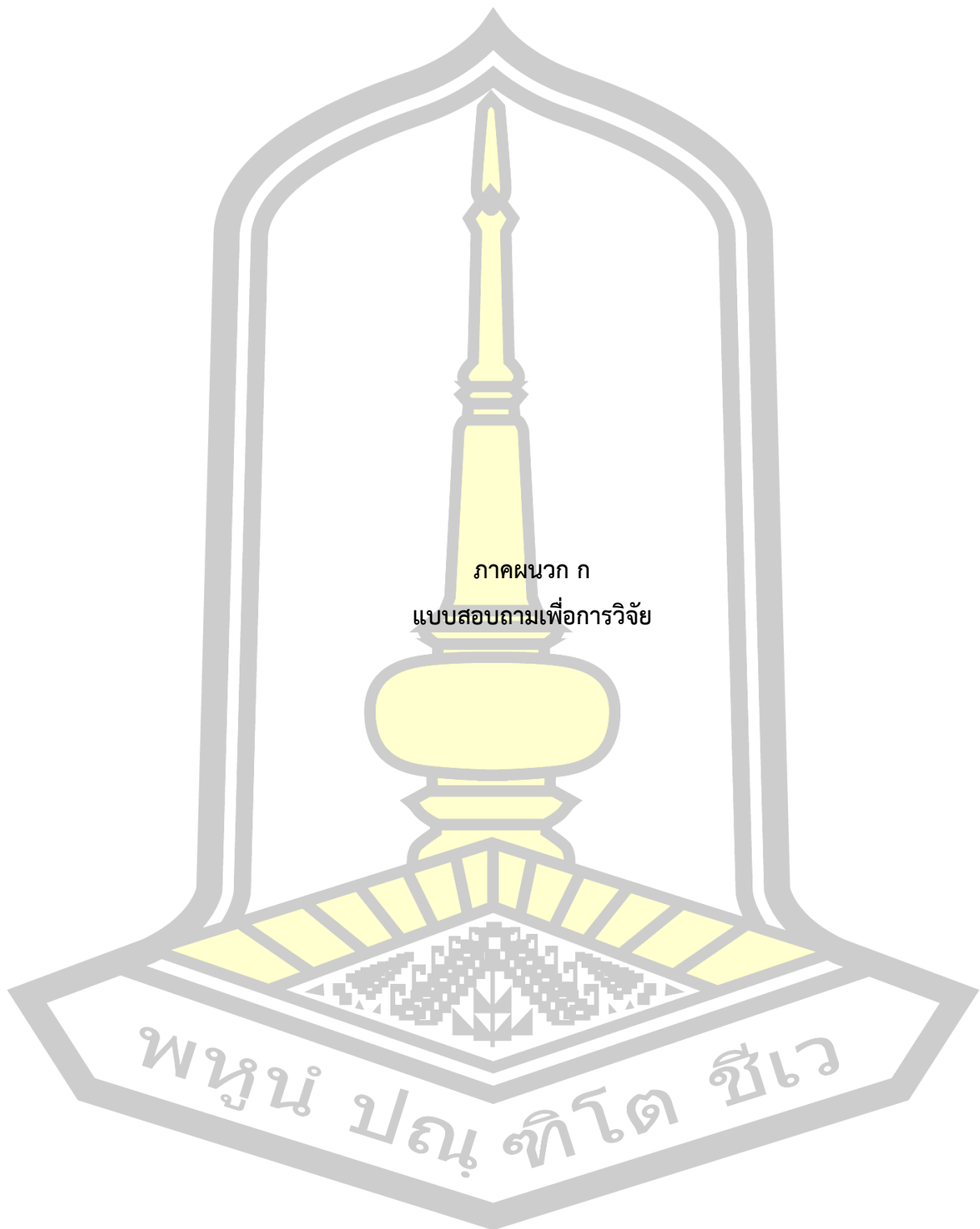
Verba, S., Schlozman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and Equality: Civic Voluntarism in American Politics*. Harvard University Press.

Yudhy, Y. (2023). Political participation in elections by new voters in general. *Journal of Elections and Political Studies*, 15(2), 45-60.

Zaller, J. (1990). Political awareness, elite opinion leadership, and the mass survey response. *American Political Science Review*, 84(4), 1265-1276.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์การค้นคว้าอิสระในการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม หรือเรื่องส่วนตัวของท่านแต่ประการใด

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และใช้สำหรับการวิจัยนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านจะให้ความร่วมมือ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พระมหาวรเมธ สมสายผล

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

(1) ชาย (2) หญิง (3) เพศทางเลือก LGBTQ+

2. อายุ

(1) 18-30 ปี (2) 31-40 ปี (3) 41-50 ปี

(4) 51-60 ปี (5) 61-70 ปี (3) มากกว่า 70 ปี

3. การศึกษา

(1) ประถมศึกษา (2) มัธยมศึกษา/ปวช. (3) อนุปริญญา/ปวส.

(4) ปริญญาตรี (5) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

(1) นักเรียน/นักศึกษา (2) ข้าราชการพลเรือน (3) ข้าราชการท้องถิ่น

(4) พนักงานราชการ (5) พนักงานเอกชน (6) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

(7) รับจ้างทั่วไป (8) เกษตรกร (9) ว่างงาน

(10) อื่นๆ.....

5. รายได้ต่อเดือน

(1) ต่ำกว่า 5000 บาท (2) 5001 - 10000 บาท (3) 10001 - 20000 บาท

(4) 20001 - 30000 (5) 30001 - 50000 (6) สูงกว่า 50001 บาท

6. สื่อที่ช่วยให้ท่านเกิดการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร (สามารถเลือกได้มากกว่า1ข้อ)

(1) ป้ายหาเสียง (2) แผ่นพับ / ใบปลิว (3) สื่อโซเชียลมีเดีย

(4) ปากต่อปาก (5) เพื่อนบ้าน (6) รถแห่หาเสียง

(7) โทรทัศน์

7. จำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในครัวเรือนที่อาศัยในอำเภอเมืองสกลนคร คน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการของท่านอย่างแท้จริง

ระดับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

คำถามเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566	ระดับความคิดเห็นของประชาชน				
	มากที่สุด(5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย(2)	น้อยที่สุด(1)
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง					
1.1 การเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน					
1. ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าบุคคลในสังคมมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันแม้แต่กับภาครัฐก็ตาม					
2 ท่านมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตย					
1.2 การเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง					
3. ท่านคิดว่าการมีผู้แทนที่หลากหลายในสภามีความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการเมือง					
4. ท่านคิดว่าการเลือกตั้งที่ยุติธรรมจะช่วยเพิ่มความเสมอภาคทางการเมือง					

1.3 การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					
5. ท่านคิดว่าประชาชนในอำเภอของท่านมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					
6. ท่านคิดว่าประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเสรี					
1.4 การมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง					
7. ท่านคิดว่าประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาล					
8. ท่านคิดว่าการที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนจะช่วยให้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น					
1.5 การมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง					
9. ท่านคิดว่าการที่สื่อมวลชนรายงานข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาจะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย					
10. ท่านคิดว่าการมีสื่อมวลชนที่มีจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความโปร่งใสในสังคม					
1.6 การมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง					
11. ท่านคิดว่าประชาชนในอำเภอของท่านมีสิทธิและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง					
12. ท่านคิดว่าการมีสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานที่สำคัญของประชาชน					
13. ท่านคิดว่าการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจะช่วยพัฒนาประเทศได้ดียิ่งขึ้น					

พหุบัณฑิต ชีวะ

1.7 การมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนเอง					
14. ท่านคิดว่าการมีการศึกษาที่ดีเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองมีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการต่อสู้เพื่อสิทธิ					
15. ท่านคิดว่าการมีสิทธิในการเรียกร้องสวัสดิการและบริการจากรัฐบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญ					
16. ท่านคิดว่าการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและครอบครัวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการของท่านอย่างแท้จริง

ระดับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด(5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย(2)	น้อยที่สุด(1)
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง					
2.1 การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง					
1. ท่านคิดว่าการเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าใจและการสร้างความเข้าใจร่วมกันในสังคม					
2. ท่านคิดว่าการเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยเปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น					

3. ท่านคิดว่าการเริ่มต้นการพูดคุยเรื่องการเมืองสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือการปฏิวัติได้					
2.2 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชน					
4. ท่านคิดว่าการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือนโยบายของประเทศได้					
5. ท่านคิดว่าการเข้าร่วมการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นในระบบการปกครองและส่งเสริมสมาชิกในสังคมให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
6. ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงในสภาพการเมืองหรือปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกตั้งที่ผ่านมา					
2.3 การร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล					
7. ท่านคิดว่าผลการร่วมประชุมผลักดันจากประชาชนมีผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจของรัฐ					
8. ท่านคิดว่าการร่วมประชุมและการผลักดันในการตัดสินใจของรัฐสามารถช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือการปฏิวัติได้					
9. ท่านคิดว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2566 มีผลต่อความสนใจและการเข้าร่วมในการประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐจากประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร					
2.4 การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล					
10. ท่านคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการปรับปรุงและการพัฒนาในระบบการปกครองได้					
11. ท่านคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจากสื่อสามารถช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง					
12. ท่านคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้					

2.5 การร่วมชมนุมเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชน					
13. ท่านคิดว่าการร่วมชมนุมเคลื่อนไหวกองการเมืองมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง					
14. ท่านคิดว่าการร่วมชมนุมเคลื่อนไหวกองการเมืองสามารถช่วยในการเพิ่มความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้					
15. ท่านคิดว่าการร่วมชมนุมเคลื่อนไหวกองการเมืองสามารถช่วยในการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงในระบบการปกครองหรือนโยบายของรัฐได้					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

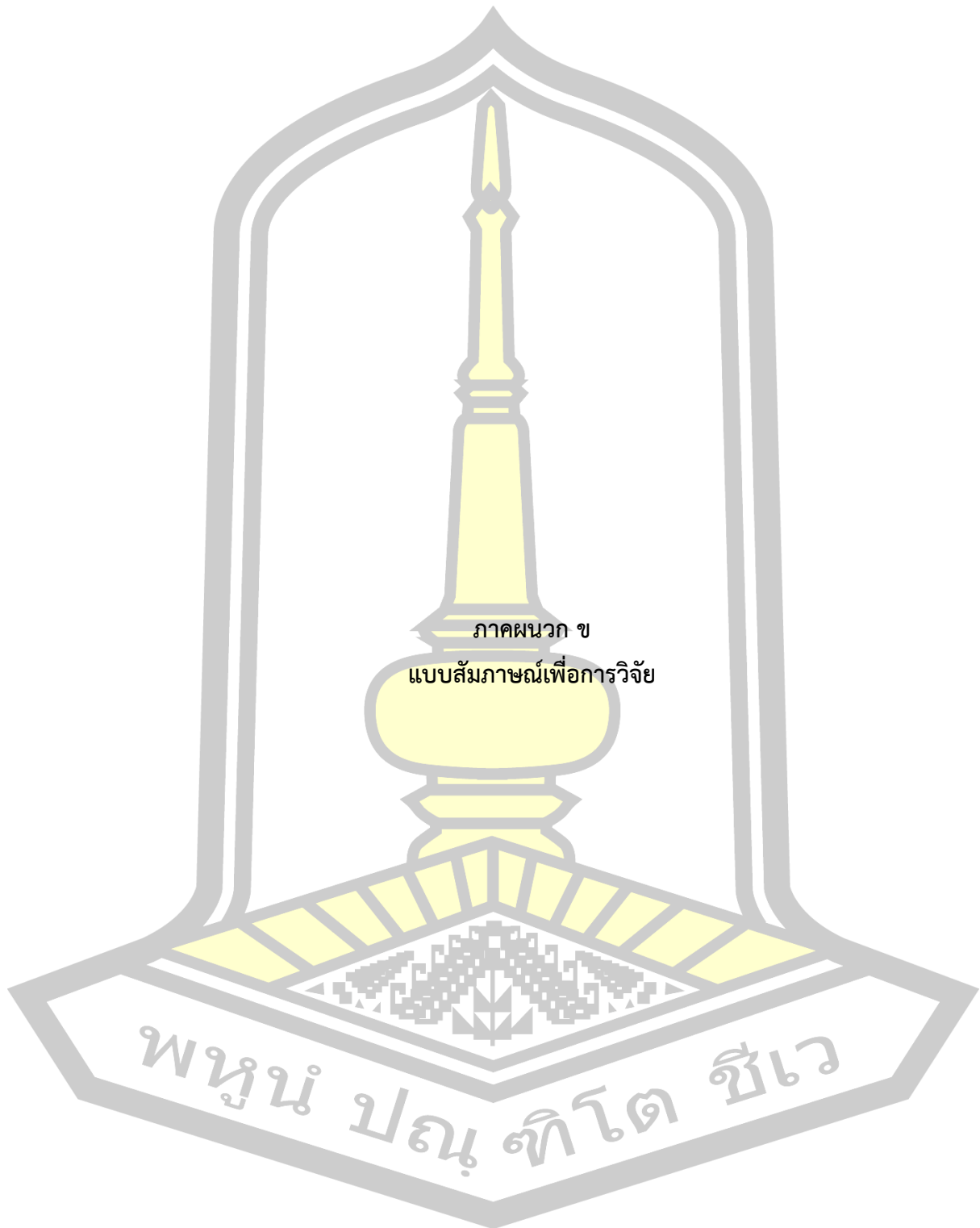
.....

.....

.....

***** ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างดี *****

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566”

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สำหรับประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์การค้นคว้าอิสระในการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมือง การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม หรือเรื่องส่วนตัวของท่านแต่ประการใด

2. กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และใช้สำหรับการวิจัยนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านจะให้ความร่วมมือ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พระมหาวรเมธ สมสายผล

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-สกุล ผู้ถูกสัมภาษณ์ เพศ อายุ

สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง

หน่วยงานที่สังกัด.....รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประสบการณ์การในการทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

1. ท่านคิดว่าการเป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการเป็นผู้มีความเสมอภาคทางการเมือง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

.....

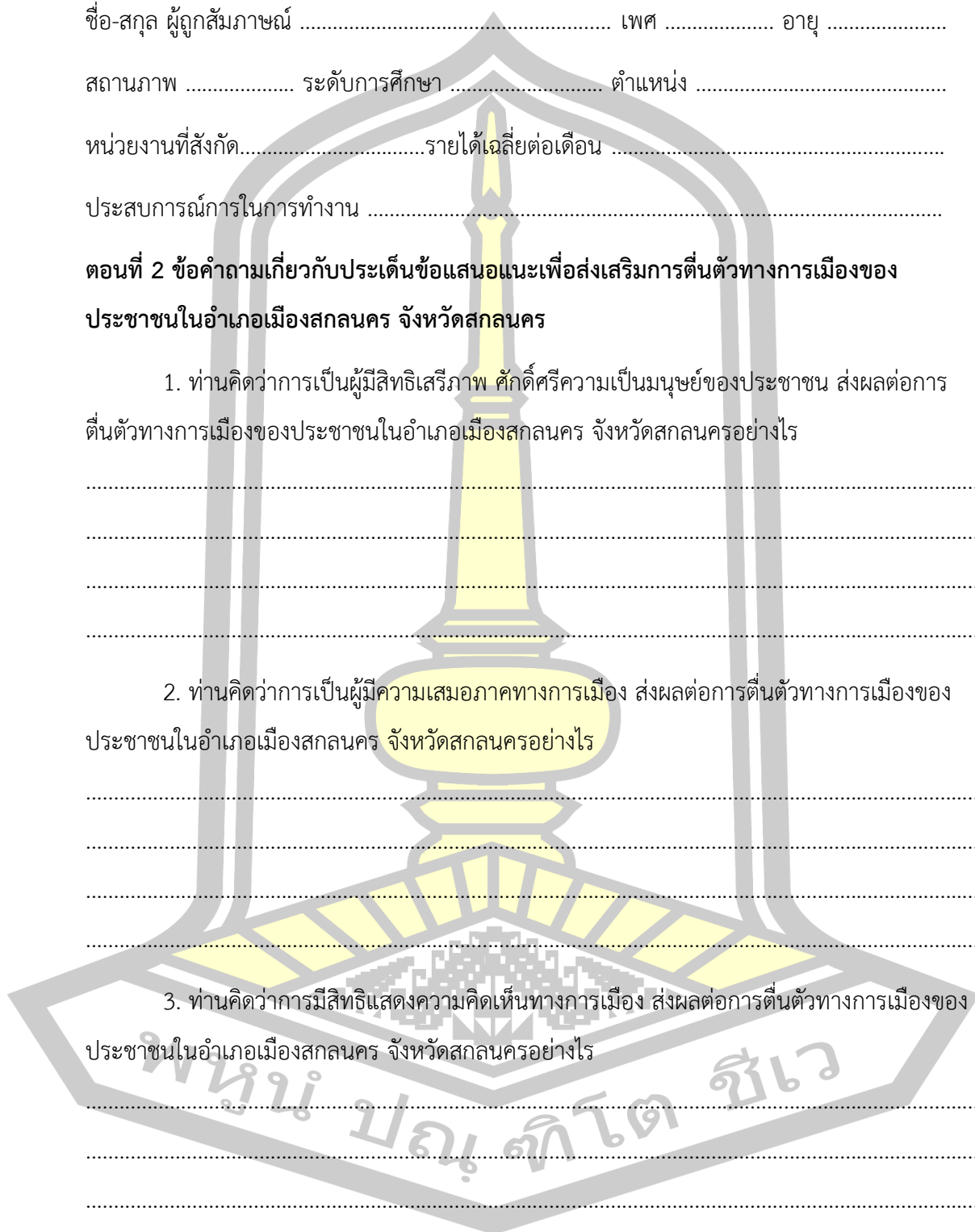
3. ท่านคิดว่าการมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าการมีสิทธิให้สื่อมวลชนมีจริยธรรมทางการเมือง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าการมีสิทธิเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

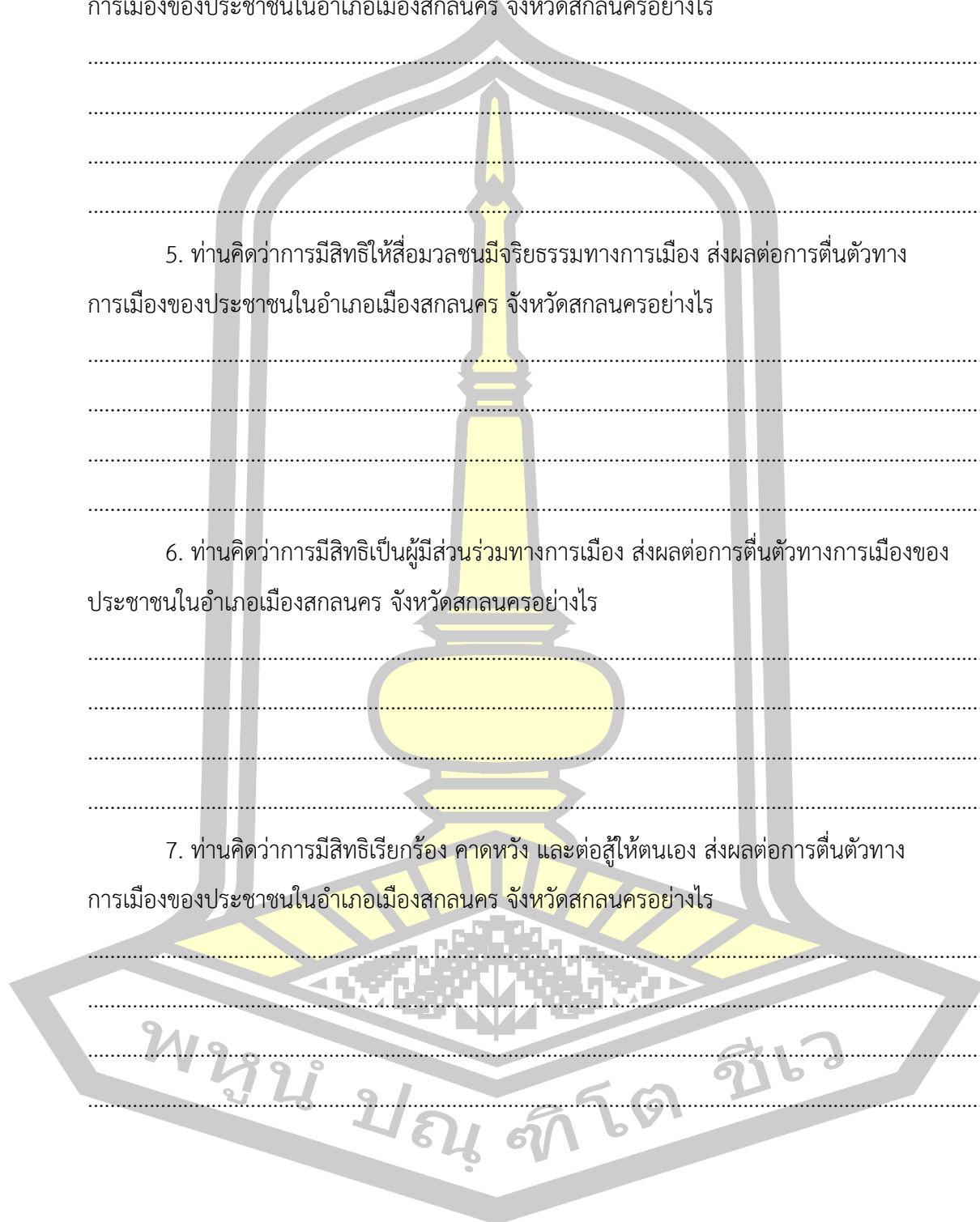
.....

7. ท่านคิดว่าการมีสิทธิเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนเอง ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

1. ท่านคิดว่าพฤติกรรมกรรมริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าพฤติกรรมกรรมไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า การเข้าร่วมประชุมผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครให้การสนับสนุนเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าพฤติกรรมกรรมของประชาชนในอำเภอเมืองสกลนครให้ความสำคัญกับการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

พหุ มุ ติ โ ต ชี เว

5. ท่านคิดว่าการร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครเป็นอย่างไร

.....

.....

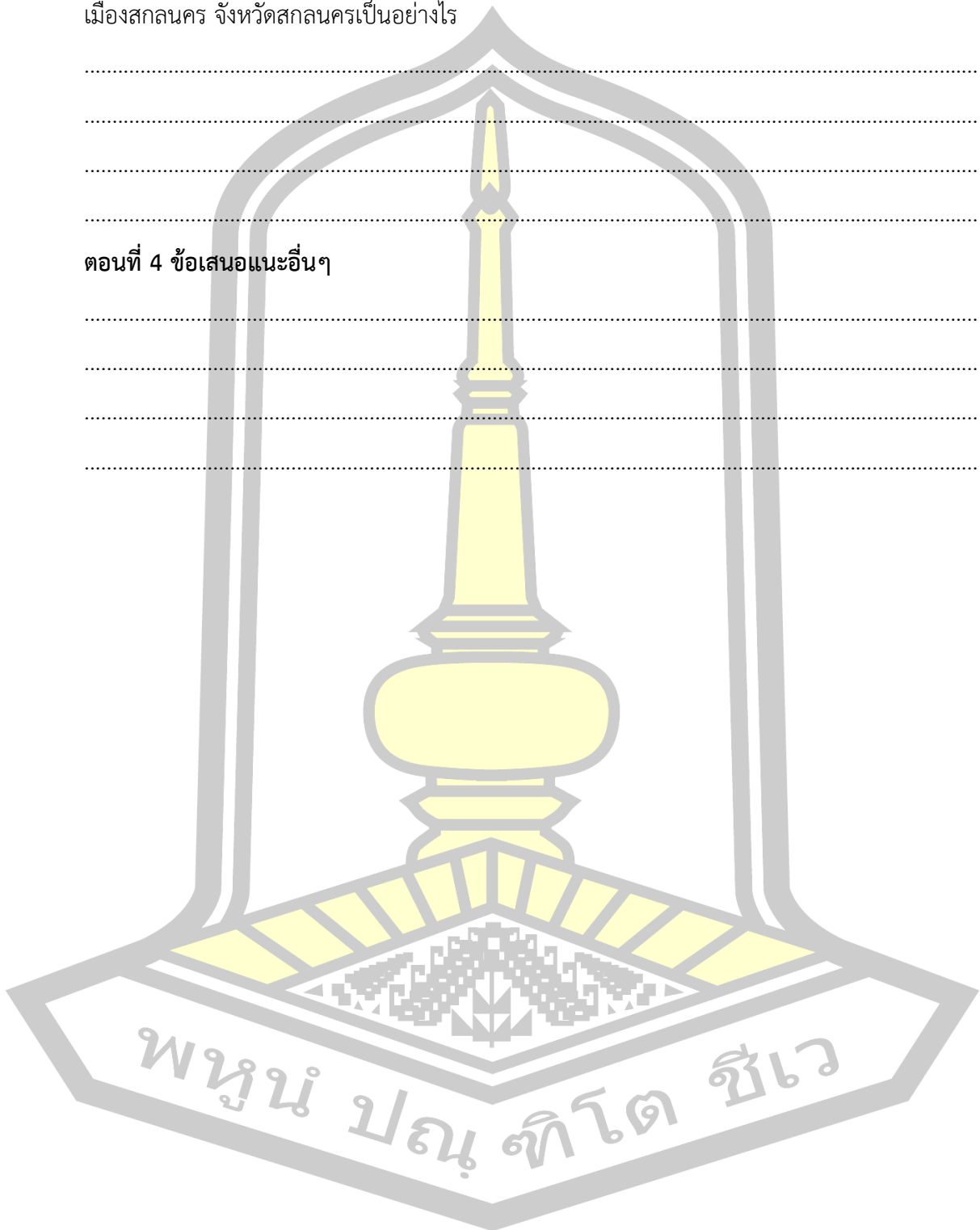
.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	พระมหาวรเมธ สมสายผล
วันเกิด	2 สิงหาคม 2544
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่137 หมู่ 12 ตำบลนาแก้ว อำเภอโพธิ์นาแก้ว จังหวัดสกลนคร 47230
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่การศึกษาพระปริยัติธรรม (ครู)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดแจ้งแสงอรุณวิทยา ตำบล ธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	ปี 2565 : ระดับปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย ปี 2565 : กำลังศึกษาระดับปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัย การเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัต ชีเว